

**A BALATONFÖLDVÁRI KISTÉRSÉG
KOMPLEX FEJLESZTÉSI
PROGRAMJA**

2006-2013

2005. július

1./ A program készítés indokltsága

A Balatonföldvári Kistérség 2003. évben vált külön a Siófoki kistérségtől és lett önálló. Ezt megelőzően a kistérséget alkotó 13 település Balatonföldvári Területfejlesztési Társulásként már működött, de hivatalos statisztikai kistérséggé csak a kiválás után váltak.

Az említett Területfejlesztési Társulásnak van 2006-ig élő területfejlesztési programja, de közeleg az Únió és Magyarország szempontjából is egy új programozási időszak, mely a 2006-2013 időszak fejlesztési irányait kell, hogy meghatározza a kistérség szintjén is.

Ez indokolja, hogy a fent említett országos (II. NFT) és regionális (Dél-dunántúli régió stratégiai célrendszere 2007-2015) a fejlesztési dokumentumok következő tervezési ciklusra vonatkozó prioritásait figyelembe véve a kistérség is elkészítse komplex fejlesztési programját.

A Balatonföldvári Kistérségi Többcélú Társulás az MTRFH támogatása révén kezdeményezte a kistérség komplex fejlesztési programjának kidolgozását.

2./ A kistérségi komplex program készítésének módszertana

A 18/1998. (VI.25.) KTM rendelet a területfejlesztési koncepciók, programok és területrendezési tervek tartalmi követelményeiről képezte az alapot a Balatonföldvári Kistérség Komplex Fejlesztési Programjának elkészítéséhez.

A rendelet alapján a program magában foglalja a következő tartalmi elemeket:

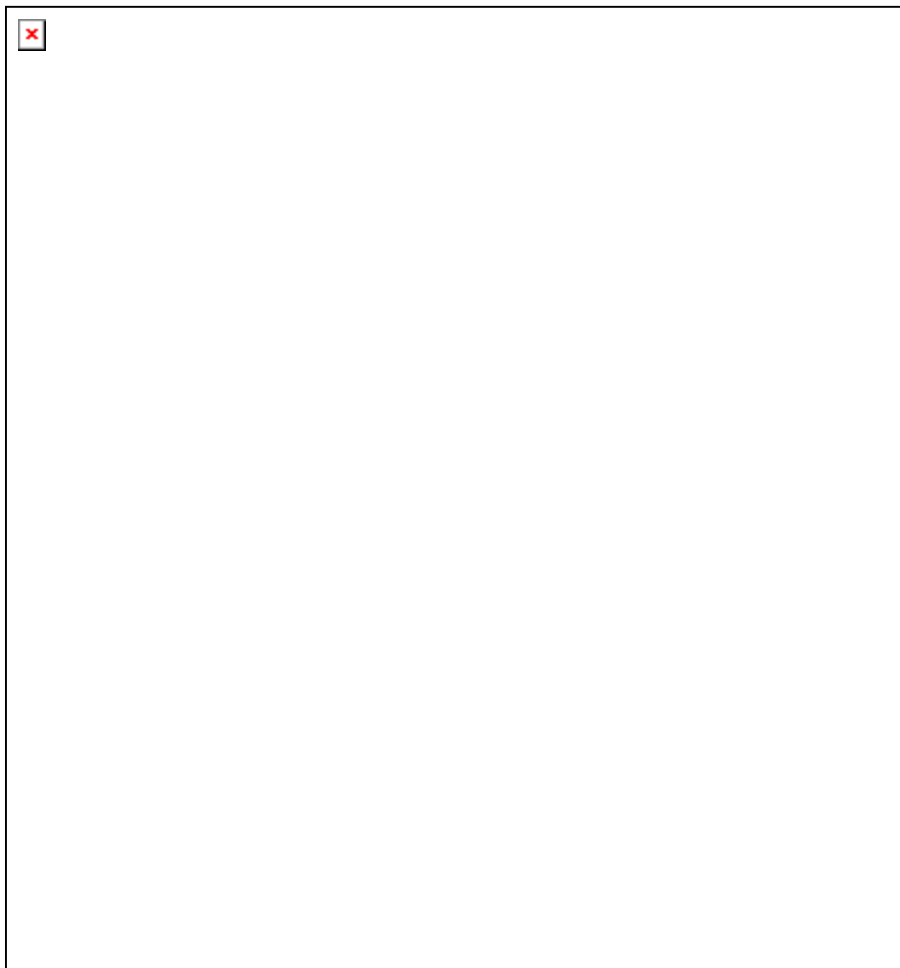
- közép, illetve rövid távú célpiramis, a végrehajtandó közép-, illetve rövid távú feladatok meghatározása és rangsorolása, alprogramok és részprogramok szerinti csoportosításban
- az egyes feladatok elérendő céljainak, a feladatok végrehajtási tervének meghatározása
- a megvalósítás lehetséges szereplőinek és a közreműködők körének megjelölése, a megvalósítás mechanizmusának bemutatása
- a fejlesztéshez szükséges lehetséges források
- a program és alprogramok eredményességi kritériumainak, mutatóinak és hatásainak bemutatása
- a program végrehajtásáért felelős szervezetek megjelölése,

Ennek alapján a program első része az a helyzetelemzés, mely reálisan mutatja a kistérség jelenlegi helyzetét, belső erőforrásait, lehetőségeit, a mely alapját képezi a megvalósítható komplex fejlesztési tevékenységeknek. Ez tartalmazza a kistérség külső kapcsolatrendszerének elemzését, s azon veszélyek feltérképezését, amelyek a fejlesztési célok megvalósulását hátráltatják. A helyzetelemzési fejezet döntően a különböző megyei hivatalok adataira (Statisztikai Hivatal, Munkaügyi Központ), valamint a kérdőíves lekérdezések, és személyesen az Önkormányzatoknál lefolytatott interjúk során nyert információkra épül. A helyzetelemzést követő SWOT analízis számba veszi a kistérségben rejlő erősségeket, a megmutatkozó hiányosságokat, valamint a jelenlegi folyamatok, trendek alapján előre látható lehetőségeket és veszélyeket.

3./ A kistérség földrajzi meghatározása

A Balatonföldvári kistérség területe 255 km², lakónépessége 2003 év végén a KSH Évkönyve szerint 11.790 fő.

A kistérség a Balaton déli partján helyezkedik el és 13 települést foglal magába, melyek a következők:

A településekből 1 város Balatonföldvár.

Földrajzi elhelyezkedését tekintve a kistérség a 7-es főút vonal mentén, a Balaton déli partjának közepén elhelyezkedő balatoni települések és az ezekhez különböző szálakon kapcsolódó háttértelepülések szerves egysége.

Keletről nyugatra: Szántód, Balatonföldvár, Balatonszárszó, Balatonöszöd és Balatonszemes parti települések, valamint Szántódról és Balatonföldvállalól délre

induló főút mentén e két településsel összeépült Kőröshegy és Kereki között nyíló bekötőút végén található Bálványos zsáktelepülés. Balatonszárszóhoz fürt-szerűen több zsáktelepülés is kapcsolódik; Szólád, Teleki, Nagycsepely és Kötcse.

A települések elhelyezkedéséből következően 2 mikrotérségi központ alakult ki Balatonföldvár és Balatonszárszó.

Közvetlen vízparttal rendelkező települései: Balatonszemes, Balatonöszöd, Balatonszárszó, Balatonföldvár és Szántód, de a legtávolabbi község sincs 10 km-nél messzebb a Balatontól. Így ők is be tudnak kapcsolódni az idegenforgalomba, ami a térség fő megélhetési forrását jelenti.

4./ A kistérség helyzetelemzése

A kistérség elérhetősége

Közlekedési szempontból a 7-es (70-es) út, valamint a vasút egyaránt a Budapest-Nagykanizsa-Zágráb-Fiume / Ljubljana- Trieszt hagyományos történelmi útvonal, eu-s értelemben a Trieszt-Kijev folyosó mentén helyezkedik el. Innen közúton leágazik a Szántód-Kaposvár főút, vízi úton pedig a Szántód-Tihany révátkelő. A Balatonlelle-Kaposvár (67-es) főútvonal csatlakozópontja Balatonlelléről a kistérség közelébe, a Balatonszemes melletti Rádpusztá mellé kerül, mely javítja a közlekedési kapcsolatot.

A jelenleg épülő M7-es autópálya a főúttal párhuzamosan halad, délről megkerülve Szántódot, Balatonföldvárt, Kőröshegyet, Balatonszárszót, Balatonöszödöt. A közlekedési helyzet javítása, a zsáktelepülések kinyitása és hagyományos régi kapcsolatok térségi kapcsolattá bővülése érdekében a kistérségen belül a Kereki-Szólád, Bálványos-Pusztaszemes, a Pusztaszemes-Kötcse, a Nagycsepely-Teleki, a Balatonöszöd-Szólád / Teleki a kistérség kapcsolataként a Kőröshegy-Balatonendréd, a Bálványos – Tab, a Kötcse-Somogyeggyes, a Kötcse/Nagycsepely – Karád, a Nagycsepely-Visz- 67-es

útkapcsolatok megépítése (legalább részben) elengedhetetlenül szükséges, mivel ezek hiánya jelentősen gátolja a térség további fejlődését.

Szántódon a megye északi kapujának nevezett kisközségben kikötője van a déli partot az északival összekötő kompjáratnak, s ez meglehetősen forgalmassá teszi a közutakat is. A térségben korszerűek a közlekedési lehetőségek, a főútvonal mellett a Balaton-parton végighaladó vasútnak a szántódi vasútállomáson négy-pályás rendező-pályaudvara épült fel.

A légi közlekedés szempontjából megemlíthető a szomszédos kistérségben lévő Siófok-Kiliti reptér, mely egy jövőbeni lehetőséget tartogat a térség repülővel történő megközelítésére.

Infrastruktúra

A kistérség vezetékes közművekkel való ellátottsága tekintetében külön kell választanunk a part menti településeket és a háttértelepüléseket.

A part menti települések ellátottsága jó, az alapközművek mind kiépítettek. Ezzel szemben a háttértelepüléseken még sok helyütt hiányzik a szennyvízvezeték, mely a település további fejlődése szempontjából alapvető fontosságú. Várhatóan a csatornázási problémák 2007-től megoldódnak.

Emellett szintén elsősorban a háttértelepüléseken gondot jelent az utak, járdák felújítása, az esővíz csatornák rendbentartása, valamint az elektronikus elérhetőség háztartásokhoz való eljuttatása a szélessávú Internet kiépítése révén.

Ez a kettőség a kistérség településeinek fejlesztési elképzeléseit is befolyásolja. A kistérség egy részén a fő cél az infrastruktúra teljessé tétele, míg máshol, elsősorban a partmenti településeken már a minőségi fejlesztés a fő cél.

ÖSSZEHASONLÍTÁS ÉS VISZONYÍTÁS – A KISTÉRSÉG A MEGYÉ- BEN

Az adatok a KSH 2003. évi Évkönyve alapján:

A mutató megnevezése	Kistérség	Megye
<u>Népességi adatok:</u>		
Népesség változása 2001. évhez képest	- 0,5 %	- 0,8 %
60 évnél idősebb népesség aránya	24,4 %	20,9 %
1000 lakosra jutó belföldi vándorlási különbözet	6,6	-0,3
<u>Jövedelmi adatok:</u>		
Személyi jövedelemadót fizetők aránya	42,4 %	40,7 %
1 állandó lakosra jutó SZJA alapot képező jövedelem	377.186,- Ft	410.511,- Ft
1000 lakosra jutó személygépkocsik	319	261
<u>Infrastrukturális adatok:</u>		
Vezetékes gázt fogyasztó háztartások a lakásállomány %-ában	99,8 %	67,1 %
Közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya	97,4 %	94,6 %
Közüzemi szennyvízcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya	58,6 %	49,7%
1 km közüzemi vízhálózatra jutó közüz-i szennyvízhálózat	547 m	327 m
<u>Kereskedelem, vendéglátás adatai:</u>		
1000 lakosra jutó kisker-i üzletek száma	36	21
Kereskedelmi szálláshelyek száma	12.677	15.006 (Balatoni kistérségek kivételével)
1000 lakosra jutó kereskedelmi szálláshelyen töltött vendégéjszakák száma	30.460	5.007
Magánszálláshelyek száma	15.513	5.162 (Balatoni kistérségek kivételével)
1000 lakosra jutó magán szálláshelyen töltött vendégéjszakák száma	4.907	3.006

<u>Vállalkozások adatai:</u>		
Működő vállalkozások száma	1.113	25.206
Ebből: - társas vállalkozás	352	13.632
- egyéni vállalkozás	761	16.359
1000 lakosra jutó működő vállalkozás	94	75

Oktatás

A kistérség oktatási intézményi ellátottsága a KSH adatai 2003 –ban az alábbi megállapításokat teszi:

- A kistérség településein nincs bölcsődei ellátás,
- A kistérségben 6 általános iskolai feladatellátó hely található,
- A kistérségben 100 óvodai férőhelyre 80 a beíratott gyermekek száma,
- A kistérségben szakközépiskola nincs,
- A kistérségben felsőfokú oktatási intézmény nincs.

Az iskolákat és óvodákat a kistérségben a közösen érdekelt önkormányzatok intézményfenntartó társulások révén üzemeltetik.

Óvodai ellátás:

A kistérségben az óvodai ellátást két önálló óvoda (Kötcsé, Balatonszemes), valamint hat, többcélú intézmény keretein belül működő intézmény látja el. Valamennyi óvoda (tagóvodák is) intézményfenntartó társulások tagjai.

Az óvodáskorúak jelenlegi létszámának 25 % -a már más településre jár be. A bejárás feltételeit elsősorban a szülők biztosítják saját személygépkocsival (44 fő). Az óvodáskorúak tömegközlekedési eszközökön való utaztatása meglehetősen magas (20 fő). Iskolabusszal 7 gyermek utazik.

Óvoda az alábbi nyolc településen működik:

Balatonföldvár, Bálványos, Kereki, Balatonszárszó, Szólád, Balatonszemes, Kőröshegy, Kötcsé.

A kistérségben lévő óvodáskorú gyermekek ellátását 5 óvodafenntartó társulás végzi az alábbiak szerint (a felsorolt intézményfenntartó társulások közül a balatonszárszói, a kötcsei és a kőröshegyi közös iskolai -óvodai intézményfenntartó társulás):

- Balatonföldvár székhelyű óvodai intézményfenntartó körzet

- Balatonföldvár (Mesevár óvoda),
- Bálványos (Tagóvoda),
- Kereki (Tagóvoda),
- Pusztaszemes,
- Szántód.

- Balatonszárszó székhelyű óvodai intézményfenntartó körzet

- Balatonszárszó (József Attila Általános Iskola és Óvoda ÁMK),
- Szólád,
- Balatonőszöd,
- Kötcse,
- Nagycsepely,
- Teleki.

- Balatonszemes székhelyű óvodai körzet

- Balatonszemes (Nyitnikék Óvoda),
- Balatonőszöd.

- Kötcse székhelyű óvodai körzet

- Kötcse,
- Nagycsepely,
- Teleki.

- Kőröshegy székhelyű óvodai körzet

- Kőröshegy (Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészet-
oktatási Intézmény ÁMK),

- Balatonföldvár,
- Bálványos,
- Kereki,
- Pusztaszemes,
- Szántód.

Az óvodák tekintetében javasolható fejlesztési irány a szükségleteknek megfelelően óvodabuszok biztosítása a gyermekek szállítására, valamint az intézmények felújításának és eszkozellátásának minőségi javítása lehet.

Általános iskolai feladatellátás:

Az általános iskolai kötelező feladatellátás a kistérség két önálló általános iskolájában (Balatonföldvár, Kötcese) – ez utóbbi 1 -4 évfolyamot működtet, valamint három többcélú intézményében történik (Balatonszemes, Balatonszárszó, Kőröshegy). A Balatonszárszói társuláshoz tartozó Szóládon is működik iskola. A többcélú intézmények mindegyike az általános iskolai feladatellátáson kívül alapfokú művészetoktatást, a szárszói és a kőröshegyi pedig közművelődési feladatokat is ellát. E két utóbbi ÁMK formában működik. Tagóvodát a szárszói ÁMK működtet.

A kistérség általános iskoláiban 843 tanulót látnak el 46 tanulócsoportban. Az általános iskolák átlagosan 169 fős tanulói létszámmal működnek. A tanulói létszám évről-évre csökkenő tendenciát mutat.

A települések hivatalos adatai szerint 2007 -ig további 64 fővel (3 osztállyal) csökkenhet a térség iskoláiban tanulók száma.

Alapfokú művészetoktatás:

Az alapfokú művészetoktatást négy intézmény látja el a kistérségben:

- Ránki György Zeneiskola (Kereki, Szántód, Balatonföldvár közös fenntartásban) zeneművészeti tagozat,

- Reich Károly Általános Iskola és Zeneiskola Balatonszemes (a balatonszemesi intézményfenntartó körzet gyermekei számára) zeneművészeti tagozat,
- Kőröshegyi ÁMK (a kőröshegyi intézményfenntartó körzet gyermekei számára) –tánc tagozat,
- József Attila ÁMK Balatonszárszó – zeneművészeti tagozat.

A mikrokörzetekben megalakult intézményfenntartó társulások a szülői és tanulói igényekhez igazodva építették mi együttműködésüket. E társulások talán országosan is egyedülálló jellemzője, hogy egy önkormányzat több társulás tagja, annak függvényében, hogy gyermekei mely települések intézményeit veszik igénybe.

A kistérség általános iskoláiból jelentős számban tanulnak tovább a gyerekek a megye és a környező térségek középiskoláiba.

A fenti adatokból látható, hogy a kistérségben csupán az alapfokú oktatás biztosított, de kis lakosság és gyermeklétszám, valamint a 20-40 km-es távolságban a kistérségen kívül elérhető középiskolai oktatás nem indokolja a középiskola alapítását a kistérségben.

Fejleszthető területek a felnőttképzésben, átképzésben, gyakorlatorientált oktatásban vannak.

Egészségügy

A kistérségben körzeti rendszer révén biztosított a gyermek-, felnőtt-, és fogorvosi ellátás.

A kistérségben működő háziiorvosi körzetek:

- Balatonföldvár és Szántód,
- Balatonszárszó és Szólád,
- Balatonszemes és Balatonőszöd,
- Kereki, Bálványos, Pusztaszemes,

- Kötcse, Nagycsepely, Teleki.

Gyermekorvosi körzetek:

- Kőröshegy, Balatonföldvár, Bálványos, Kereki, Pusztaszemes, Szántód,
- Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonőszöd.

Fogorvosi ügyelet:

- Balatonföldvár, Bálványos, Kereki, Kőröshegy, Pusztaszemes, Szántód,
- Balatonszárszó, Kötcse, Nagycsepely, Teleki, Szólád,
- Balatonszemes, Balatonőszöd.

Az orvosi rendelők az Önkormányzatok tulajdonában fenn és ők gondoskodnak a fenntartásukról és korszerűsítésükről.

A kistérségben nagyon kevés jelenleg a magánorvosi rendelők száma, pedig fejlesztésüket a Balatoni idegenforgalomban a külföldiek ellátása is indokolná, mint a Balaton más térségeiben.

Emellett a Balaton, mint gyönyörű természeti környezet, környezetszennyezéstől védett terület kiváló lehetőségeket kínálna magánklinikák létesítésére, melyre várhatóan az elkövetkezendő években megélnék a kereslet.

Kultúra, műemlékek

A kistérségben műemlékek, műemlék jellegű épületek, vagy helyi védelem alatt állók egyaránt megtalálhatók. Szinte mindegyik település büszke templomaira. A balatonszemesi a megye egyik legrégebbi, gótikus stílusban épült temploma. A kőröshegyi ferences templom szintén gótikus stílusban épült és a térség egyik legértékesebb műemléke. Nyáron országos hangversenyek színhelye. A teleki templom szentélyét még a 13. században építették.

A kistérség az arisztokratáknak mindig kedvelt helye volt. A balatonszemesi iskola a Hunyadi család rezidenciája volt, és a 19-20. századból származó kúriák is ezt jelképezik. Az épített kulturális értékek felújítása, renoválása- a helyi közösségeknek azért lehet igazán követendő irány, mert az arisztokrácia korszakát

és annak szerepét tisztázva a tulajdonosi viszonyok rendezésével, kiemelkedő kulturális élettereket nyerhetnek.

A kistérség múzeumi és kiállítótermei kiváló kikapcsolódást jelentenek a nyaralók számára.

Szántódon a 7-es út mellett Európa-hírű a Szántódpuszta Idegenforgalmi és Kulturális Központ, ahol a paraszti élet bemutatása mellett néprajzi kiállítás, csipkekiállítás és akvárium is található.

Balatonszárszón található tragikus sorsú költőnk József Attila lakását, mely ma múzeumként üzemel.

Balatonszemes a szintén tragikus körülmények között elhunyt színészünk emlékéét őrzi a faluközpontban álló emlékmúzeummal. Itt található még a postamúzeum és Reich Károly múzeum. Kötcsén iskolatörténeti múzeum található.

Európai szintű érdekesség a szőládi löszfalba vájt pincesor is.

A kulturális élet nyári színpontjai a szinte minden településen szervezett nyári kulturális programok, melyek elsősorban a települések hagyományőrzésén alapulnak. A magyarországi hagyományok szokások, azaz hagyományőrzés - hagyományok gondozása szintén egy erős irányvonal kell, hogy legyen a térségben, kiemelt turisztikai érdeklődése miatt is.

Az egy területen található települések sűrűségi aránya gazdag kulturális eseménysorozatok láncolatát hozhatja létre, precíz és előre kidolgozott és egyeztetett kulturális rendezvénynaptárt alakíthatunk ki.

Ennek elsősorban hatása lehet a belföldi turizmusra, mivel nem csak a part menti települések részesülhetnek a turisztikai bevételekből, hanem a népi kultúrára építve minden település aktív részese lehet a kultúrturizmusnak, ebben a viszonylatban minden nyelvtudás megléte nélkül is.

A helyi közösségi színterek közül infrastrukturálisan és szakemberileg a faluházak és művelődési házak állnak felkészülten. Sajnálatosan a mai helyzetük már nem azt a feladatot tölti be, mint amire megalapították őket, gondolunk itt olyanokra, mint diszkók, ruhavásárok. Ennek kényszerűségi okai vannak, mivel a

város, falu költségvetésében a fenntartói viszony igazából névleges, a fennmaradásukhoz bevételt kell termelniük, pedig a közösségi kulturális értékmegőrzésnek, új generációk tanításához ideális megoldás lehetne.

A megoldási javaslat az, hogy a szerepvállalásokat újra kellene pozícionálni, igazodva a jelenkori gazdasági irányokhoz és a helyi igények arányához

Gazdaság

A Balatonföldvári kistérségben az ipari tevékenység elenyésző. A 90-es évek elején az addig még jellemző élelmiszeripari üzemek kenyérgyár, tejelosztó stb is megszűnt. Jelenleg a fő gazdasági tevékenységet túlnyomórészt a turizmus és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások, valamint a mezőgazdaság adja. Néhány nagyüzemi termelő mellett a mezőgazdaság is csak a falvak alternatív jövedelemszerző tevékenységét erősíti. A mezőgazdaságban jellemző a szőlőtermelés, melynek a térségben hagyományai vannak és a bortermelés kistérségi alapját is biztosítja.

A mezőgazdaságban a természeti adottságoknak megfelelően az erdőgazdálkodás is jelentős. Ezzel a SEFAG Rt. foglalkozik. Erdőművelés, fakitermelés és értékesítés, valamint vadgazdálkodási feladatok tartoznak tevékenységi körébe. Dolgozóit egész éven át foglalkoztatja. Erdészeti szakembereket és dolgozókat, adminisztrációt végző személyzetet, műszaki szakembereket alkalmaz, illetve konyhai dolgozókat is foglalkoztat. Termékei a tűzifa, fűrészárú, valamint a vad. Rendszeres vadászati lehetőséget kínál külföldi vendégvadászoknak is. Gazdálkodása stabil, fejlődőképes, de nincs információ arról, hogy a jövőben nagyszabású bővítésbe kezdene.

A kistérségben 1.113 vállalkozás működik. Túlnyomó többségük kisebb magánvállalkozás. Emellett a turisztikai bevételeket erősíti, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az üdülőtulajdonosok és lakástulajdonosok közül hozzávetőlegesen nyolcszázan foglalkoznak vendégfogadással. A kistérségben több település-

nek Balatonföldvárnak, Balatonszárszónak és Balatonszemesnek is jelentős üdülői, szállodái vannak.

Ágazati vonatkozásban a megélhetés fő forrása a szolgáltatás, a kereskedelem, a vendéglátás és a humánszféra. Ezen ágazatok kiszolgálják a turizmust, és próbálnak megfelelni a térségi feladatok ellátásának is.

Mivel a szolgáltatások alapját elsősorban a turizmus adja a kistérség ezen ágazatnál is szembetalálja magát a szezonális problémájával. Az éttermek, üzletek legtöbbje csupán a nyári szezonban üzemel, ezért folyamatos jövedelemszerzési lehetőséget nem biztosít az itt dolgozóknak.

A térségben az önkormányzat és intézményei számítanak a legnagyobb foglalkoztatónak. Minden településen jelentős számú munkaerőt foglalkoztatnak az önkormányzatok (hivatalnokokat), az iskolák és ahol van az óvodák. A gyermeklétszám csökkenés, illetve a közszféra létszámának előirányzott csökkentése miatt azonban az iskolákban és óvodákban többeket fenyeget a munkanélküliség válás esélye. Az ezekből az intézményekből kikerülő munkavállalók elhelyezkedési esélye korlátozott. Jövőbeni fejlesztési terveknel figyelembe kell vennünk, hogy közöttük diplomások is találhatóak, akik összetett, felelősségteljes munka végzésére is alkalmasak. Ugyanakkor meg kell említeni a térség önkormányzatainak a közmunka-programban való aktív részvételét, melynek segítségével több, jellemzően tartósan munkanélküli személynek is tudtak hónapokra munkát biztosítani.

A mikro- és kisvállalkozók fejlődési lehetőségének gátja a tőkehiány. Nagyrészt a mindennapi megélhetéshez szükséges anyagi forrást termeli meg, fejlesztésre, bővítésre ezen túl már nem jut. Esetenként a pályázatokhoz szükséges önerő összege is hiányzik. Ezen vállalkozások jelentős hányada mezőgazdasági termelő, így létjogosultságuk, fenntarthatóságuk kétséges.

Több évtizeden keresztül, főleg a közvetlen vízparti településeken a lakosságnak a fizetővendég szálláshely szolgáltatás nyújtása kiegészítő jövedelemszerzési

lehetőséget biztosított. Az ebből származó jövedelemből az utóbbi évekkel bezárólag fedezni tudták a téli hónapok jövedelem kiesését. Az évek során egyre nagyobb volt azok száma, akiknek az egyetlen jövedelemszerzési lehetőséget ez biztosította. Az idegenforgalmi tendenciák változása azonban az ilyen jellegű vendégforgalmat lecsökkentette, amely súlyosan érintette a lakosság nagy részét. A vendéglétszám és az idegenforgalmi szezon csökkenését a háttértelepüléseken élők is megérezték, hiszen sokan jártak a parti településekre dolgozni. A lakosság másik része a mezőgazdaságból élt meg, az itt bekövetkező, és mind a mai napig tartó termelési- értékesítési problémák is megnehezítették a lakosság megélhetését. Alternatív jövedelemszerző-lehetőségek nem alakultak ki. Főleg a háttértelepüléseken élő, alacsony képzettségű vagy képzetlen munkaerő túlélési kilátásai riasztóak. Jellemző a kistérségeken az elvándorlás, a lakosság elöregedése.

Foglalkoztatás

A kistérségben a munkanélküliség viszonylag magas. Jelentős eltérés tapasztalható a regisztrált munkanélküliek arányában a kistérség part menti és háttértelepülései között.

A háttértelepülések szempontjából a munkahelyteremtés azért meghatározó kérdés, mert a település népesség megtartó képességének ez a fő meghatározó tényezője. Ugyanakkor a háttértelepülésekre jellemző, hogy a lakosság legnagyobb része nyugdíjas.

A Balatonra jellemző szezonális foglalkoztatásban is erősen érezhető. A nyári időszakban a munkalehetőségek száma nő, de elsősorban a vendéglátás és egyéb a turizmus kiszolgálását biztosító szolgáltatások területére korlátozódik.

A Somogy Megyei Munkaügyi Központ elemzése szerint 2005. januárjában a kistérség településeit az alábbi regisztrált munkanélküliségi mutatók jellemezték

Település	Regisztrált munkanélküliek száma (Fő)	Munkaképes korú népesség (fő)	Területi mutató %
Balatonföldvár	69	1461	4,72
Balatonszárszó	92	1393	6,6
Balatonszemes	73	1117	6,54
Balatonöszöd	24	330	7,27
Bálványos	65	356	18,26
Kereki	53	361	14,68
Kőröshegy	98	981	9,99
Kötcse	45	328	13,72
Nagycsepely	31	230	13,48
Pusztaszemes	36	254	14,17
Szántód	15	387	3,88
Szólád	41	377	10,88
Teleki	19	129	14,73

Az eltérések okai:

- a kistérségben főként a háttértelepüléseken kevés a nagy létszámot foglalkoztató gazdasági egység, hiányoznak az ipari üzemek, mint foglalkoztatók,
- jelentős a kistérségben a szezonális foglalkoztatás,

Környezet- és természetvédelem

Míg a gazdaság szempontjából hátrányos addig környezetvédelmi szempontból előnyös, hogy a kistérségben hiányzik az ipari tevékenység.

A környezetszennyezés mértéke a kistérségre jellemző idegenforgalmi szezonalitással változik, a nyári idényben erősödik. Ekkor mind a hulladékterhelés, mind az autóforgalom révén a levegő szennyezés jelentősen növekszik. Természetesen az idegenforgalom a Balaton vízminőségére is hatással van, de ez jelentős károkat nem okoz. Ehhez hozzájárul, hogy a partmenti települések mindegyikén megvalósultak a szennyvíz vezeték építések. A háttértelepüléseken is fontos ezek megvalósítása a vízbázis védelme érdekében.

A kistérségben a hulladék rendszeres elszállítását a Zöldfok Rt. végzi. Az illegális hulladék lerakók kialakulásának megakadályozását segítheti a lomtalanítási akciók megszervezése a településeken.

A kistérségben mind tájvédelmi, mind településképi okokból szükséges a zöldterületek rendben tartása, fejlesztése.

Külön figyelmet kell fordítani a védett természeti értékekre: fásorokra, nádasokra, erdőrészekre és az itt található élővilágra.

A talajvédelem érdekében a mezőgazdasági tevékenységet folytatók is sokat tehetnek. Korlátozni kell a vegyszerek, műtrágyák használatát, melyek a talajon kívül a terményeket fogyasztó emberekre is káros hatással lehetnek. A kistérségben növelni kell a mezőgazdaságban a biogazdálkodást.

A kistérség belsejében a gyönyörű völgyekben fekvő településeken problémát jelent az esőzések során létrejövő talaj erózió, melyet komplex vízügyi tervezéssel kell megakadályozni.

A környezetvédelemben a fiatalok körében fontos a környezettudatos szemléletmód kialakítása. Ennek oktatására a kistérségben is hangsúlyt kell helyezni.

5./ A Települések főbb jellemzői

Balatonföldvár

Balatonföldvár 1992-ben kapott városi rangot. Balatonföldvári közigazgatási központként Bálványos, Kereki, Pusztaszemes, Szántód és Szólád települések körjegyzőségét látja el. Emellett az egész kistérségre kiterjedően a Gyámhivatal és Okmányiroda is itt működik. Építésügyi hatóságként a város a kistérség 12 településén lát el feladatokat.

Intézményhálózata folyamatosan fejlődött. A városban Óvoda és Általános Iskola működik. Emellett Zeneiskola is létrejött, mely jó hírű fúvószenekart nevelt ki. Az oktatás közép- és felsőfokú bővítése a város, valamint térsége kis tanulólétszáma miatt nem lenne hatékony megoldás.

A városban működő általános iskola szabad kapacitása felhasználható lenne a közoktatáson kívüli oktatási lehetőségek lebonyolítására, pl. felnőttoktatás, speciális szakoktatás.

A városban az egész kistérség ellátását biztosító orvosi ügyelet és laboratórium működik. Orvosi rendelőjében 7 alapellátás kapott helyet. Felnőtt, gyermek és fogorvosi körzetként is működik. A fejlesztési elképzelésekben a Park Szálló helyén magánorvosi befektetői kezdeményezésre Ápolási Otthon alakulhat ki.

A kulturális lehetőségeket a Közösségi Ház és Könyvtár szolgálja, ahol Teleházat is Tourinform irodát is találhatunk. A fedett kertmozi nyáron kínál szórakozási lehetőséget. A településen főleg a nyári időszakban hiányzik a nagyobb befogadóképességű színpad, melyre évek óta tervezett elképzelés egy viziszínpad kialakítása.

A sport lehetőségek a vitorlás klub, a teniszpályák, futballpálya és konditermek révén biztosított. További szabadidős- és sport fejlesztések Neptun Szálló melletti Önkormányzati tulajdonú területen lehetségesek.

A város közművesítettsége jó, az alap infrastruktúrák kiépítettek. Fejlesztésre szorul a szelektív hulladékgyűjtés megoldása, a szélessávú Internet elérési lehetőségek további fejlesztése.

Az utak, járdák állapota jó, felújításukról folyamatosan gondoskodnak. A kerékpárút további kistérségi bővítése Szántód-Köröshegy irányába szükséges. A településkép és rendezettség tekintetében több elismerésben részesült a város, Európa díjat kapott és „Virágos Magyarországért” díjat nyert.

A tömegközlekedés távolsági Volán járatokkal és vonattal biztosított Siófok, Fonyód irányába.

A Balatonhoz kapcsolódó infrastruktúra területén a városnak 1 vitorlás kikötője van, mely a Balatoni Hajózási Rt. tulajdona. A kikötők területén csónakkikötő és újabb vitorlaskikötő létesítését tervezi az Önkormányzat befektető bevonásával.

2 strandot találhatunk, melyek fejlesztése szintén tervezett, az egyik a vitorlaskikötő kialakításával alakulna át, új szolgáltatásokat kínálva, a másik strand területének bővítésével wellness funkciójú szálloda saját fűtő kutakkal lenne kialakítható, melynek zöldterületi rendezésével és szolgáltatásaival a strand is fejlődne.

Az állandó lakók számának további gyarapítására az Önkormányzat rendelkezik kialakított összközműves lakótelkekkel, valamint a Karika Völgyben most kialakuló lakóparkkal. Emellett a településen idősek otthona is működik.

A város gazdasági tevékenységének alapját a turizmus biztosítja. Ezért fejlesztési céljai között a magán szférát tekintve kiemelt fontosságú a szállodák és egyéb szálláshelyek minőségi fejlesztése, osztályba sorolásának és kiegészítő szolgáltatásainak növelése.

A fentiekén kívül az Önkormányzat is tesz kezdeményezéseket olyan fejlesztések érdekében, melyek a turizmus további élénkítését tennék lehetővé. Ilyen projekt elképzelések a befektetők bevonásával megvalósítható:

- Strand és Magas part közötti libegő építése,
- Magas part területén „Magyarországi Minimondus „ létrehozása.

Balatonszárszó

Balatonszárszó Nagyközség, melynek a kistérségben egyedülálló 6 km-es Balaton parti része van. Ez az adottság emeli turisztikai jelentőségét, mely megmutatkozik a 39 db szálloda és panzió, valamint a magán szálláshelyek által biztosított 22000 üdülőférőhelyben.

Balatonföldvár mellett Szárszónak a kistérségben mikrokörzeti szerepe van. Ez az intézményrendszer vonzáskörzetére is hatással van. Az általános iskola 6 település felső-, és 2 település alsó osztályos diákjait fogadja.

Felújításra került a 3 szakos orvosi rendelő, mely szintén mikrokörzeti központként működik a felnőtt-, gyermek-, és fogorvosi ellátás biztosításában. Jelenleg folyik a gyermekjóléti szolgálat szárszói központú kialakítása, mely az egész kistérség ellátását biztosítja.

A nagyközségben az alapinfrastruktúra kiépített, az utak, járdák állapota jó. Fejlesztésre szorul a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, valamint balaton menti út-, járda-, és kerékpárút összeköttetés megépítése Földvár, Szántód irányába, valamint a most kialakuló M7-es csomópontjánál a jövőben kialakítandó szabadidős és régészeti parkhoz vezető út fejlesztése szükséges.

A Balatonhoz kapcsolódó infrastruktúra területén az Önkormányzat egy vitorláskikötő létesítését tervezi befektető bevonásával.

A településnek 4 hivatalos szabad strandja van, melyen minőségi fejlesztéseket hajtottak végre, játszóterek kialakítását, sport lehetőségek bővítését.

A népesség és az állandó üdülők számának növelését üdülő és lakótelek kialakítása révén is fokozni kívánják. Jelenleg 240 üdülő és 140 lakótelek kialakítására van lehetőség, ahol a befektető szándéka szerint lakópark illetve, üdülőpark is létrehozható.

Szárszót az irodalmi élet balatoni központjának is tartják. Ezt József Attila emlékmúzeuma, versmondó táborok, irodalmi találkozók révén érte el. A József

Attila múzeumot az Önkormányzat szeretné visszakapni, felújítani és méltó módon fenntartani.

A településen a 90-es évekig jelen volt az élelmiszeripar: kenyérgyár, tejelosztó, valamint jelentős létszámot foglalkoztató TSZ. Ezekben a hagyományokon alapulva a sztrádaépítés révén kialakuló jobb elérhetőség a jövőben élelmiszerlogisztikai fejlesztéseknek, valamint a mg-i termelésre alapozott TЭСZ-k létrehozására is alapot adhat.

Emellett a turizmus fejlesztés területén magánbefektetők bevonásával újabb szálloda- étterem , avar leleteken alapuló régészeti park és szabadidőközpont hozható létre.

Szántód

A település legnagyobb nevezetessége, hogy itt működik a Balaton déli- és északi partját összekötő kompjárata. Ezért Somogy megye északi kapujának is szokták nevezni.

A település másik idegenforgalmi szempontból hírnévvel bíró létesítménye a szántópusztai idegenforgalmi és kulturális központ, mely a magyar falusi élet és agrárgazdálkodás hagyományainak emléke.

A település fejlesztési elképzeléseinek kidolgozását és megvalósítását hátráltatja, hogy nincs a községnek településfejlesztési koncepciója.

A település alapinfrastruktúrával ellátott. Fejlesztésre szorul a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése, kerékpárút fejlesztés Földvár és a kistérség belső települései felé.

A vasúti infrastruktúra jól kiépített 4 vágányos átrakó csomópontként működik az állomás mégis a lakosság szempontjából problémás a vasút tömegközlekedés szempontjából való igénybevétele, mivel a legtöbb szerelvény nem áll meg ezen az állomáson. Ezért ezek a járatok csak a szomszédos Balatonföldváron keresztül érhetők el az itt lakók számára.

A buszközlekedésben szintén probléma, hogy az itt élők elsősorban Siófok irányába szeretnének eljutni, hiszen a tágabb térségi szerepet még mindig Siófok tölti be munkavállalás és ügyintézési szempontból is. Ebben az irányba a VOLÁN-nal egyeztetve járatsűrítés volna szükséges.

A Balatonhoz kapcsolódó infrastruktúra területén az Önkormányzat egy vitorláskikötő létesítését tervezi befektető bevonásával, melyre kijelölt terület a kompikötő nyaktag nyugati oldalán található.

A településen 1 strand található, melynek minőségfejlesztési iránya lehet a strandon található nagy alapterületű épület wellness funkciókkal történő fejlesztése.

A településen belül a lakóterületek bővítése már csak a lakóterületi lehatárolás változtatásával lehetséges. Ezenkívül közvetlen vízparton található még egy 5 ha-os terület, mely magántulajdonban van, de alkalmas lehet turisztikai tevékenység fejlesztésére, vagy amennyiben erre érdeklődés mutatkozik üdülőtelkek kialakítása is megtörténhet.

Emellett a Vértés Erőmű volt épületében befektető bevonásával idősek otthona alakítható ki, melynek megvalósulása kedvező hatású lenne az állandó lakók számának növekedésére is.

A település vezetése a település fejlesztésének eredményeként egy olyan jövőkép megvalósulását látná szívesen, melyben Szántódot kertvárosias település-szerkezet jellemzi, és az itt lakókat az „öko” szemléletmód vezérli.

Balatonőszöd Község

A község településszerkezeti érdekessége, hogy két részből áll, üdülőterületből, mely közvetlen a partmenti részen található, valamint a 7-es úttól távolabb délre húzódó régi faluból tevődik össze.

A település infrastruktúrája jónak mondható. Nemrég került kiépítésre a szennyvíz csatorna, az utak állapota kielégítő, a járdák felújításra szorulnak.

A településen a jövőben meg kell oldani a szelektív hulladékgyűjtést, valamint a partmenti részről a belső településrészre vezető kerékpárút kiépítése szüksége, mely egyrészt a lakosság részére biztosítaná a két településrész közötti megközelíthetőséget, másrészt összeköttetést jelentene a Szárszó, Földvár felé megépítendő kerékpárúttal.

A településkép javítása és a szolgáltatás színvonalának javítása érdekében felújítások szükségesek a község temetőjében mind a ravatalozó korszerűsítésében, mind a kerítés megépítésében.

A Balatonhoz kapcsolódó infrastruktúra területén az Önkormányzat egy vitorláskikötő létesítését tervezi befektető bevonásával, melynek kiegészítő szolgáltatásaként egy komplex épületlétesítmény is felépítésre kerülne. Ebben szabadidő központ, kereskedelmi és szolgáltató egységek, valamint a felső szinten a vitorláskikötőt kiszolgáló szálláshelyek is kialakításra kerülnének.

A település szabad strandján minőségjavító fejlesztéseket kell végrehajtani.

A partmenti turisztikai fejlesztések mellett a falu belső településrésze is aktív részese lehet a turizmusnak a már most is bontakozó lovas és borturisztikai szolgáltatások révén.

A turizmus mellett a mezőgazdaság hagyományos szántóföldi termékszerkezete mellett a szőlő és gyümölcsstermesztés irányába történő fejlesztése biztosíthatja az alternatív jövedelemszerzés lehetőségét.

A régi falurészen található műemlékileg védett magtár felújítása és funkcióval történő megtöltése szintén szolgálhatja a gazdaság élénkülését.

A község kulturális és szabadidős lehetőségét szolgálja és bővítheti a jelenlegi faluház tervezett fejlesztése, ahol idősek klubja és más rendezvények tartására alkalmas helyiségek lennének kialakíthatók.

Balatonszemes

A település a 7-es főút mentén Balatonőszöd és Balatonlelle között fekszik.

A település alapinfrastruktúrája kiépített. A belterületi utakat, járdákat folyamatosan karbantartják.

További fejlesztésre szorul a kerékpárút hálózathoz való kapcsolódás, melynek iránya Balatonőszöd és Balatonszárszó lehet. Emellett a szélessávú Internet elérhetőség háztartásokba történő eljuttatása is feladat.

A hulladék elszállítását a Zöldfok Rt. végzi, de az elkövetkezendő években a szelektív hulladékgyűjtést is meg kell oldani.

A tömegközlekedést az itt élők részére a Volán és a Máv járatai is biztosítják. A munkaeő mobilitását ez biztosíthatja elsősorban Földvár és Siófok irányába.

A községben óvoda és iskola működik, mely intézményfenntartó társulás révén több településről fogad gyermekeket.

Az orvosi ellátás területén a gyermek, felnőtt és fogorvosi ellátás is biztosított. A magánorvosi rendelők létesítése elsősorban szakorvosi pl. szemorvos, fogorvos révén lenne kívánatos.

Nemrégiben a község határában gyógyító hatású melegvizű forrást találtak, melynek hasznosítására az Önkormányzat komoly előkészítéseket tett. Az Önkormányzat rendelkezésére áll egy jelentős terület, melyre elképzelt wellness-fürdő - szálloda projekt építési tervei is rendelkezésre állnak. Ezen projekt előkészítési dokumentumok segíthetnek abban, hogy sikerüljön a megvalósításhoz a befektetőt megtalálni. Ez a fejlesztési terv az egész kistérségre hatással lenne, a munkahelyteremtés révén, valamint az egész évben biztosított turistaforgalom révén.

A településen élők jövedelemforrását a turizmus és a mezőgazdaság biztosítja. A turizmus területén a vendéglátás, szálláshely biztosítás a jellemző tevékenység.

A balatonszemesi szőlőhegyek kiváló boraikkal várják a turistákat. A község déli részén lévő „Öreghegy” borospincéi a Dél-Balatoni borút állomásai.

További fejlesztésük a borturizmus vonzására ajánlott.

Balatonszemesnek 7 km- hosszú partszakasza van, mely a balatoni fürdőzés lehetőségeinek kedvez. A partszakaszon 6 strand és 3 kemping található. Az egyik strandon újonnan kiépített élményfürdő várja a nyaralókat.

A településen szállodák, üdülők, magányszálláshelyek és összesen 5 kemping található. A turisztikai kínálatuk révén elsősorban a családos nyaralni vágyókat várják.

Balatonszemes műemlékei és hírességei révén gazdag kulturális látnivalókat is kínál. Itt található a most felújított Postamúzeum, mely 1790-1861-ig a Hunyady család birtokán posta-lóváltó állomásként működött.

Emellett Latinovits Zoltán emlékmúzeuma és Reich Károly Emlékháza is várja az érdeklődőket.

Műemléke a Római Katolikus Templom, melynek első változatának maradványai az 1100-1200-as évekből származnak.

Gyönyörű a Hunyady Kastély, melyben ma az általános iskola és zeneiskola működik. Említésre méltó épülete a Bagolyvár, mely jelenleg magán tulajdonban van.

Nyári rendezvényei gazdag programot kínálnak: a Szemes Napok - Fesztivál, valamint a Zenepavilon és Művelődési Ház nyári zenei rendezvényei.

Kőröshegy Község

Kőröshegy mára szinte egybeépült Balatonföldvárral és Szántóddal. Hírnevét az évszázadokra visszanyúló szőlőtermesztési hagyományainak köszönheti.

A település infrastruktúrális ellátottsága még nem teljes. Az alapinfrastruktúrák közül bizonyos településrészekeken hiányzik a csatornahálózat. A belterületi utak jó állapotúak, a járdák felújításra szorulnak. A településnek nehézséget jelent a jelentős (35 km-es) külterületi mezőgazdasági utak felújítása, melyek a szőlőtermesztési területek, pincék, és más mezőgazdasági területek megközelítését

biztosítaná. Ezek pormentesítését és szilárd burkolattal történő ellátását a következő években meg kell oldani, hiszen ez a bor- és lovasturizmus fejlesztéséhez is elengedhetetlen.

Szintén ezeket a turisztikai célokat szolgálná a Földvár-Kereki felé megépítendő kerékpárút.

Az infrastruktúra fejlődését szolgálná még a szélessávú Internet és a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása a településen.

A tömegközlekedésben problémát jelent, hogy az egyetlen tömegközlekedési lehetőséget jelentő VOLÁN busz járat a Kőröshegy – Szántód szakaszon nem közlekedik, így a lakók Szántód felé való tömegközlekedése csak kerülő úton megoldott.

A településen óvoda és iskola is működik, mely a szomszédos települések gyermekeit is fogadja.

A falu kulturális életében jelentős szerepet tölt be a faluház. A most megkezdett hagyományőrzésen alapuló rendezvénysorozat a továbbiakban továbbfejleszhető nagyobb tömegeket vonzó rendezvénné.

A településen a lakótelkek növelésére van mód egyrészt magánterületek, melyeken lakó és gazdasági célú ingatlanok egyaránt kialakíthatók. Az Önkormányzatnak telekalakításra akkor lesz lehetősége, ha az e célra kijelölt 12 ezer m²-es területet az államtól megkapja. Ennek tulajdonjogi rendezetlensége évek óta korlátozza hasznosíthatóságát.

Emellett ipari terület is kijelölésre került a most épülő völgyhíd mellett. Ez magánterület, de az autópálya elkészülte után a tulajdonosok bizonyára akár befektetők révén hasznosítani fogják. A településen üresen álló régi téglagyár is jól hasznosítható volna raktározási, vagy más a környezetet nem károsító gazdasági tevékenységre.

A szőlőtermesztés és a gabonanövényeket termesztő mezőgazdasági ág mellett, a községnek a turizmus fejlesztésében vannak lehetőségei.

Ezek a lehetőségek a vállalkozók részéről elsősorban a bor- és lovasturizmus és ezekhez kapcsolódó rendezvények fejlesztésében rejlik, de az autópálya elkészültével a vendéglátás élénkülésére is számítani lehet.

A turizmusba a község műemlékei is szerepet kaphatnak, pl. a magántulajdonos által felújított Széchenyi Kastély, melynek turisztikai célú továbbfejlesztése: halastó, kastélypark, zenei rendezvények révén tervezett a tulajdonos által.

Ugyancsak zenei rendezvények révén növelhető a kulturális turizmus a község műemléknek nyilvánított katolikus templomában.

Az autópálya építése a falu határában megépítésre kerülő völgyhíd révén is indukálhat fejlesztéseket. Tervezett a hídnál kialakuló csomópont mellett, mely egyben kiváló kilátási lehetőséget biztosít a Balatonra egy pihenőhely és kilátó kialakítása, mely újabb idegenforgalmi lehetőséget jelent.

Kereki Község

A Balatontól mindössze 7 km-re húzódó település, melynek évezredek történelmi emlékét a Fejérvár mai is meglévő romjai idézik.

A település alapinfrastruktúrája hiányos. A községben nincs szennyvízvezeték. A település egy völgyben helyezkedik el, amely fekvés révén csapadékos időjárás esetén kiemelt problémát jelent a csapadékvíz elvezetése, melyre a hagyományos árokrendszer nem alkalmas. A falutól távolabb eső településrész tömegközlekedési szempontból ellátatlan. Emellett távlati terv a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása és a szélessávú Internet elérhetőség biztosítása a háztartások részére, mely megoldhatná a kábel TV hiányát is.

Problémát jelent az Önkormányzatnak a mezőgazdasági utak felújítása, szilárd burkolattal ellátása.

Kerékpárút kiépítése szükséges lenne, hiszen a két településrészt összeköthetné és a lakosság közlekedését biztosíthatná, emellett turisztikai céllal a településen

belül a vár megközelítését kellene kerékpárúttal biztosítani, valamint Földvár felé kellene a csatlakozást biztosítani.

A település temetőjében a ravatalozó felújításra szorul és az akadálymentesítés sem megoldott.

A településen magántulajdonban kb. 100 beépítetlen lakótelek van, melyek infrastruktúrával ellátottak és lakóházak építésére alkalmasak, de ezt a lehetőséget a csatornázás megoldását követően lehet kihasználni.

A településnek a gazdaság területén a mezőgazdaság és a turizmus fejlesztése területén vannak lehetőségei.

A turisztikai célok között szerepelhet a vár környezetének további fejlesztése pihenőpark, kulturális rendezvényekre, sportpályával összekapcsolt rendezvényekre való alkalmassá tétele. A történelmi emléken alapulva a kulturális rendezvényekhez szabadtéri színpadot lehetne kialakítani, valamint

Várjátékokat, lovagi tornákat rendezni.

A jelenleg hasznosítatlan református egyház romos épületének felújítása, mind a településképet javítaná, mind falutörténeti, hagyományőrző ház kialakítására adhatna lehetőséget.

Település körül található gyönyörű erdők és horgásztó turisztikai hasznosítása is befektetőre vár.

Pusztaszemes Község

A Község a Balatontól 10 km-re a Szántód – Kaposvári út mentén fekszik.

Az infrastruktúrában vannak hiányosságai. A legjelentősebb a csatornahálózat hiánya, de felújításra szorulnak a belterületi utak és járdák is. A külterületeken a mezőgazdasági utak szilárd burkolattal ellátása a feladat.

A hulladékgyűjtés területén a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása a cél, valamint kerékpárút építéshez való kapcsolódás Szántód - Köröshegy irányába.

Az Önkormányzat célja a településkép fejlesztése, melyet az elkövetkezendő években kíván megvalósítani.

Lakótelkek kialakítására alkalmas területek magántulajdonban vannak.

Gazdasági célra alkalmas fejlesztési terület a jelenleg ÁPV tulajdonban lévő katonai terület, melynek infrastruktúrája további gazdasági tevékenységet alapozhatna meg. A tulajdon átadási kérdést még nem sikerült megoldani.

A település korszerű felnőtt és gyermekorvosi rendelővel rendelkezik.

A falu fő megélhetési forrását 1195-ig a mezőgazdaság biztosította. Ma ezt a termelési lehetőséget elsősorban kiegészítő tevékenységként végzi a lakosság. Az adottságok révén e gazdasági ág fejlesztésre érdemes.

A falu megélhetési lehetőségeire jellemző, hogy a lakosok jelentős része nyugdíjas, valamint az aktív korúak más településen vállalnak munkát.

Bálványos Község

A községbe a Szántód- Kaposvár útról letérve juthatunk el, mely az un. Gyugyi tető déli lábánál fekvő völgyben található. A település jelenleg zsáktelepülés. A faluba vezető egyetlen út állapota az autópálya köröshegyi völgyhídjának építése kapcsán megrongálódott, felújítása szükséges.

A zsáktelepülés megszüntetését a Tab és Pusztaszemes felé megépítendő összekötő út szüntetné meg.

A Község alpinfrastruktúrája hiányos, nincs szennyvízvezeték, a belterületi utak közül néhány felújításra vár, valamint az összes járda felújításra vár.

A külterületi mezőgazdasági utak szilárd burkolattal történő ellátása is a következő évek feladata.

Kerékpárút építése két irányba lenne célszerű, egyrészt Köröshegy felé, másrészt Zala felé, mellyel a Tabhoz elkészülő kerékpárútra lehetne csatlakozni.

A szelektív hulladékgyűjtés megoldása a jövő feladata, valamint a szélessávú Internet elérhetőség biztosítása is.

Az állandó népesség számának növelési lehetőségét 15 lakótelek biztosítja.

Gazdasági céllal hasznosítható lenne a volt iskola épület, melyből tervek szerint idősek otthonát, vagy anyaothont lehetne befektető bevonásával létrehozni.

A turizmus élénkítésére a lovas turizmus fejlesztése adhatna lehetőséget, fogathajtó bajnokságok szervezésével.

A lakosság többsége nyugdíjas. Az aktívkorú népesség más településekre jár dolgozni. A munkanélküliek a Balaton szezonális foglalkoztatásában tudnak részt venni.

Szólád Község

A község a 7-es útról Balatonszárszónál letérve közelíthető meg. Itt van Somogy megye legmagasabb pontja, ahol kilátó található. Hírnevét a löszfalba vájt pincék hozták meg, melyek utalnak a település hagyományokon alapuló szőlőtermesztési múlttal rendelkezik.

A község alapinfrastruktúrája további fejlesztésre szorul. Ki kell építeni a szennyvízcsatorna hálózatot, járdákat kell felújítani valamint 1 belterületi utat kell felújítani az elkövetkezendő években. A buszmegállóknál buszöblöket és járdaszigeteket szükséges építeni. A szőlő- és egyéb mezőgazdasági területekhez vezető mezőgazdasági utak szilárd burkolattal történő ellátását is meg kell valósítani.

Kerékpárút építése is cél az elkövetkező években, melyet Balatonöszöd-Szólád között kellene kiépíteni.

A hulladékgyűjtés jelenleg megoldott, de cél a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása. Emellett az illegális hulladéklerakókat is fel kell számolni.

Lakótelkek kialakítására magántulajdonban lévő területen van lehetőség, mintegy 200 db lenne kialakítható. Ezek jelenleg még infrastruktúrával nem ellátottak.

Gazdasági célra alkalmas terület az M7-es lehajtó ága mellett lesz mód, ami jelenleg még ÁPV Rt. tulajdonában van. Emellett a TSZ terület egy része is hasznosításra vár, mind épületek, mind gépműhely van eladó, melyeken új gazdasági tevékenység indítható.

A szőlőtermesztés jelentős területeken folyik 2 nagyobb vállalkozás, valamint kistermelők részéről is. A térségben a helyi feldolgozás a BB megszüntével gondot okoz, ugyanígy a palackozás kérdése is megoldatlan. Termelői összefogással egy kistérségen kívül terjedő hatókörű feldolgozót lehetne itt létrehozni, mely a dél-balatoni borok helyi fajtajellegét megőrizve dolgozná fel a szőlőt.

A kisebb termelők pincéiben a borturizmus lehetőségei fejleszthetők tovább.

Tervezett egy kisebb befogadóképességű idősek otthona kialakítása is, melyhez befektetőt várnak.

Kötcsse Község

A Balaton parttól 9 km-re délre a külső somogyi dombok között található a község. Kötcsén található a kistérség másik körjegyzősége, melyhez még 2 falu Nagycsepely és Teleki tartozik.

Az alapinfrastruktúra a községben még nem teljes. A szennyvízcsatorna még nem épült ki, a belterületi utak, járdák felújításra szorulnak. A külterületen lévő mezőgazdasági utak szintén felújításra várnak.

Kerékpárút építési elképzelések terén a kistérség által tervezett, a kistérség körbejárhatóságát biztosító útvonal megépítéséhez szeretnének kapcsolódni.

A hulladékgyűjtés megoldott, de a jövő itt is szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása lenne.

A temető teljes felújításra szorul, de ugyanakkor a temetőben lévő évszázados értékes síremlékek megőrzésére községi temetőparkot is létre lehet hozni.

A községben óvoda és iskola is működik, melynek gyógypedagógiai része is van.

A község belterületen belüli bővülését új lakótelkek kialakításával a jelenleg egyházi tulajdonban lévő területen lehetne megvalósítani, ahol 20-25 lakótelek lenne kialakítható.

Ezenkívül a rendezési tervben még területrészeket jelöltek ki belterületbe vonásra, mely megtörténte után a későbbi években itt is lakótelkek alakíthatók ki.

Gazdasági tevékenységre alkalmas ingatlan a volt TSZ területe és gépparkja, ahol az adottságoknak megfelelően újra mezőgazdasági vállalkozások végezhetnék tevékenységüket.

A községben szintén hagyománya van a szőlőtermesztésnek. A borturizmus fejlesztési alapjai itt is adóttak, két pincészet foglalkozik vendégfogadással is.

A szőlőtermesztés mellett a mezőgazdaságban a hagyományos szántóföldi növénytermesztés a jellemző, de az utóbbi években egy vállalkozás biogazdálkodást kezdett.

Emellett a község külterületi adottságai indokolnák a legeltetési szarvasmarhatenyésztést.

Teleki Község

A Balatontól 10 km-re délre húzódó zsáktelepülés. Az infrastruktúrája még fejlesztésre szorul. Nem rendelkezik csatornahálózattal, a belterületi útjai és járdái felújításra fejlesztésre szorulnak.

A Balatonőszöd-Nagycsepely felé vezető jelenlegi földút szilárd burkolattal ellátása fontos lenne a település elérhetőségében.

A település körül sok a mezőgazdasági terület, szőlőterületek, melyekhez vezető önkormányzati tulajdonú mezőgazdasági utak szintén felújításra szorulnak.

Kerékpárutat eddig nem terveztek, de csatlakoznának a kistérség körbejárhatóságát biztosító kerékpárúthoz, mellyel a településen működő holland tulajdonú kemping kihasználásának lehetőségei is bővíthetnének a külföldi kerékpárosok révén.

Lakótelkek kialakítására a falu nyugati és keleti végén van lehetőség, de ezen területek mind magántulajdonban vannak.

Gazdasági célú hasznosításra alkalmas ingatlan a volt TSZ major. Emellett a volt iskola épületében közösségi célú sport, vagy helytörténeti hasznosítás tervezett.

A mezőgazdasági tevékenységben a szőlő és gyümölcsstermesztés a meghatározó és a gyümölcsstermesztésben különösen a sárgabarack termőterületeinek növelése ajánlható. A termelt gyümölcs közeli feldolgozója a Sió- Eckes lehet.

A turizmusban a lovasturizmus csirái találhatóak melyek még jelentős fejlesztésre szorulnak. A szőlősgazdák megerősödésével a borturizmus is megélénkülhet.

A községben Árpád-kori az 1200-as évekből származó kápolna található, mely a katolikus egyház tulajdona és jelentős felújításra szorulna.

A községben a sok időskorú és szociálisan hátrányos helyzetű család miatt a szociális ellátás jelentős fejlesztésére lenne szükség.

Nagycsepely

A Balatontól délre a Balatonszárszótól elágazó úton 15 km-re található a község. A község zsáktelepülés, mely fejlődési lehetőségének egyik gátja.

Az alapinfrastruktúrából a szennyvízhálózat hiányzik, valamint a belterületi utak és járdák egy része is felújításra szorul. A faluhoz tartozó mezőgazdasági utak szintén felújításra szorulnak.

A hulladékszállítás megoldott, fejlesztendő a szelektív hulladékgyűjtés. A település ökoturisztikai adottságainak jobb kihasználása érdekében a kerékpárút építése is szükséges. A településnek csatlakoznia kéne a tervezett kistérség körbejárhatóságát biztosító kerékpárúthoz.

Tíz éve új faluközpontot hoztak létre, ahol a művelődési ház, ifjúsági klub, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal és óvoda található. Iskola nincs a községben, a lakosságra az előregedés jellemző és folyamatosan csökken a száma.

A munkalehetőséget az aktívkorú lakosság a Balaton parti településeken, valamint a mezőgazdaságban, erdőgazdaságban talál. A problémát a munkalehetőségek szezonális jellege jelenti.

A településnek kiváló adottságai vannak, hogy a balatoni turizmusnak kiegészítő ökoturisztikai lehetőségeket nyújtson.

A településen kívül gyönyörű horgászó található, amely magántulajdonban van és ápolott, rendezett környezettel várja a horgászni vágyókat. Lakókocsokban a szállást és ellátást is biztosítani tudják.

Emellett a csodálatos erdőkkel övezet természeti környezet túrázásra, vadászatra, lovaglásra egyaránt alkalmas, ezek a turisztikai lehetőségek fejleszthetők.

6./ A kistérség fejlesztését megalapozó adottságok és korlátok

A kistérség komparatív előnyei és hátrányai

A kistérség komparatív előnyei:

- a kistérség jelentős része közvetlen a Balaton partján helyezkedik el,
- a kistérséget keresztül szeli az M7-es autópálya,
- ipari, környezeti terheléstől mentes a kistérség,
- kiválóak az adottságok és meglévő hagyományok a szőlő és gyümölcsstermesztésre,
- gyönyörű természeti környezet veszi körül.

A fentiekben felsorolt előnyösen kihasználható adottságok a gazdaság szempontjából az idegenforgalom és a mezőgazdaság, valamint az erre épülő feldolgozóipar további fejlesztésének irányába hatnak. A kistérség életének eddig is meghatározó ágazata volt a turizmus, de mivel ez a versenyképesség növelés

szempontjából az egyetlen húzóágazattá fejleszthető gazdasági ág, további fejlesztése elengedhetetlen.

A kistérség komparatív hátrányai:

- a balatoni turizmus évek óta hanyatló tendenciája,
- a kistérség jövedelemtermelő képessége nyári szezon függő,
- kistérségnek nincs ipari tevékenysége,
- hiányzik az innováció,
- magasan kvalifikált munkaerő aránya alacsony,
- a mezőgazdasági tevékenység hatékonysága alacsony,
- tartós megélhetést biztosító munkahelyek száma kevés.

7./ SWOT ANALÍZIS

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
A kistérség gyönyörű természeti környezetben található, melyek kihasználatlan turisztikai adottságokat kínálnak	A kistérség gazdasága alapvetően 1 lábon áll, az idegenforgalom az egyetlen domináns ág.
Szőlőtermesztésnek hagyományai vannak	A kistérségnek nincs ipari tevékenysége
Napsütéses órák száma és az esős napok száma kedvező	Mezőgazdasági termelés hatékonyság alacsony
A kistérséget környezetszennyező ipari terhelés nem érte	Kihasználatlanok az építészeti, kulturális emlékek a kistérségben
A kistérség a Balaton partján fekszik, a háttértelepülésekkel együtt a Balatoni Üdülőkörzet része	A szezonhosszabbítást szolgáló turisztikai attrakciók hiánya
Gyümölcsstermesztéshez szükséges éghajlati és talajadottságok kedvezőek	Közép és felsőfokú oktatási intézmény a kistérségben nincs
Kézműipari hagyományok	A kistérség háttértelepüléseinek népességmegtartó ereje kicsi
A kistérség parti településein az infrastruktúrállás ellátás teljesnek te-	Szennyvízvezetékekkel való ellátottság nem kielégítő a háttértelepüléseken

kinthető	
A kistérségben található a Balaton egyetlen kompkikötője, mellyel a Balaton északi partja elérhető	Szélessávú Internet elérése korlátozott a kistérségben
M7-es autópálya áthalad a kistérségen	Rossz állapotú, és hiányos a mellékút-hálózat, hiányoznak a térség-feltáró összekötő utak
Siófok-Kiliti Reptér közelsége	Az országos átlag alatti a kistérség társadalmi – gazdasági fejlettsége
	A háttértelepülések népességmegtartó képessége alacsony
	Tőkeszegény, forráshiányos önkormányzatok
	Magánbefektetők hiánya.
	Magas munkanélküliség elsősorban a háttértelepüléseken
	A hagyományos ipari tevékenység folyamatos leépülése
	Szolgáltató szektor szezon időszakon kívüli gyengesége
	Az innováció hiánya a gazdaságban
	Térségi marketing gyengesége
	Településmarketing gyengesége
<i>Humán erőforrás</i>	
Átképezhető szabad munkaerő a kistérségben rendelkezésre áll	Szűk körűek a hozzáférhető szakképzési lehetőségek a kistérségben
	Emelkedő munkanélküliség
	Nyelvtudás alacsony szintje
	Munkaerő mobilizálhatósága nem megfelelő
	Térségi szemlélet hiánya, hiányzik a régióhoz tartozást erősítő tudat
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Balatonhoz kötődő turizmus minőségi fejlesztése	Növekvő a közöny a települési, térségi és az országos problémák iránt
Szőlő és gyümölcsstermesztési területek növelése	A háttértelepüléseken a megfelelő infrastruktúra nélkül a turizmus fejlesztése bizonytalan
Bor és gyümölcsfeldolgozás fejlesztése	Befektetői érdeklődés elmaradása
Mg-i termelők értékesítés fejlesztésre irányuló együttműködése	A projektek sikertelen pályázati támogatásai

Kistérség helyi gazdaságfejlesztő képességének fejlesztése	Az idegenforgalom nemzetközi tendenciáiban bekövetkező nem várt változás
Az M7-es megépítése révén jelentkező gazdasági és infrastrukturális lehetőségek kihasználása	
Természeti szépségek és a kultúrában rejlő turisztikai lehetőségek kihasználása	

8./ A komplex program kialakításánál figyelembe vett alapelvek

Programozás alapelvei

A fejlesztési célokat a következő **elvek** betartása mellett érhetjük csak el:

- *Szoros partnerkapcsolatok - térségi együttműködés a települések között.*
(partnerség elve)
- *Külső források közös megszerzése és koordinált felhasználása.*
(addicionálás elve)
- *Kapcsolódási pontok a projektek között.*
(programozás elve)
- *Illeszkedés a nemzeti (NFT II. és Országos Területfejlesztési Konceptió), és a Dél-Dunántúli Régió fejlesztési programjaiba.*
(szubszidiaritás elve)
- *A fejlesztési eredmények fenntarthatóságának biztosítása.*
(fenntarthatóság elve)

A kistérség elmaradottságának csökkentése és az itt élők életszínvonalának javulása csak a gazdaság egyéb területein is tapasztalható előrelépéssel párhuzamosan történhet meg.

Figyelembe véve a kistérség helyzetelemzéséből a SWOT ANALÍZIS révén levont következtetések, valamint vizsgálva az ország, mint gazdasági környezet és az Unió mint a fejlődés fő irányát meghatározó gazdasági környezet tendenciáit a kistérség szerkezetátalakítását az alábbi két stratégiai fejlesztési cél megvalósításának eszközeként kell használnunk.

9./ A komplex fejlesztést célzó stratégia

A 64/2004.(IV.15.) Kormányrendelet határozza meg a területfejlesztési szempontból kedvezményezett térségek jegyzékét.

A kormányrendelet a *társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott térségek*, az *ipari szerkezetátalakítás térségei* és a *vidékfejlesztési térségek* kategóriát állít fel a térség elmaradottságának jellege szerint.

A Kormányhatározat besorolása szerint a Balatonföldvári kistérség vidékfejlesztési szempontból való elmaradottsága miatt a „**Területfejlesztési szempontból hátrányosabb térségek**” közé került besorolásra és vált ezáltal területfejlesztési szempontból kedvezményezett térséggé.

A kistérség átfogó, globális, területfejlesztési célját önmagában meghatározza a kistérség jelenlegi hátrányos helyzete, az országos átlaghoz viszonyítva. A fentiek alapján a balatonföldvári kistérség területfejlesztési programja a középtávú tervezési időszakra fő irányvonalként a hátrányos státuszból való felemelkedést jelöli meg.

Ennek alapján a program elsődleges célja:

➤ **A kistérség hátrányos helyzetén való javítása**

A helyzetelemzés, a kistérség településeinek véleménye, az új Országos Területfejlesztési Konceptióban, az NFT II-ben, valamint a Dél-Dunántúli Régió 2007-2015-re szóló stratégiai célrendszerében megjelölt irányok figyelembe vétele képezi a prioritások alapját.

A megfogalmazott cél elérését segítő programrendszer elemei a célból is következő két fő prioritás köré csoportosulnak:

- **A kistérség gazdaságának fejlesztés, versenyképesség erősítése**
- **A térségben élők életminőségének javítása**

Természetesen a két prioritáshoz tartozó programok, alprogramok, fejlesztési programok illetve projektek eredményeiket tekintve szoros kölcsönhatásban áll-

nak egymással. Hiszen ugyanaz az infrastrukturális beruházás egyszerre javítja a lakosság életkörülményeit és a kistérség gazdasági potenciálját, ugyanígy a települések megújítását szolgáló parkosítások, játszóterek, sportpályák kialakítása amellet, hogy a településen élőknek szolgálja, egyben hozzájárulhat a hely vonzóbbá tételéhez a turisták számára. A térség gazdaságának fejlődése pedig hatással van a térségben élők jövedelmi viszonyaira, ezzel életkörülményeire, elégedettségükre.

A prioritások kijelölik azokat a fő stratégiai irányokat, amelyek a kistérség hátrányos helyzetének felszámolása szempontjából elsődleges fontosságúak. A prioritásokban megjelölt fejlesztési célok azonban túl általánosak, szükséges azok tartalmi kibontása is. A területfejlesztési program a prioritásokat stratégiai programokra bontja, amelyek tartalmazzák az operatív programokat, amelyek további fejlesztési programokra bonthatók. A fejlesztési programok szerkezete részletesen mutatja be a javasolt intézkedéseket, projekteket az eredményes cselekvés elősegítése érdekében.

A fenti célok összhangban állnak az Unió által elérendő célokkal, hiszen az EU *hosszú távon* szeretné biztosítani a régiók versenyképességét, mégpedig a versenyképességet növelő beavatkozások segítségével, amelyeket az új felfogás szerint mind a prosperáló, mind pedig az elmaradott régiók esetében alkalmazni kell. Az elmaradott régiók támogatásánál az Európai Unión belül ma már a gazdasági növekedés ösztönzése és a foglalkoztatottsági helyzet javítása révén próbálják a versenyképességet fokozni.

Egyértelmű, hogy a kitűzött célok nem valósíthatók meg a vállalati versenyképességet befolyásoló üzleti környezet működési feltételeinek javítására irányuló gazdaságfejlesztési beavatkozások nélkül. Ezek a beavatkozások mind az állam részéről, mind a helyi gazdaságfejlesztési szereplők (kistelepüléseken elsősorban az önkormányzatok) részéről szükségesek a várt változások eléréséhez.

Általánosan elfogadott, hogy a gazdaságfejlesztés leginkább a központi kormányzat feladatkörébe tartozik, ám a helyi, települési fejlődési irány kijelölésében – a legtöbb országban – a helyi önkormányzatok jutnak kiemelkedő szerephez. Előfordul ugyan, hogy magasabb közigazgatási szintre kerül a funkció, vagy a magánszféra, esetleg fejlesztési ügynökségek jutnak a feladatellátás során koordinatív szerephez, ám a helyi önkormányzatok ráhatása még ezekben az esetekben is jelentős.

10./ A KISTÉRSÉG KOMPLEX PROGRAMJÁNAK STRUKTÚRÁJA

Prioritások	1. A kistérség gazdaságának fejlesztése		2. Térségben élők életminőség javítása		
Stratégiai programok	1.1. A gazdaságfejlesztés feltételrendszerének biztosítása	1.2. A gazdaság versenyképességének fejlesztése	2.1. Az életkörülmények javítása	2.2. Kistérségi kohézió és kapcsolatrendszer fejlesztése	2.3. Környezet- és tájvédelem
Operatív programok	1.1.1. Infrastruktúra fejlesztése	1.2.1. Idegenforgalom fejlesztése	2.1.1. Településrendezés	2.2.1. Elektronikus kapcsolatok fejlesztése	2.3.1. Hulladék-gazdálkodás

	1.1.2. Kistérségi oktatás- képzés fej- lesztése	1.2.2. Mezőgazdaság fejlesztése	2.1.2. Vonzó telepü- lési arculat kialakítása	2.2.2. Együttmű- ködések fej- lesztése	2.3.3. Ter- mészet- védelem, tájfenntartás
	1.1.3. A gazdaság- fejlesztés kistérségi alapjainak megteremtése	1.2.3. Élelmiszeripar és feldolgozó- ipar fejlesztése	2.1.3. Egészségügyi és szociális ellátás fej- lesztése		
	1.1.4. Kistérségi energiaracio- nalizálás fej- lesztése	1.2.4. Szolgáltatások fejlesztése	2.1.4. Kultúra lehe- tőségeinek fejlesztése		

11./ A kistérség komplex fejlesztési programjának illeszkedése az Országos és regionális fejlesztési dokumentumok célrendszeréhez

➤ Illeszkedés az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióhoz 2007-2013

Az uniós források igénybevételéhez tervet készít Magyarország, mely a fejlődés fő irányait kijelölő országstratégia (ez lesz a II. Nemzeti Fejlesztési Terv), valamint a pénz felhasználásának részletes szabályait meghatározó központi és regionális ún. operatív programokban fogalmazódnak meg.

A magyar kormány ezért megkezdte több olyan dokumentum összeállítását is, amelyek – elébe menve az Európai Unió igényeinek – megfogalmazzák, milyen

Magyarországon szeretnénk élni. Az egyik egy általános elképzelés arról, hogyan tehetjük sikeressé Magyarországot, melyek legyenek a fejlesztés fő iránya. A másik tervezet azt igyekszik feltárni: mit kell tennünk azért, hogy a magyarországi régiók helyzete a lehető legnagyobb mértékben javuljon, és csökkenjenek a fejlettségi különbségek az egyes területek, megyék, városok és falvak közt. Ezek a célok a „Tegyük sikeressé Magyarországot!” c. dokumentum szerint a következők:

Átfogó célok Magyarország fejlesztésében

A fő cél az, hogy 2020-ra **Magyarország Európa egyik legdinamikusabban fejlődő országa** legyen, ahol emelkedik az emberek **életszínvonala**, és javul **életminőségük**, vagyis ahol

- **több a munkahely** – a fejlődő gazdaság egyre több ember számára kínál lehetőséget arra, hogy munkájából szerzett jövedelméből kényelmesen eltartathassa a családját;
- **magasabbak a jövedelmek (és jobbak a munkahelyek)** – a versenyképes tudású emberek és a versenyképes vállalkozások növekvő teljesítménye gyarapodó jövedelmet biztosít, és célzott, méltányos támogatások nyújtanak segítséget a nehéz helyzetben lévőknek;
- **biztonságos, tiszta és jó minőségű a lakókörnyezet** – az emberek élhető, biztonságos és jó minőségű környezetben lakhatnak, ahol jók a közlekedési feltételek, ahol elérhetőek a magas színvonalú közszolgáltatások; és ahol mindenki számára elérhetővé válik az otthonteremtés;
- **egészségesebb és hosszabb az élet** – a javuló életminőség, tisztább környezet, egészséges életmód és európai színvonalú egészségügyi ellátás mellett az emberek egészségesebben és tovább élnek.

Átfogó követelmények és területpolitikai célok

Vannak olyan átfogó követelmények, amelyeknek – részben európai uniós tagságunk miatt – a tervezéstől a végrehajtásig át kell hatniuk minden fejlesztést. Ezen követelmények a következők:

- az **esélyegyenlőség biztosítása** a nők és a férfiak, a romák és a fogyatékkal élők számára;
- a **fenntarthatóság** biztosítása mind a környezet (a természet, a táj, a kulturális örökség), mind a társadalom és a gazdaság szempontjából;
- az **infokommunikációs technológiák** széles körű alkalmazása, az **alkalmazás feltételeinek biztosítása**;
- a **foglalkoztatás növelése**;
- a **biztonság** szempontjainak érvényesítése.

Az ország megújulásának alapvető feltétele, hogy **a fejlődés területileg is kiegyensúlyozott és hatékony legyen**. A fejlesztési erőforrásokat régióként és térségenként úgy kell elosztani, hogy a lehetőségeket a lehető legjobban összhangba hozzuk a szükségletekkel.

A cél egy olyan harmonikus és fenntartható társadalmi-gazdasági térszerkezet kialakítása, illetve létrejötte, amely igazodik a helyi adottságokhoz, amelyben több, európai szinten is versenyképes területegység (régió, kistérség, település) található, amely szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe, s amelyben az alapvető esélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében nincsenek elfogadhatatlan területi egyenlőtlenségek.

A harmonikus területi szerkezet eléréséhez és a kiegyensúlyozott területi fejlődés biztosításához szükséges területpolitikai célok 2020-ig a következők:

- a térségi **versenyképesség** ösztönzése;
- a területi **felzárkózás** megteremtése;

- **a fenntartható** térségfejlődés és örökségvédelem;
- a területi **integrálódás** Európába;
- **a decentralizáció és a regionalizmus.**

Magyarország stratégiai céljai 2020-ig

Az átfogó célok megvalósulását az alábbi **8+1 stratégiai cél teljesülése** segíti elő:

1. a gazdaság versenyképességének tartós növelése
 2. a foglalkoztatás bővülése
 3. versenyképes tudás és műveltség növekedése
 4. népesség egészségi állapotának javulása
 5. a társadalmi összetartozás erősödése
 6. a fizikai elérhetőség javulása
 7. az információs társadalom kiteljesedése
 8. természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása.
- +1. kiegyensúlyozott területi fejlődés

Ezek a stratégiai célok a nemzeti felemelkedés stratégiai céljai. A helyi adottságokból kiinduló regionális és települési fejlesztéseknek szervesen illeszkedniük kell az országos elképzelésekhez. A regionális fejlesztéseknek a helyi szükségletekből kiindulva és az országos szintű fejlesztéspolitikai stratégiával összhangban álló intézkedések megvalósításával kell biztosítaniuk az adott régió, térség felemelkedését. **Az országos, a regionális és a helyi szintű tervezésnek tehát egyaránt szolgálnia kell a stratégiai célok teljesülését.**

- Illeszkedés a Dél-Dunántúli Régió Fejlesztési Koncepciójához (2007-2013)

A Dél-Dunántúli Régióban is elkészült a „Dél-Dunántúli régió stratégiai célrendszere (2007-2015)”, mely alapot ad az Országos Területfejlesztési Koncep-

ció IV. regionális fejezetének, valamint a II. NFT kidolgozásának a Dél-Dunántúli Régió vonatkozásában.

A Dél-Dunántúli Régió hosszú távú jövőképét egy „Otthonos, természet- és emberközeli déli régió víziójaként” képzelik.

A jövőképben megálmodott fejlettségi szint eléréséhez a stratégiában 3 átfogó célt és az ezeket részletező 9 specifikus célt fogalmaztak meg, melyek illeszkednek az országos szintű célkitűzésekhez.

A Dél-Dunántúl 3 átfogó fejlesztési célja:

- Magas környezeti minőségű modell régió
- Helyi adottságokra épülő versenyképes gazdaság
- Stabilizálódó népességszám és erős társadalmi szolidaritás

Az átfogó célokat részletező specifikus célok:

I/1. A környezeti rendszerek elemeinek védelme és fenntartható hasznosítása

I/2. A kiegyensúlyozott térszerkezeti és térségi munkamegosztás

II/1. Innovatív környezeti ipar és energetika

II/2. Piacorientált kreatív és kulturális ipar

II/3. Élettudományi bázisra épülő egészségipar

II/4. Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok és turisztikai kínálat

III/1. A lakosság egészségi állapotának javulása

III/2. Hátrányos helyzetűek és inaktívak munkaerő-piaci reintegrációja

III/3. Piacképes tudásszint

A fent bemutatott fejlesztési stratégiákban a kistérség prioritásai és fő fejlesztési céljai is alátámasztásra kerülnek, hiszen mindenütt kiemelkedő szerepet kap a versenyképesség és az életszínvonal növelése, valamint a területi elmaradottság csökkentése. Ugyanakkor ezek a stratégiák útmutatóul is kell, hogy szolgálnak a kistérség fejlesztési irányának kijelöléséhez.

Ezt az útmutatót azért kell szem előtt tartanunk, hiszen a 2007- től várható uniós és hazai támogatási lehetőségek egyaránt erre a célrendszerre lesznek felfűzve,

tehát a fejlesztést ezen célrendszerhez illesztve tud majd a kistérség támogató-sokhoz jutni.

12./ Az 1.1. „Gazdaságfejlesztés feltételrendszerének biztosítása” stratégiai program

Az 1.1. stratégiai program rendszerének felépítése

1.1.1. OPERATÍV PROGRAM: INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE

1.1.1.1. Közútfejlesztési program

1.1.1.1.1. alprogram: Kistérségi összekötő utak fejlesztése

1.1.1.1.2. alprogram: Települési belterületi utak és járdahálózat felújítása és fejlesztése

1.1.1.1.3. alprogram: Kerékpárút hálózat bővítése

1.1.1.1.4. alprogram: Mezőgazdasági és erdőgazdasági utak felújítása

1.1.1.2. Tömegközlekedés fejlesztése

1.1.1.2.4. alprogram: „Parkolj és Utazz Program” (P+R) kistérségi fejlesztése

1.1.1.2.5. alprogram: Távolsági buszközlekedés infrastruktúrális fejlesztése

1.1.1.3. Egyéb infrastruktúrális fejlesztések

1.1.1.3.4. alprogram: Csatornahálózat fejlesztése a Balaton háttértelepülésein

1.1.2. OPERATÍV PROGRAM: OKTATÁS, KÉPZÉS FEJLESZTÉSE

1.1.2.1. Oktatási intézmények fejlesztése, korszerűsítése

1.1.2.2. Gyakorlat orientált szakképzési rendszer létrehozása

1.1.2.2.1. alprogram: Vállalkozói tanműhelyek létrehozása

1.1.2.2.2. alprogram: Kistérségi „hiány szakma” regisztráló rendszer létrehozása

1.1.2.3. Felnőttképzés és átképzés helyi szervezése

1.1.3. OPERATÍV PROGRAM: A GAZDASÁGFEJLESZTÉS KISTÉRSÉGI ALAPJAINAK MEGTEREMTÉSE

1.1.3.1. alprogram: Településfejlesztési koncepciók elkészítése

1.1.3.2. alprogram: Kistérségi gazdaságfejlesztési menedzsment iroda létrehozása

1.1.3.3. alprogram: Kistérségi munkahelyteremtés helyi ösztönzése

1.1.3.4. alprogram: Beruházásösztönző eszközök nyújtása

1.1.4. OPERATÍV PROGRAM: A KISTÉRSÉG ENERGIARACIONALIZÁLÁSÁNAK FEJLESZTÉSE

1.1.4.1. alprogram: Kistérségi energiatakarékosági program

1.1.4.2. alprogram: Megújuló energiaforrások hasznosítása

AZ 1.1. STRATÉGIAI PROGRAM RÉSZLETES BEMUTATÁSA

1.1.1. INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM BEMUTATÁSA

A területi fejlesztések folyamatosan hangsúlyozott eleme az infrastrukturális fejlesztések megvalósítása. A területi fejlődést serkentő tényezők közül a műszaki infrastruktúra szerepe sajátos, ami elsősorban a gazdasággal való kapcsolatrendszerének összetettségéből és sokrétűségéből adódik. Az egymáshoz fűződő viszony két oldalról közelíthető meg: az infrastrukturális feltételeknek jelentős a hatása a területi fejlődésre és a gazdaság növekedésére, másrészt a gazdaság is folyamatosan követelményeket állít az infrastruktúrával szemben. A kistérségi infrastruktúra fejlesztése tehát a helyi gazdaság erősítéséhez, a helyi gazdasági szereplők igényeinek kielégítéséhez nélkülözhetetlen. Ugyanakkor új vállalkozások, befektetések kistérségbe való vonzása e fejlesztések nélkül erősen megkérdőjelezhető.

1.1.1.1. Közútfejlesztési program

1.1.1.1.1. alprogram: Kistérségi összekötő utak fejlesztése

Indoklás:

A kistérségben több helyen megfigyelhető a településeket összekötő utak rossz állapota. Ezek felújítása mellett egyes, falvakat egymással összekapcsoló utak kiépítése is szükséges, a jobb megközelíthetőség és elérhetőség, valamint egyes esetekben a zsáktelepülés jelleg megszüntetése érdekében. A Balatonföldvári kistérség háttértelepülései is küzdenek a zsáktelepülések jellegéből adódó hátrá-

nyokkal. A háttértelepülések rossz megközelíthetősége akadályát jelenti a balatoni turizmus bekapcsolódásába is.

Emellett folyamatos munkát igényel a meglévő utak karbantartása, korszerűsítése is. A térségi utak állapota és a megközelíthetőség nem csak a gazdaságfejlesztés, de a munkaerő mobilizálhatóságának akadályát is jelentheti.

Cél:

A zsáktelepülések megnyitása, elérhetővé tétele. Munkaerő mobilizálhatósága érdekében térségi összekötő utak építése, felújítása.

Feladatok:

Úttervek térségi egyeztetése, elkészíttetése

Útfelújítási és útépitési munkák elvégzése

Célcsoport:

Kistérség egész területe, az itt élő népesség, ide látogató turisták, befektetők.

Megvalósítók:

Az utak tulajdonosai: önkormányzatok, közútkezelők.

A megvalósítás költségei:

A tervezés során kialakítandó útrendszer hosszúságának függvénye. A tervezést követően határozható meg.

1 km közút építésének becsült költsége 20-50 millió Ft közötti kiegészítő művek (csatornák, hidak) függvényében.

A finanszírozás forrásai:

Az önkormányzatok, közútkezelők saját forrása

A Strukturális Alapok KIOP, ROP és AVOP pályázatai

Dél-Dunántúli Régió támogatási lehetőségei: TTRFC pályázat támogatási lehetősége.

A megvalósítás kezdetének tervezett időpontja:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Újonnan kiépített út hossza (km)
- Eredményindikátor: Időmegtakarítás, elérhetőségi nyereség,
- Hatásindikátor: Forgalom sűrűsége, környezeti hatás, foglalkoztatás javulása, férfi/nő arány-esélyegyenlőség,

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

A kistérség belső közúti kapcsolatainak fejlesztése érdekében:

- Kereki-Szólád összekötőút,
- Bálványos-Pusztaszemes összekötőút,
- Pusztaszemes-Kötcse, összekötőút,
- Nagycsepely-Teleki-Balatonöszöd összekötőút,
- Balatonöszöd-Szólád / Teleki összekötőút építése.

A kistérségen kívüli összeköttetés érdekében:

- Köröshegy-Balatonendréd összekötő út,
- Bálványos-Tab összekötő út,
- Bálványos-Zala összekötő út,
- Kötcse-Somogyeggyes összekötőút,
- Kötcse/Nagycsepely-Karád összekötőút,
- Nagycsepely-Visz-67-es út útkapcsolatok megépítése

1.1.1.1.2. alprogram: Települési belterületi utak és járdahálózat felújítása és fejlesztése

Indoklás:

A településeken folyamatosan jelentkezik az igény az önkormányzatok tulajdonában lévő utak, járdák felújítására. A fokozott idegenforgalom is megkívánja a belterületi utak, járdák, folyamatos felújítását, a biztonságosabb közlekedés érdekében gyalogos átkelőhelyek, zebrák kialakítását.

Célok:

- A települések utcáinak, járdáinak állapota megfeleljen a velük szemben támasztott követelményeknek

- Jó közlekedési feltételek biztosítása mind a települések lakóinak, mind a turistáknak.

Feladatok:

- Utak és járdák folyamatos állapotfelmérése,
- A szükséges felújítások elvégzése,
- Kialakított nyaralóterületek, új települési utcák szilárd burkolattal való el látása
- Gyalogos átkelőhelyeken közlekedési jelek felfestése, táblák elhelyezése

Célcsoport:

A kistérség valamennyi települése, a kistérségben élők, turisták

Megvalósítók:

Helyi önkormányzatok

A megvalósítás költségei:

A felmérés és tervezés során felújítandó vagy kialakítandó utak, járdák hosszúságának függvénye. A tervezést - felmérést követően határozható meg.

A finanszírozás forrásai:

Az önkormányzatok saját forrása

A Strukturális Alapok ROP és AVOP pályázatai

Dél-Dunántúli Régió támogatási lehetőségei: TTRFC pályázat támogatási lehetősége.

A megvalósítás kezdetének tervezett időpontja:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Újonnan kiépített/felújított út, járda hossza (km)
- Eredményindikátor: Közlekedési biztonság javulása,
- Hatásindikátor: Forgalom sűrűsége, környezeti hatás,

1.1.1.1.3. alprogram: Kerékpárút hálózat bővítése

Indoklás:

A Balaton oly régóta várt attrakciója a Balatoni Bringakörút végre körbeért. Ma mód van az egész Balaton körbe kerekedésére. A Balaton menti kistérségeknek a bringa - körutak kiterjesztése jó lehetőséget jelenthet a balatoni turizmust kiegészítő ökoturisztikai-, lovasturisztikai- és borturisztikai lehetőségek kihasználására, mellyel egyben a háttértelepülések turisztikába való bevonása is megtörténhet.

Cél:

Balatoni Bringakörút kistérségi kiterjesztése, a háttértelepülések kerékpáros megközelíthetősége révén turizmusba való bevonásuk.

Feladatok:

- A kistérségben kialakítandó kerékpárutak kijelölése, megterveztetése
- Kerékpárutak megépítése, útjelző táblák elhelyezése,
- Marketing tevékenység révén érdeklődés felkeltése

Célcsoport:

A kistérség valamennyi települése, a kistérségben élők, turisták

Megvalósítók:

Helyi önkormányzatok

A megvalósítás költségei:

A felmérés és tervezés során kialakítandó kerékpárút hosszúságának függvénye.

A tervezést - felmérést követően határozható meg.

A finanszírozás forrásai:

Az önkormányzatok saját forrása

A Strukturális Alapok ROP és AVOP pályázatai

Balatoni Fejlesztési Tanács pályázatai

Dél-Dunántúli Régió támogatási lehetőségei: TTRFC pályázat támogatási lehetősége.

A megvalósítás kezdetének tervezett időpontja:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Újonnan kiépített kerékpárút hossza (km)
- Eredményindikátor: Időmegtakarítás, elérhetőségi nyereség, az út igénybevevőinek száma a népesség %-ban,
- Hatásindikátor: Turisták számának növekedése a háttértelepüléseken, környezeti hatás,

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- A kistérség körbejárhatóságát biztosító kerékpárút és túraútvonal kiépítése
- Települések közötti kerékpárutak kiépítése

1.1.1.1.4. alprogram: Mezőgazdasági és erdőgazdasági utak felújítása

Indoklás:

A kistérség területén az Önkormányzatok tulajdonában lévő mezőgazdasági utak rossz állapotúak. Így mezőgazdasági művelés alatt lévő területeket a gazdálkodók nehezen tudják megközelíteni. A kistérség szőlőhegyeit szintén ilyen jellegű utakon lehet megközelíteni, amelyek felújításának elmaradása a borturizmus lehetőségeinek kihasználását is akadályozza. Az Önkormányzat és a gazdálkodók sikeresen működhetnek együtt ezen utak felújításának megvalósításában, hiszen a használók hozzájárulhatnak az önkormányzati saját erő kiegészítéséhez, amely megkönnyíti a pályázati támogatások elnyerését.

Célok:

A mezőgazdasági művelés alatt álló területek biztonságos megközelíthetősége,
A szőlőhegyek bekapcsolása közlekedés szempontjából a vérkeringésbe

Feladatok:

- Állapotfelmérés
- Önkormányzatok és mezőgazdasági vállalkozások együttműködése
- Utak és árkok felújítása

Célcsoport:

Kistérség teljes külterületi része, önkormányzatok, mezőgazdasági - erdőgazdasági vállalkozások.

Megvalósítók:

Önkormányzatok, úttulajdonosok lehetőség szerint az utak használóinak bevonásával

A megvalósítás költségei:

A felmérés és tervezés során kialakítandó út hosszúságának függvénye, kiegészítő elemek, vízelvezetők, árkok kialakítási igénye határozza meg.

Előzetes irányár: 8 – 12 millió Ft/ km

A finanszírozás forrásai:

Az önkormányzatok saját forrása

A Strukturális Alapok AVOP pályázatai

A megvalósítás kezdetének tervezett időpontja:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Felújított mezőgazdasági út hossza (km)
- Eredményindikátor: Időmegtakarítás, elérhetőségi nyereség, az út igénybevevőinek száma a népesség %-ban,
- Hatásindikátor: Forgalom sűrűsége, környezeti hatás,

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- A kistérség háttértelepüléseihez tartozó mezőgazdasági utak felújítása

1.1.1.2. Tömegközlekedés fejlesztési program

1.1.1.2.1. alprogram: „Parkolj és Utazz Program” (P+R) kistérségi fejlesztése

Indoklás:

A nyári szezonban a kistérségben is fokozottan jelentkezik a települési utak túlterheltsége. Nehézkessé és időigényessé válik még a kistérségen belül is az egymás melletti településekre való átjutás. A forgalmi nehézségek mellett ez a természetesen a környezet, a levegő állapotát is károsítja.

Ma már a magyarországi közlekedésszervezésben is egyre többször találkozunk a P + R (Parkolj és Utazz !) programokkal. Ezen rendszer szerint adott csomóponti helyeken az emberek parkolóban hagyják autóikat, motorjaikat, kerékpárjaikat és innen más tömegközlekedési eszközzel vagy kerékpárral folytatják útjukat.

Mivel a kistérségben található egy olyan közlekedési csomópont, Szántód, ahonnan a Balaton tájegységei kompon, vasúton és kerékpárral is megközelíthetők, ideális hely lenne egy P + R parkoló kialakítására.

Ennek megvalósításában fontos szerepet játszik a MÁV ez irányú törekvése, ezért a kistérség MÁV-val történő együttműködése elengedhetetlen.

Célok:

Balaton településeit érintő közúti forgalom mérséklése, környezetvédelem

Feladatok:

- P+R rendszer kistérségi lehetőségeinek egyeztetése MÁV-val, Balatoni Hajózási Rt-vel,
- P+R parkoló helyének kijelölése, tervek készíttetése,
- P+R rendszer megvalósítása.

Célcsoport:

Turisták

Megvalósítók:

Önkormányzatok együttműködve, MÁV-val, Balatoni Hajózási Rt-vel, vállalkozásokkal

Megvalósítás költsége:

A megvalósítás helyének kijelölését követően elkészült tervek határozzák meg. A parkoló építésén túl a fejlesztés kiegészítő elemei lehetnek:

- MÁV állomás felújítás, szolgáltató létesítmények építése: tárolók, kerékpárkölsönzök,

A finanszírozás forrásai:

Az önkormányzatok saját forrása, az együttműködő közlekedési cégek saját forrása,

Strukturális Alapok támogatási lehetőségei: KIOP, ROP pályázatok

A megvalósítás tervezett időpontja:

2008-2009 évek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Kiépített parkolóhelyek száma,
- Eredményindikátor: Megtakarított idő, elérhetőségi ráta,
- Hatásindikátor: Környezeti hatás (%-os növekedés / csökkenés), A használók elégedettségi rátája (%)

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- P + R parkoló kialakítása Szántódon

1.1.1.2.2. alprogram: Távolsági buszközlekedés infrastruktúrális fejlesztése

Indoklás:

A lakosság megfelelő közúti tömegközlekedési feltételeinek megteremtéséhez biztosítani kell a településeken belül is az infrastruktúrális háttérrel. Szükség van a meglévő buszmegállók felújítására, új, esztétikusabb kivitelű buszmegállók építésére, hiszen ezek a települések fontos arculati elemét képezik. A biztonságosabb közlekedés érdekében számos településen felmerült az igény buszöblök, buszfordulók kialakításra.

Célok:

A biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése,
Hozzájárulás az egységes kistérségi településképhez

Feladatok:

- Tervezési munkák
- Kivitelezési munkák
- Új buszmegállóknál esetén egyeztetések a Volánnal

Célcsoport:

Kistérség lakossága

Megvalósítók:

Önkormányzatok a VOLÁN –nal partnerségben

Megvalósítás költsége:

A pontos tervek ismeretében határozható meg.

Finanszírozás forrásai:

Önkormányzat és VOLÁN, mint partner saját ereje,
Strukturális Alapok ROP pályázati lehetőségei

A megvalósítás tervezett időpontja:

2007-től folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A javított tömegközlekedési szolgáltatások száma
- Eredményindikátor: A szolgáltatás igénybevevőinek száma (növekedés a népesség %-ában)
- Hatásindikátor: A járműforgalom csökkenése egy év elteltével (%), a szolgáltatás igénybe vevőinek elégedettségi rátája (%)

1.1.1.3. Egyéb infrastruktúrális fejlesztések programja

1.1.1.3.1. alprogram: Csatornahálózat fejlesztése a Balaton háttértelepülésein

Indoklás:

A kistérség partmenti településein kiépült a szennyvízhálózat, az ingatlan tulajdonosok 95%-a rákötött. Ezzel szemben az egész kistérséget tekintve a közüzemi szennyvíz csatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya 58,6%. Az önkormányzatok kérdőíves megkérdezéséből kiderült, hogy azok a települések, amelyek nem rendelkeznek szennyvíz csatornahálózattal nagy problémának érzik ezt és szeretnének rajta mihamarabb változtatni. A csatornázás hiánya komoly veszélyt jelent a talaj, a bioszféra, a Balaton vízminősége és hosszú távon a vízbázis tekintetében. Megléte pedig nélkülözhetetlen alapot jelent a kistérségben mind a turizmus fejlesztéséhez, mind a kistérség vonzóvá tételéhez a vállalkozók, befektetők számára.

Célok:

A szennyvíz csatornázás révén a kistérség környezeti terhelésének csökkentése

A Balaton vízminőségének és a vízbázisok megóvása

A vállalkozási feltételek javítása a kistérség teljes területén

Feladatok:

- Tervek elkészítése
- Pénzügyi támogatások szerzése
- Csatornahálózat kiépítése
- Háztartások, intézmények, telephelyek csatlakozásai

Célcsoport:

A kistérség azon települései, ahol a csatornahálózat még nem épült ki

Megvalósítók:

Önkormányzatok, háztartások, telephelyek

Megvalósítás költsége:

A településekre vonatkozó tervek ismeretében határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzat saját ereje,

Lakossági hozzájárulás,

TEKI, CÉDA pályázatok támogatási lehetőségei

Dél-Dunántúli Regionális TRFC támogatási lehetőségei

A megvalósítás tervezett időpontja:

2007-től folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Csatornahálózat hosszának növekedése (m), csatornahálózatba bekapcsolt lakások számának növekedése
- Eredményindikátor: Az új vízvezetékrendszerekbe bekapcsolt háztartások / vállalkozások aránya (%), az első víztisztítási fokozatban kezelt szennyvíz aránya (%),
- Hatásindikátor: Környezeti terhelés csökkenése

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Bálványos szennyvízcsatornázásának megvalósítása,
- Kereki szennyvízcsatornázásának megvalósítása,
- Kötcese szennyvízcsatornázásának megvalósítása,
- Nagycsepely szennyvízcsatornázásának megvalósítása,
- Pusztaszemes szennyvízcsatornázásának megvalósítása,
- Szólád szennyvízcsatornázásának megvalósítása,
- Teleki szennyvízcsatornázásának megvalósítása,

1.1.2. OKTATÁS, KÉPZÉS FEJLESZTÉSE OPERATÍV PROGRAM BEMUTATÁSA

1.1.2.1. alprogram: Oktatási intézmények fejlesztése, korszerűsítése

Indoklás:

Az oktatási intézmények felújítása, felszerelése a jövőben is fontos feladat. Minden intézmény rendelkezzen a mai követelményeknek megfelelő épülettel, a rendeletben szabályozott eszközökkel és felszerelésekkel, önálló sportlétesítményekkel. Az intézmények olyan irányú továbbfejlesztése, hogy kísérleti jellegű tárgyak oktatásának bevezetésére alkalmas legyen. Pl. drámatagozat stb.

Cél:

A mai kor igényének megfelelő korszerű alapoktatási színvonal biztosítása

Feladatok:

- Az oktatási intézmények folyamatos felújítása,
- A taneszközök folyamatos fejlesztése
- Új kísérleti jellegű tantárgyak bevezetése

Célcsoport:

A kistérség tanulókorú lakossága

Megvalósítók:

Önkormányzatok, intézményfenntartó társulások

Megvalósítás költsége:

Minden oktatási intézményben állapotát fel kell mérni, felújítási tervet kell készíteni. A költségek ez alapján lesznek tervezhetők.

Finanszírozás forrása:

Az önkormányzatok saját forrás hozzájárulása

Strukturális Alapok ROP pályázatok támogatási lehetőségei

2007-től a Kultúra 2000 lehetőségei

OM támogatásai

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-től folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrehozott képzési helyek száma

- **Eredményindikátor:** A megfigyelt népesség lefedettségi arányának növekedése (%)
- **Hatásindikátor:** Az iskolai tanulmányaikat korán félbeszakítók arányának csökkenése (%), a célnépesség képzettségei számának növekedése (%)

1.1.2.2. alprogram: Gyakorlat orientált szakképzési rendszer létrehozása

1.1.2.2.1. Vállalkozói tanműhelyek létrehozása

Indoklás:

A vállalkozások speciális szakképzett munkaerő iránti igényét a jövőben csak a saját tanműhelyek, tanmunkahelyek létrehozásával tudják biztosítani. Ezért a vállalkozásoknak a speciális munkaerőbázist saját maguknak kell kinevelni.

A kistérségben a turizmus erőssége miatt az idegenforgalom területén a szállodák, üdülők, vendéglátóegységek alakíthatnak ki szakképző pontokat.

Az ilyen közvetlen, gyakorlatorientált műhelyek létrehozásához támogatást kell biztosítani az államnak.

Cél:

A szakképzés helyi keretek közti, vállalkozói igényekre alapozott fejlesztése

Feladatok:

- Vállalkozások együttműködése a térségen kívüli Szakképző Iskolákkal
- A vállalkozásoknak pályázaton elnyerhető támogatást kell nyújtani a szakképző műhelyek létrehozására.
- Szakképző műhelyek kialakítása

Célcsoport:

A térség 14-18 év közötti lakossága

Megvalósítók:

Vállalkozások és a térségen kívüli szakképző intézmények.

Megvalósítás költsége:

A vállalkozások képzési igényének ismeretében határozható meg.

Finanszírozás forrása:

- kistérségi – vállalkozói saját erő,
- OFA pályázaton elnyerhető támogatásai,
- Strukturális Alapok HEFOP és GVOP operatív programok támogatási lehetőségei

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Támogatott személyek száma, férfi/nő arány-esélyegyenlőség, támogatott szervezetek száma,
- Eredményindikátor: Szegmentált munkanélküliségi ráták javuló tendenciája, férfi/nő arány-esélyegyenlőség,
- Hatásindikátor: Foglalkoztathatósági ráta, alkalmazkodóképességi ráta, új vállalkozások száma, női aktivitási ráta-esélyegyenlőség

1.1.2.2.2. Kistérségi „hiány szakma” regisztráló rendszer létrehozása

Indoklás:

A szakképző intézményeknek rugalmasságának megteremtéséhez mindenképp információra van szükségük, hogy a képzési struktúrát évről évre a hiány szakmák alapján tudják kialakítani. Ehhez kistérségi szinten a kistérség gazdaságfejlesztési központja be kell, hogy vezessen egy hiányszakma regisztráló rendszert, amellyel folyamatos tájékoztatást tud nyújtani a szakképző intézmények felé.

Emellett feladata, hogy a munkanélküliséggel küzdő lakosságot befolyásolja a hiányszakmákra történő átképzés irányába.

Cél:

Gyakorlat orientált, gyors alkalmazkodásra képes szakképzési rendszerhez való integrálódás

Feladatok:

- Kistérségi gazdaságfejlesztési iroda és a Munkaügyi Központ együttműködése,
- Vállalkozókkal a hiányzó szakmákra egy adatszolgáltatási rendszer kiépítése,
- Adatbázis létrehozása,
- Információ továbbítás a térségen kívüli érdekelt szakképző intézmények felé.

Célcsoport:

A kistérség aktív korú népessége és 14-18 év közötti korosztály.

A megvalósítás költségei:

A költséget csupán az adatbázis létrehozása jelenti.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. év

A finanszírozás forrásai:

- kistérségi gazdaságfejlesztő iroda és Munkaügyi Központ saját ereje

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrehozott új munkahelyek száma
- Eredményindikátor: A megfigyelt népesség lefedettségi arányának növekedése (%)
- Hatásindikátor: Az iskolai tanulmányaikat korán félbeszakítók arányának csökkenése (%), a célnépesség képzettségei számának növekedése (%)

1.1.2.3.alprogram: Felnőttképzés és átképzés helyi szervezése

Indoklás:

A térségben a csökkenő általános iskolás korú gyermeklétszám következtében az általános iskolák rendelkeznek mind intézményi, mind oktatói szabad kapacitással, melyek a felnőttképzés és szakmai átképzés terén jól kihasználhatók lennének. A kistérségnek meg kell találni azokat a jogi kereteket és szervezeti formákat, melyek keretén belül ezek az erőforrások a felnőttképzés területére átcsoportosíthatók lennének. Kiváló lehetőség lenne ez pl. a kistérségben a nyelvoktatás lehetőségeinek bővítésére, mely az idegenforgalom szempontjából a térségnek elengedhetetlen.

Cél:

A helyi felnőttképzés szervezeti lehetőségeinek megteremtése.

Feladatok:

- Az intézményi infrastruktúra alap iskolarendszeren kívüli oktatási célokra való használatának jogi és szervezeti kereteinek feltárása,
- Együttműködés a szakképző intézményekkel,

Célcsoport:

A kistérség lakossága.

Megvalósítók:

Iskolafenntartó társulások, térségen kívüli szakképző intézmények, oktatási vállalkozások.

Megvalósítás költsége:

Az iskolafenntartók részéről költséget nem jelentene.

Finanszírozás forrása:

Finanszírozást nem igényel.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrehozott képzési helyek száma
- Eredményindikátor: A megfigyelt népesség lefedettségi arányának növekedése (%)

- Hatásindikátor: Az iskolai tanulmányaikat korán félbeszakítók arányának csökkenése (%), a célnépesség képzettségei számának növekedése (%)

1.1.3. A GAZDASÁGFEJLESZTÉS KISTÉRSÉGI ALAPJAINAK MEGTEREMTÉSE OPERATÍV PROGRAM BEMUTATÁSA

A kistérség további fejlesztésének egyik előfeltétele, akár a helyi gazdaság, akár a helyi életminőség fejlesztését, javítását tekintve, az egyes települések fejlesztése térségi összehangolásban. Ez az operatív program szoros kapcsolatban áll az előző, a kistérségi infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó operatív programmal, valamint az életminőség javítását szolgáló stratégiai program operatív és fejlesztési programjaival, hiszen a településfejlesztés feladatkörébe tartozik a rendezett falu- ill. városkép kialakítása éppúgy, mint a település ingatlan és egyéb vagyonával való hatékony gazdálkodás, vagy a helyi ellátási, közbiztonsági feladatok megoldása.

A kistérségi program két fő prioritása a gazdasági potenciál és az életminőség javítása. E szemléletnek megfelelően a településfejlesztés körébe sorolható megvalósítandó intézkedések sem egy programként, hanem két operatív program keretében kerülnek megfogalmazásra, annak megfelelően, hogy a feladatok gazdasági fejlődést elősegítő, vagy pedig az életkörülmények javítását szolgáló vetülete a dominánsabb. Természetesen az elkülönítés némely esetben akár önkényesnek is tűnhet – a végeredmény szempontjából a fejlesztések, intézkedések összehangolt megvalósítása a fontos.

1.1.3.1. alprogram: Településfejlesztési koncepciók elkészítése

Indoklás:

A településfejlesztési koncepció a településrendezési tervet megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyott dokumentum. A településfejlesztési koncepció ideális esetben megelőzi a településfejlesztési terv elkészültét, és annak mintegy elvi alapját képezi. A kérdőíves felmérések alapján kiderült, hogy a kistérség több települése jelenleg a rendezési terv elkészítése vagy megújítása előtt áll, aminek előfeltétele a koncepció kidolgozása.

Ezen dokumentumok jelentősége a további fejlesztések szempontjából nagy, hiszen csak olyan jellegű beruházások valósulhatnak a települések adott területén, melyeket a rendezési tervek megengednek. A dokumentumok megléte a pályázati források elnyeréséhez is elengedhetetlen.

Cél:

A települési fejlesztések rendszerének meghatározása

Irányvonalak kijelölése, a települések funkcióinak meghatározása

A településfejlesztés hosszú távú megalapozása

Feladatok:

- A településfejlesztés irányvonalainak meghatározása az érdekek összehangolása alapján
- A dokumentum tartalmi elemeinek meghatározása
- A koncepció végső változatának elkészítése

Célcsoportok:

A kistérség azon települései, melyek nem rendelkeznek településfejlesztési koncepcióval.

Megvalósítók:

Önkormányzatok

Megvalósítás költsége:

1-2 millió Ft / település.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje

A megvalósítás tervezett időpontja:

2006-tól folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A településfejlesztési tervvel rendelkező települések száma
- Eredményindikátor: A településeken létrejövő új vállalkozói telephelyek száma, új lakóterületek létrejöttének aránya %-ban,
- Hatásindikátor: A hozzáadott érték növekedése 18 hónap után, az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után, a létrehozott vagy megőrzött munkahelyek férfi/nő aránya,

1.1.3.2. alprogram: Kistérségi gazdaságfejlesztési menedzsment iroda létrehozása

Indoklás:

A vidéki Magyarország, főként a hátrányos helyzetű kistérségek, gazdálkodói, vállalkozásai, lakosai egyedül, elszigetelten nem képesek az Uniós csatlakozásból adódó gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználására. A lakosság többsége azt várja, hogy a problémákat mások oldják meg helyette, a gazdálkodóknak valaki mondja meg, hogy mit kell termelni, az értékesítés ne őket terhelje, de a feldolgozásról sem gondolkodnak.

Nem értik az EU szakzsargonját, a pályázatok nyelvezetét, struktúráját. Nehéz rábírnival őket az együttműködésre a saját érdek hajszolása mellett közösségi célok megvalósítására. Nem ismerik a non-profit gazdaságfejlesztés lehetőségeit és előnyeit.

Az elkövetkezendő idők fejlesztési tervei kiemelten foglalkoznak a helyi lehetőségek és szervezőerők gazdaságfejlesztő hatásával.

Különösen igaz ez a kistérségekre, melyek egymáshoz közel álló mikroközösségekből tevődnek össze, de önállóan a fejlesztési kezdeményezéseik esetleg hatástalanok.

Szüksége van a kistérségnek egy non-profit gazdaság szervező és közösségformáló szervezetre, melyre a non-profit jellege ellenére a menedzserszemlélet a jellemző és képes fokozni a térség abszorpciós képességét. Ezt szolgálná a térségmenedzsment központ létrehozása, melynek feladatkörébe tartozna:

- Pályázatfigyelő-pályázatíró-monitoringozó központ létesítése profi szakemberek bevonásával, kistérségi szervezésben, és közös fenntartásban.
- Kistérségi fejlesztési elképzelések bemutatása, befektetők felkutatása
- Képzési programok a mezőgazdasági és vidékfejlesztési intézkedések megvalósítására, támogatására;
- Szociális feszültségek enyhítését szolgáló programok (népi mesterségek, szociális földprogram);
- Közösségfejlesztési programok, a lakóhelyi demokrácia erősítése;

Bár a gazdaságfejlesztést elsősorban a kormány befolyásától és támogatásától várják, a helyi gazdaságfejlesztő szervezetek is jelentős hatással lehetnek a kistérség gazdaságának fejlődésére.

Bár a menedzsment szervezet non-profit jellegű, képesnek kell lennie önmaga eltartására tanácsadói munkája révén. Ez a szervezet alkalmas lehet arra, hogy a kistérség gazdaságfejlesztő szakembereit foglalkoztassa, így egy jelentős szellemi potenciált is képviselhet a térségben.

Cél:

Kistérség helyi gazdaságfejlesztő erejének koordinálása, fejlesztések előkészítésében szaktanácsadás, közösségformálás és konszenzus megteremtése a kistérség önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága között.

Feladatok:

- Gazdaságfejlesztő szervezet létrehozása,
- A működéshez szükséges eszközellátottság kezdeti biztosítása

Célcsoportok:

A kistérség önkormányzatai, kistérség vállalkozásai, külső befektetők, lakosság

Megvalósítók:

Kistérség Önkormányzatai és a Többcélú Kistérségi Társulás

A megvalósítás költségei:

A megvalósítás költségét az befolyásolja, hogy a kistérség a jelenleg meglévő valamely szervezetét kívánja e célra átalakítani, vagy új társaságot kíván létrehozni. Új társaság létrehozása esetén az alaptőke fogja jelenteni a program költségét, ezt követően a szervezetnek önmagát kell eltartania.

Becsült tervezett költség: 3 millió Ft, a szervezet megalapítására, amennyiben szükséges. Emellett az elhelyezés jelenthet költséget, amennyiben az épület megépítését is igényli.

A finanszírozás forrásai:

kistérség önkormányzatainak saját ereje,

Többcélú kistérségi társulás saját ereje,

munkahely teremtő pályázatok,

Regionális Fejlesztési Holding Rt. tőkebefektetése,

Megvalósítás tervezett ideje:

A szervezetet legkésőbb 2006 évben célszerű lenne létrehozni.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A szervezet létrehozása legalább három új munkahely létesítésével
- Eredményindikátor: A nyújtott tanácsadói szolgáltatások száma, a szolgáltatásokkal elégedett vállalkozások %-a
- Hatásindikátor: A hozzáadott érték növekedése 18 hónap után, az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után, a létrehozott vagy megőrzött munkahelyek férfi/nő aránya,

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Kistérségi gazdaságfejlesztési menedzsment iroda létrehozása

1.1.3.3. alprogram: Kistérségi munkahelyteremtés helyi ösztönzése

Indoklás:

A munkahelyteremtés a komplex fejlesztési program szinte valamennyi a gazdasági szférát érintő fejlesztési javaslatának közvetett célja, hiszen az egyes gazdasági területek versenyképességének növelésével, ami jelen programunk fő célkitűzése a foglalkoztatás is növekedni fog.

A kistérségnek ezen túlmenően vannak helyi lehetőségei, mellyel elősegíthetik a foglalkoztatás további javulását, elsősorban a lakosság azon rétegénél, mely a gazdaság vérkeringésébe nem tud bekapcsolódni, vagy ehhez a közösség segítségére van szüksége. A jelen intézkedés is több célcsoportra terjed ki:

- tartósan munkanélküliek
- hátrányos helyzetű fiatalok
- megváltozott munkaképességűek

Cél:

A fent említett célcsoportok kistérségi foglalkoztatásának megoldása

Feladatok:

- Többgyermekes anyák rész munkaidős foglalkoztatásának megszervezése
- Kistérségi szociális foglalkoztatás
- Közmunka-programok kiterjesztése

Célcsoport:

Kistérség településein élő munkanélküliek, szociálisan hátrányos helyzetűek,

Megvalósítók:

Önkormányzatok, önkormányzatok által létrehozott non-profit szervezetek

Megvalósítás költségei:

A munkanélküliek száma és a foglalkoztatás jellege határozza meg. Költséget a bérköltség jelent.

Finanszírozás forrásai:

Önkormányzatok saját ereje

Strukturális Alapok HEFOP pályázatainak támogatási lehetősége

Egyéb szociális támogatási lehetőségek

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A foglalkoztatottak száma nő, a személyiségfejlesztő tanfolyamok száma, a támogatott új hálózatok / kapcsolatok száma
- Eredményindikátor: Az akciókban résztvevő célnépesség aránya
- Hatásindikátor: A hálózatok fenntarthatósága (a támogatás abbahagyása után 2 évvel még létezők aránya (%))

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Közmunkaprogramok beindítása vagy a megkezdettek folytatása a kistérség valamennyi településén
- Kistérségi szociális foglalkoztató létrehozása

1.1.3.4. alprogram: Beruházásösztönző eszközök nyújtása

Indoklás:

A helyi önkormányzatok vállalkozások letelepedését segítő eszközei közé tartoznak a már felsorolt helyi infrastruktúrafejlesztés, településfejlesztés, ingatlangazdálkodás mellett a közvetlen beruházásösztönző intézkedések. Ezek az eszközök támogatják közvetlenül a vállalkozások megtelepedését, de lehetnek a vállalkozás működtetésének első pár évét befolyásoló közvetett pénzügyi támogatások is.

Ilyen eszközök lehetnek:

- A térségben a települések helyi adó szabályozása, egyensúlyban tartása

- Adókedvezmény
- Kedvezményes telekvásárlás lehetősége
- Kedvezményes bérleti díjak
- Elkülönített gazdaságfejlesztési alap működtetése: pályázat útján elnyert, a vállalkozóknak kedvezményes feltételek mellett nyújtott visszatérítendő támogatás
- Helyi vállalkozások telephelyi feltételeinek javítása

Célok:

A kistérségben a gazdasági tevékenység élénkítése,
Olyan vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, melyek innovációorientált fejlesztésük, környezetbarát technológiájuk révén a szakképzett munkaerő tekintetében jelentős munkahelyteremtést hajtanak végre,
Helyi munkalehetőségek bővítése,

Feladatok:

Együttműködés a létrehozandó kistérségi gazdaságfejlesztő irodával,
Kistérség Önkormányzatainál a szükséges rendelet módosítások végrehajtása

Célcsoport:

A helyben élő vállalkozásra hajlandó lakók, befektetők

Megvalósítók:

Önkormányzatok, kistérség gazdaságfejlesztő szervezete, maguk a vállalkozások

Megvalósítás költsége:

A cél érdekében nyújtott kedvezmény határozza meg. Önkormányzati döntés függvénye a mértéke.

Finanszírozás forrása:

Az Önkormányzatok vagy a kistérségi társulás által elnyerhető pályázati források:

- BM támogatások (telek kialakítás)

A vállalkozások által a telephely fejlesztésre elnyerhető GVOP és egyéb GKM által támogatott pályázatok.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Újjonnan létrejött munkahelyek száma, új vállalkozások száma, a foglalkoztatottság növekedése,
- Eredményindikátor: A vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)
- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a cégek forgalmának növekedése két év után,

1.1.4. A KISTÉRSÉG ENERGIARACIONALIZÁLÁSÁNAK FEJLESZTÉSE OPERATÍV PROGRAM BEMUTATÁSA

Az energiatakarékosság és az alternatív energiahordozóknak az elkövetkezendő évtizedekben kiemelkedő jelentősége lesz mind a gazdaságban, mind a háztartásokban való alkalmazásuk terén.

Ezért a kistérség adottságaira alapozva kezdeményezni kell olyan fejlesztéseket, melyek ezen energiahordozók egyre szélesebb körű alkalmazást biztosítják.

1.1.4.2. alprogram: Megújuló energiaforrások hasznosítása

A hagyományos energiakészletek csökkentésével és a légkör szén-dioxid tartalmának jelentős növekedésével napjainkban egyre nagyobb szerephez jutnak a „kifogyhatatlanul” rendelkezésre álló ún. megújuló energiaforrások.

A megújuló energiaforrások közé tartozik a napenergia, a szélenergia, a különböző formában megjelenő biomassza, a geotermikus energia és a vízenergia. Az energiahordozók hasznosításához szükséges technológiák rendelkezésre állnak, de technikai fejlesztésük ma is folyamatos. Jelenleg az összenergiafelhasználáson belül a megújuló energiaforrások részaránya 3,6% körül mozog.

Az alprogram a kistérség adottságaira alapozva 2 alternatív energiafelhasználás fejlesztését javasolja:

Napenergia hasznosítása

A napenergia hőhasznosításra való átalakítási igénye főleg az üdülőterületeken jelentkezik, valamint a napenergiahasznosító berendezések alkalmazása különösen indokolt a védett területeken. Legelterjedtebb hasznosítási területek az említetteken kívül még a mezőgazdaság (üvegházak, takarmányszárítás, gyümölcszárítás és aszalás), valamint a kis teljesítményű napenergia-hasznosító berendezések gyakoriak a háztartásoknál is.

Szélenergia hasznosítás

Magyarországnak van kinyerhető szélenergia-kincse, amit elődeink a kor technológiai szintjének megfelelően kis is használtak. A szélenergiának, mint megújuló energiaforrásnak Magyarországon is nagy szerepe lesz a jövőben.

A szélenergia hasznosítás azért merül fel, mert a kistérségben erre irányuló mérések több településén történtek és az eredmények kedvezőek.

Cél:

A kistérség energiaigényének megújuló energiaforrásokból való biztosítása fokozatosan növekvő arányban

Környezetkímélő energiaelőállítási módok térnyerése

Feladatok:

- Napelemek, napkollektorok üzembe helyezése,
- Befektetők felkutatása,
- Szélpark létesítéséhez szükséges felmérések, tervek készítése, egyeztetés a Magyar Villamos Művekkel,
- A felmérésnek megfelelően a kistérség legkedvezőbb pontján szélpark létrehozása

Célcsoport:

Befektetők, Magyar Villamos Művek, vállalkozások, lakosság

Megvalósítók:

Befektetők, Magyar Villamos Művek Rt., lakosság

Megvalósítás költsége:

Napelemes háztartási rendszer kiépítése: 800. e. – 1.000. e. Ft

Szélpark megvalósítási költségét az előzetes megvalósíthatósági tanulmányban kell meghatározni.

Finanszírozás forrása:

Lakosság, vállalkozók, befektetők saját ereje,

GKM Energiamegtakarítási Program pályázati lehetőségei,

Norvég Alap támogatási lehetőségei

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új üzemek száma, új kapacitás energiaforrás szerint KW/MW-ban
- Eredményindikátor: A fogyasztók becsült számának növekedése (az energia-fogyasztás átlagos koefficienseit használva) (%)
- Hatásindikátor: A megújuló energiaforrások arányának növekedése az összes energia-szolgáltatáson belül (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Lakóházak, nyaralók napkollektoros rendszerrel történő felszerelése,
- Kistérségi szélpark lehetőségének felmérése és létrehozása.
- Energiamezők létesítése

13./ 1.2. „A gazdaság versenyképességének fejlesztése” stratégiai program felépítése

Az 1.2. stratégiai program rendszerének felépítése

1.2.1. OPERATÍV PROGRAM: IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE

1.2.1.1. alprogram: Wellness turizmus fejlesztése

1.2.1.2. alprogram: A Balatonparti szálláshelyek minőségi fejlesztése

1.2.1.3. alprogram: Balaton viziturizmusának fejlesztése

1.2.1.4. alprogram: Borturizmus fejlesztése

1.2.1.5. alprogram: Ökoturizmus fejlesztése

1.2.1.6. alprogram: Kulturális turizmus fejlesztése

1.2.1.7. alprogram: A kistérségi turisztikai marketing fejlesztése

1.2.2. OPERATÍV PROGRAM: MEZŐGAZDASÁG FEJLESZTÉSE

1.2.2.1. alprogram: A kistérség agrártermék szerkezetének hatékonyabbá tétele

1.2.2.2. alprogram: Mezőgazdaság értékesítő rendszerének fejlesztése

1.2.3. OPERATÍV PROGRAM: ÉLELMISZER FELDOLGOZÓ IPAR FEJLESZTÉSE

1.2.3.1. alprogram: Szőlőfeldolgozás fejlesztése

1.2.3.2. alprogram: Élelmiszerlogisztikai és csomagolóipari fejlesztések

1.2.4. OPERATÍV PROGRAM: SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE

1.2.4.1. alprogram: Pénzügyi szolgáltatások fejlesztése

1.2.4.2. alprogram: Kereskedelmi - vendéglátó szolgáltatások fejlesztése

1.2. A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE STRATÉGIAI PROGRAM BEMUTATÁSA

1.2.1. IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE OPERATÍV PROGRAM

Az idegenforgalomnak a kistérségben kiemelt jelentősége van, mivel közvetlen Balaton parti kistérség.

A Balaton part Budapest után a második legkedveltebb magyar célterület a külföldi turisták körében. 2002-ben a külföldi vendégek 17,5%-a látogatott el a térségbe és itt realizálódott a vendégéjszakák 30,6%-a. Az 1990-es évek elejével

összevetve a Balaton part részesedése növekedett a külföldi vendégforgalomból, különösen az érkezők számát tekintve. 1990-ben a külföldi vendégeknek csupán 13,4%-át, míg a vendégéjszakák 28,2%-át regisztrálták a térség kereskedelmi szálláshelyein.

A külföldiek átlagos tartózkodási ideje a Balaton parton majdnem kétszerese az országos adatnak, amit az üdülési célú utazások magasabb tartózkodási ideje indokol. Azonban 1990 és 2002 között ez a mutató érték 6,6 napról 6 napra csökkent.

A Balaton régió ismertségét -elsősorban gazdag természeti és kulturális öröksége mellett- turizmusának köszönheti, hiszen évtizedek óta jelentősen hozzájárul hazánk turisztikai bevételeihez.

Mára a Balaton neve teljesen egybeforrt a hagyományos értelemben vett üdüléssel. A turisztikai termékfejlesztés fontos feladata a régió kínálatának szélesítése, a szezon megnyújtása és új célcsoportok elérése.

1.2.1.1. alprogram: Wellness Szolgáltatások fejlesztése

Indoklás:

A termál és wellness szolgáltatások iránti kereslet dinamikusan növekedett az elmúlt évek során az egészségturizmus piacán belül. A wellness fogalma viszonylag új keletű –mintegy 25 évvel ezelőtt került megfogalmazásra, a betegség („illness”) ellentétéként az Egyesült Államokban (Mueller & Lanz Kaufmann 2000). A wellness állapotát megelőzéssel lehet elérni, így az általánosan megszokotthoz képest rendszerint életmódváltást is jelent és jelentősen épít arra a gondolatra, hogy az ember felelősséggel tartozik saját egészségéért. A mindennapi életben ez olyan összetevőket jelent, mint a rendszeres orvosi szű-

rés, rendszeres testmozgás, egészséges táplálkozás, káros szenvedélyektől - túlzott alkoholfogyasztás, dohányzás, kábítószer-élvezet- való tartózkodás, tudatos stresszcsökkentés, környezettudatosság és harmonikus életmód. A wellness fő ismérvei: tudatos egészségmegőrzés, rendszeres testmozgás, egészséges táplálkozás, káros szerek kerülése, rendszeres ellazulás-stresszkezelés, környezetbarát szemléletmód. A wellness tehát egészséget jelent a szó holisztikus értelmében, a fizikai, szellemi és értelmi képességek harmonikus egyensúlyát.

Ennek megfelelően a wellness turizmus olyan, az állandó lakóhelyen kívüli, ideiglenes tartózkodást jelent, amely során a turista célja az optimális egészségi állapot elérése, a testi, lelki és szellemi egyensúly megteremtése. A wellness szolgáltatások tehát komplex egészség-megőrzési, prevenciós programot kínálnak, lehetőséget nyújtanak az egészséggel kapcsolatos tudás megszerzésére és mindent szórakoztató módon, vonzó környezetben biztosítják a vendégek számára. Ez a szolgáltatás kiválóan alkalmas lehet a kistérségben a vendégforgalom szezonon túli növelésének.

Az alprogramon belül kínált projektjavaslatok:

- Balatonszemesi Termál- és Wellness Centrum kialakítása
- Szóládi termálvíz turisztikai hasznosítása
- A kistérség meglévő szállodáinak Wellness szolgáltatás fejlesztése

1.2.1.1.1. projekt javaslat: *Balatonszemesi Termál- és Wellness Centrum kialakítása*

Indoklás:

Balatonszemesen az elmúlt években melegvizet találtak, amely bevizsgálásra került. Próbagyógyítást követően a település vágya ezen adottság turisztikai célú hasznosítása. Az önkormányzat rendelkezésére áll az elvi engedély és 14 ha terület a projekt megvalósítására. A 14 ha-os területet 20 ha-ra szeretnék bővíteni.

A tárgyalások folyamatban vannak. A rendelkezésre álló természeti tényezőt maradéktalanul szeretné az önkormányzat kihasználni. Az elképzelések között szerepel egy termál és élménypark, egy négy csillagos termálszálló, egy négy csillagos szanatórium és egy színvonalas faházás camping. Ezek összesen 900 férőhellyel rendelkeznek. Az összes vízfelület kb. 4000 m². A teljes projekt megvalósítására több ütemben kerülne sor.

Cél:

Hagyományos balatoni turisztikai kínálat wellness elemmel való fejlesztése
Balatoni szezon hosszabbítás

Feladatok:

- Befektetők felkutatása,
- Befektető és az Önkormányzat együttműködésének megteremtése,
- A tervezett objektum létrehozása

Célcsoport:

Turisták a balatoni szezontól függetlenül.

Megvalósítók:

Balatonszemes Önkormányzata, befektetők bevonásával

Megvalósítás költsége:

A tervek és a megvalósíthatósági tanulmány alapján.

Csak a fürdő kialakításának becsült költsége: 3,5- 4 milliárd Ft.

A program teljes költségvetése a becslések alapján 15 milliárd Ft.

Finanszírozás forrása:

Befektető saját ereje,

Strukturális Alapok ROP 1.2. pályázat támogatási lehetőségei

Munkahelyteremtő pályázatok támogatásai

Regionális Fejlesztési Holding Rt, mint pénzügyi befektető tőkebevonása

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. évtől folyamatosan, min. 2 év a megvalósítás időtartama

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új férőhelyek (ágyak) száma, a fejlesztett szállodák száma, új idegenforgalmi vállalkozások (férfi / nő a tulajdonos), az új / javított szórakoztató létesítmények / lehetőségek száma
- Eredményindikátor: Az új férőhelyek (ágyak) aránya (%), a támogatott szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma évente (egy év elteltével), az ügyfelek elégedettségi rátája (férfiak / nők %-a)
- Hatásindikátor: Az évente előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

1.2.1.2. alprogram: A Balatonparti szálláshelyek minőségi fejlesztéseIndoklás:

Mivel a térség a Balatoni Üdülőkörzetben található ezért számos régi, nagy hírű szállodával büszkélkedhet. Balatonföldváron új szállodák létesítésére nincs lehetőség, de a kistérség más partmenti településein Balatonszárszón, Balatonszemesen még új szállodák építésére is van mód. Az előbbiekből kiindulva a már meglévő szállodák minőségi fejlesztésére és új szolgáltatásokkal való bővítésére kell helyezni a hangsúlyt, valamint az újonnan épülő szállodáknál a kiegészítő szolgáltatások a fejlesztés során nem maradhatnak el.

Magyarországon a turizmus egy látogatóra jutó fajlagos bevételei az adottságokhoz képest alacsonyak. Ennek fő oka a minőségi turisztikai termékek (turisztikai attrakciók, kapcsolódó szolgáltatások és programok) hiánya. Ezen túl problémát jelent a turisztikai fogadóképesség alapját jelentő kereskedelmi szálláshelyek, illetve az általuk nyújtott szolgáltatások nem kielégítő, a turisztikai keresletnek nem megfelelő száma és színvonala.

A vonzerők mellett szükséges a kereskedelmi szálláshely-kapacitás minőségének fejlesztése. További fontos feladat a turisztikai vonzerők környezetében nyújtott szolgáltatások kibővítése a piaci követelményeknek jobban megfelelő turisztikai termékek biztosítása érdekében.

A szezonhosszabbítást és a Balatoni hagyományos turisztikai kínálatot kiegészítő szállodai szolgáltatások lehetnek:

- konferencia szolgáltatásokra alkalmassá tétel,
- wellness szolgáltatásokra alkalmassá tétel,
- szabadidő és sportolási lehetőségek bővítése a szállodák szolgáltatásában.

Cél:

A kistérség kereskedelmi szálláshelyeinek minőségi színvonaljavítása,

A kistérségben töltött vendégéjszakák szezonon kívüli növelése

Feladatok:

- Befektetők bevonása a szállodaépítésekbe és felújításokba
- Funkció nélküli ingatlanok kínálatának összeállítása és szálláshely létesítésre való kínálata
- Tervek elkészítése, beruházások megvalósítása

Célcsoport:

A kistérségbe érkező külföldi és hazai turisták.

Megvalósítók:

A szállodák jelenlegi tulajdonosai, vagy befektetők

Megvalósítás költsége:

Az egyes szálláshelyekre kidolgozott tervek alapján állapítható meg.

Finanszírozás forrása:

Szálloda tulajdonosok vállalkozások és befektetők saját ereje

Regionális Fejlesztési Holding Rt. tőkebefektetése

Strukturális Alapok ROP 1.2. pályázat támogatási lehetősége

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új férőhelyek (ágyak) száma, a fejlesztett szállodák száma, új idegenforgalmi vállalkozások (férfi / nő a tulajdonos), az új / javított szórakoztató létesítmények / lehetőségek száma
- Eredményindikátor: Az új férőhelyek (ágyak) aránya (%), a támogatott szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma évente (egy év elteltével), az ügyfelek elégedettségi rátája (férfiak / nők %-a)
- Hatásindikátor: Az évente előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Szálloda felújítások Balatonföldváron,
- Új szálloda építése Balatonszárszón,
- Új szálloda építése Balatonszemesen,
- Balatonőszödön vitorlás kikötő építésével egybekapcsolt szálláshelyfejlesztés

1.2.1.3. alprogram: Balaton viziturizmusának fejlesztése a kistérségben

Indoklás:

A Balaton turizmusában mindig a tó jelentette a fő vonzerőt. Ezért az ezzel összefüggő turisztikai lehetőségeket folyamatosan fejleszteni kell és ebben az esetben is elsősorban a minőségi szolgáltatáson kell legyen a fő hangsúly.

A viziturizmushoz elsősorban a fürdőzés lehetőségeinek fejlesztését, másrészt a Balaton vitorlázás lehetőségeinek fejlesztését kell kiemelni.

1.2.1.3.1. Különlegességet kínáló strandfejlesztések

Indoklás:

A strandfejlesztések folyamatos feladatot jelentenek a partmenti települések számára, mivel a parkosításuk, folyamatos rendben tartásuk, strandszolgáltatások infrastruktúrájának kiépítése elengedhetetlen.

Ezen feladatok mellett a balatoni strandok a forgalomnövelés érdekében különlegességeket is kínálnak pl.: csúszdaparkot, tengerparti fővenyt stb.

Ezen különlegességeknek jelentős a szerepe, mert a Balatonra érkező turista településválasztását ez a tényező a strand által kínált lehetőség is befolyásolja.

Cél:

Balatoni strandok minőségi szolgáltatásainak bővítése, ezáltal a település turista forgalmának növelése.

Településkép javítása.

Feladatok:

- Part menti települések strandterveinek továbbfejlesztése,
- Elképzelt fejlesztések megvalósítása

Célcsoport:

A kistérségbe érkező turisták, elsősorban fiatalok és gyermekekkel érkező családok.

Megvalósítók:

Önkormányzatok és vállalkozások

Megvalósítás költsége:

A strandokra elkészülő fejlesztési tervek határozzák meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok és vállalkozások saját ereje,

Balaton Fejlesztési Tanács támogatásai

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új / javított szórakoztató létesítmények / lehetőségek száma, új idegenforgalmi vállalkozások (férfi / nő a tulajdonos)
- Eredményindikátor: Egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma
- Hatásindikátor: Az előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Balatonföldváron a magaspart és strand közötti libegő megvalósítása

1.2.1.3.2. Vitorlás kikötők fejlesztése

Indoklás:

A vitorlázásnak mind sport, mind szabadidő eltöltés tekintetében régmúltra visszanyúló hagyományai vannak a Balatonon. Nem csak magyar, de számos külföldi vitorlázó tartja itt hajóját egész éven át, hogy nyáron a szenvedélyének hódolhasson.

Az utóbbi években köszönhetően az ezzel kapcsolatos támogatási lehetőségeknek, megindult a balatoni vitorlaskikötők fejlesztése, újak létrehozása. A turisták kistérségbe vonzása érdekében a partmenti településeknek e téren is lépést kell tartaniuk a más településekkel.

Cél:

Vitorlázáshoz kapcsolódó turistaforgalom növekedése

Településképzés javítása

Feladatok:

- Vitorlás kikötő létesítésére alkalmas helyek kijelölése,
- Már meglévő kikötőkben a szükséges felújítások feltérképezése,
- Kikötők tervezése,
- Beruházás megvalósítása

Célcsoport:

A kistérségbe érkező turisták.

Megvalósítók:

Önkormányzatok, Balatoni Hajózási Rt.

Megvalósítás költsége:

A felmérések, tervek függvényében határozhatók meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzat saját ereje,

Balatoni Fejlesztési Tanács Támogatása,

Strukturális Alapok ROP pályázatok támogatási lehetősége

Megvalósítás tervezett ideje:

2007. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új / javított szórakoztató létesítmények / lehetőségek száma, új idegenforgalmi vállalkozások (férfi / nő a tulajdonos)
- Eredményindikátor: Egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma
- Hatásindikátor: Az előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Vitorlás kikötő építés Szántódon,
- Vitorlás kikötő és csónakkikötő építése Földváron,
- Vitorlás kikötő építése Balatonszárszón,

- Vitorlás kikötő építése Balatonőszödön.

1.2.1.4. alprogram: Borturizmus fejlesztése

Indoklás:

A kistérség több településén hagyománya van a szőlő és bortermelésnek. A kistérségben szinte minden településen megtalálhatóak a borturizmus feltételei. A kistérségen halad keresztül a Balatonboglári borút. A borászat, borturizmus fejlesztése a kistérség gazdasági, társadalmi szempontjából, adottságait figyelembe véve egyaránt megalapozott. Kötcsén, Kőröshegyen, Bálványoson, Kerekin, Szóládon, Telekin kiemelten foglalkoznak szőlővel és bortermeléssel.

A borkostolás, a borospincékkel egybekötött vendéglátás kiváló kiegészítője a balatoni turizmusnak, hiszen a külföldi vendégek fogékonyak a magyar bor kínálta szabadidős programokra. Ezért a kistérségben a szőlő termeléssel foglalkozó vállalkozásoknak a turizmus jó piacot jelent amennyiben a pincéiket vendégfogadásra, vendéglátásra, borkostoltatásra alkalmassá teszik.

Cél:

A turisztikai kínálat szélesítése a kistérségben, szezon hosszabbítása.

A háttértelepülések jövedelemtermelő képességének fokozása.

Feladatok:

- A kistérségben már meglévő borutakhoz tartozó pincék fejlesztése,
- Hegyközségek együttműködése révén újabb borutak létrehozása, kistérségen kívüliekhez való kapcsolódás.
- Új vendégfogadásra alkalmas borospincék létrehozása

Célcsoport:

Kistérségbe érkező turisták.

Megvalósítók:

Vállalkozások, családi gazdálkodók

Megvalósítás költsége:

A vállalkozók tervei határozzák meg az egyes projektek konkrét értékét.

Finanszírozás forrása:

Vállalkozók saját ereje,

Strukturális Alapok AVOP pályázatok támogatásai

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A mezőgazdasági feldolgozóiparban dolgozó vállalkozások száma, a kistérségben feldolgozott szőlő és gyümölcs mennyiségének aránya (%),
- Eredményindikátor: A mezőgazdasági vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)
- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új mezőgazdasági vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után)

Az alprogramhoz kapcsolódó projekt javaslatok:

- Borturisztikai fejlesztések: Köröshegyen, Szőládon, Kötcsén, Nagycsepelyen.

1.2.1.5. alprogram: Az aktív turizmus fejlesztése a kistérségben*Indoklás:*

A kistérség helyzetelemzésében többször utaltunk a kistérség azon erősségére, hogy gyönyörű természeti környezetben található. A Balaton mellett, kirándulás-

ra alkalmas dombok, erdők, halastavak övezik, valamint különleges látnivalók, melyek alkalmassá teszik tematikus kiránduló útvonalak kialakítására és szervezésére.

Szóládon található egy még feltáratlan, de turisztikai célra is hasznosítható földvár. Ugyancsak itt található Somogy megye legmagasabb pontja, a „Szittyá-Golgota” ezoterikus mező, termálvíz, csónakázó és horgászto, pajta galéria, Korondi fazekas kiállítás és egy Európa díjas pincesor.

Az ökoturizmus mind a gazdaság, mind a természetvédelem szempontjából hasznos területhasznosítási mód lehet, amely összekapcsolható az oktatással, neveléssel, és üdüléssel is. Ehhez azonban jó szervezésre és ellenőrzésre van szükség. Az esetek többségében a turistát valamilyen természeti tünemény vonzása indítja útnak. Vonzerőt jelenthet esetünkben a várrom, a termálvíz, csónakázó és halastó. Ezekhez kapcsolódik a már az ember által mesterségesen kialakított környezet, amely keretet ad egy összefüggő projekt megteremtéséhez.

A kistérség több pontján található lovastanyák, valamint nagy múlttal rendelkező lovasbázisok, mint Marócpusztá, Szántód, melyek turizmusban betöltött szerepe eddig is jelentős volt.

A bázisok mellett a lovasprogramok hagyománya is kezd kialakulni, pl fogathajtó versenyek, melyek továbbfejlesztése ajánlott.

Cél:

A kistérség természeti adottságainak és különleges látnivalóinak turisztikai hasznosítása, lovasturizmus, kerékpárosturizmus és természetjárás összekapcsolása

Feladatok:

- Kiránduló, lovas útvonalak kijelölése, használatra alkalmassá tétele
- A kistérség különleges látnivalói köré turisztikai programok szervezése, turisták fogadására alkalmas területek fejlesztése.
- A szükséges beruházások tervezése, kivitelezése

Célcsoport:

A kistérségbe látogató turisták.

Megvalósítók:

Önkormányzatok, vállalkozások.

Megvalósítás költsége:

A kidolgozásra kerülő projektek tervei alapján határozhatók meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzat, vállalkozások saját ereje

Strukturális Alapok ROP 1.1. intézkedés pályázati lehetőségei

Balatoni Fejlesztési Tanács támogatási lehetőségei,

Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács támogatási lehetőségei

Megvalósítás tervezett időpontja:

2007-2009. évek

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új / javított szórakoztató létesítmények / lehetőségek száma, új idegenforgalmi vállalkozások (férfi / nő a tulajdonos)
- Eredményindikátor: Egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma
- Hatásindikátor: Az előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz tartozó projekt javaslatok:

- Szóládon ökopark létrehozása
- Kistérségi tematikus ökoútvonal kijelölése
- Marócpusztai lovasbázis fejlesztése,
- Lovasturisztikai fejlesztések Telekibe
- Szántódpuszta lovas rendezvények révén történő fejlesztése,
- Nagycsepely ökoturisztikai útvonal kialakítása.

1.2.1.6. alprogram: Kulturális turizmus fejlesztése

Indoklás:

A kistérségben találhatóak olyan történelmi emlékek, műemlék épület, melyek vagy a környezetükben szervezett kulturális programok a balatoni idegenforgalmi kínálat kellemes kiegészítői lehetnek.

A kistérségben található régészeti leletek (Balatonszárszón), várrom (Kereki), Széchenyi Kastély (Köröshegy) és a szinte minden településen megtalálható értékes templomok alkalmas színhelyül szolgálhatnak egy nagyobb idegenforgalmat is vonzó kulturális projektek lebonyolítására. Vonzóak lehetnek az itt szervezett zenei rendezvények, valamint szabadtéri kulturális programok.

Cél:

A kistérség kulturális értékeinek turisztikai célú kihasználása.

Feladatok:

- A kulturális helyszínek infrastruktúrális fejlesztése, hogy turisztikai célokra alkalmasak legyenek,
- Befektetők felkutatása a tervezett projektek megvalósítására.
- Programszervezés lebonyolítása.

Célcsoport:

Turisták és a kistérség lakossága

Megvalósítók:

Települési önkormányzatok, befektetők, programszervezők

Megvalósítás költségei:

A tervezett kulturális értékekre alapozott turisztikai projektek terveinek kidolgozásakor határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Befektetők és önkormányzatok saját ereje,
Strukturális alapok ROP pályázati támogatásai,

Balatoni Fejlesztési Tanács támogatásai,

NKÖM támogatásai.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új kulturális és művelődési létesítmények / lehetőségek száma, a megvédett kulturális örökség műemlékek/műtárgyak száma,
- Eredményindikátor: Az ügyfelek elégedettségi rátája (férfiak / nők %-a), egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma, az éves látogatók átlagos száma,
- Hatásindikátor: Az évente előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz tartozó projekt javaslatok:

- Kereki vár turisztikai hasznosítása,
- Balatonszárszón régészeti park létrehozása,
- Köröshegyi Széchenyi Kastély kulturális rendezvényei,
- Köröshegyi Templom zenei rendezvénysorozata,
- Kistérségi kulturális tematikus túrák szervezése.

1.2.1.7. alprogram: A kistérségi turisztikai marketing fejlesztése

Indoklás:

A kistérségnek a turisták vonzására egységes marketing tevékenységet kell folytatnia. A turisták vonzása a fejlesztések megvalósítását követően nem csak a Balaton part menti települések érdeke, hanem a kistérség háttértelepüléseie is, akik ugyanúgy érdekeltek a turisták kistérségbe csábításában.

Az egységes turisztikai megjelenés érdekében ki kell dolgozni a kistérség turisztikai marketingtervét és a kistérség népszerűsítése érdekében végre kell hajtani az abban megjelölt feladatokat.

Cél:

A turista forgalom fokozása az egész kistérség területén, áttekinthető, figyelemfelkeltő turisztikai kínálat megjelenítésével.

Feladatok:

- Kistérség marketing tervének kidolgozása
- Tematikus kiadványok elkészítése: kerékpáros túraútvonal, gyalogtúraútvonalak, irodalmi és kastélytúrák stb.
- A különböző tematikus utak kapcsolódási lehetőségeinek kidolgozása más tematikájú programokhoz
- Tájékoztató filmek készítése, amely tartalmazza a kistérség teljes turisztikai kínálatát
- Kistérségi honlap készítése, a kistérség aktuális turisztikai kínálatával
- Turisztikai vásárokon való részvétel
- Külföldi utazási irodákkal való kapcsolatfelvétel, a kistérség külföldi kínálatban történő egységes megjelentetése,
- Információs táblák felállítása a településeken, a táblarendszerek egységes kistérségi megjelenítése
- A tematikus útvonalakat jelző táblarendszerek létrehozása és kihelyezése
- Információs pontok kijelölése

Célcsoport:

Hazai és külföldi turisták

Megvalósítók:

Önkormányzatok a helyi Tourinform Irodákkal együttműködve, valamint a Magyar Turizmus Rt-vel együttműködve

Megvalósítás költsége:

A kidolgozandó marketing terv határozza meg.

Finanszírozás forrása:

Kistérség Önkormányzatainak, vállalkozásainak saját ereje,
Balaton Fejlesztési Tanács támogatási lehetőségei,
Strukturális Alapok ROP pályázatok támogatási lehetőségei

Megvalósítás tervezett időpontja:

Marketing terv készítés: 2006. év

Kistérségi marketing kialakítása végrehajtása: 2007-2008. évek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új turisztikai előadások és rendezvények száma
- Eredményindikátor: Az ügyfelek elégedettségi rátája (férfiak / nők %-a), egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma, az éves látogatók átlagos száma,
- Hatásindikátor: Az évente előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

1.2.2. MEZŐGAZDASÁG FEJLESZTÉSE OPERATÍV PROGRAM BE-MUTATÁSA

1.2.2.1.alprogram: A kistérség agrártermék szerkezetének hatékonyabbá tétele

Indoklás:

A vállalkozások a ma kialakult gazdasági környezetben elsősorban a piacot keresik. Nemzetközi és hazai, vidéki és városi szinten egyaránt folyik a piac meg-

szerzéséért folytatott harc. Ebben a harcban csak az tud fennmaradni, aki a mindenkori piaci viszonyokhoz a saját gazdálkodási területén a legrugalmasabban tud alkalmazkodni, ki tudja használni a hirtelen teremtődő piacra törési lehetőségeket.

A kistérségben a termőföldek minőségének romlása, a sok gyepterület és a sok erdősült terület a hagyományos szántóföldi növénytermesztési kultúra mellett a jelenlegi gyepterületek és erdősült területek hasznosítását is megkívánja a kistérség mezőgazdasági hatékonyságának fokozása érdekében.

Emellett a jobb minőségű szántóterületeken a hagyományos termesztési módok mellett a biogazdálkodás fejlesztése ajánlott.

1.2.2.1.1. Energianövények termesztése

Indoklás:

A biomassza energetikai célú hasznosítására elsősorban a hagyományos agrártermelési ágazatokban keletkező mező- és erdőgazdasági melléktermékek és hulladékok hasznosításának, az energetikai erdőgazdaság (energiaerdők) és az energetikai célú növénytermesztés (energianövények) keretén belül van lehetőség. Ezen források hasznosítására hazánkban reális lehetőségek kínálkoznak.

Az alternatív energiahordozók iránti igény a környezetvédelmi szempontok miatt egyre nagyobb teret hódít. A Dél-Dunántúlon a Pécsi Erőmű is jelentős fejlesztést hajtott végre és faaprítékkal és energianövényekkel üzemelő kazánokat állított üzembe 2004. év végén. Ennek ellátása a térségből jelentős hulladékfa, vagy gyorsan növekvő energianövény és energiaerdő beszállítását igényli. Ez iránti igénye évről –évre nő, valamint tervezik az ilyen üzemű kazánjaik számának növelést.

Ez a komoly piaci keresletet jelent az energianövények és energiaerdők számára a térségben. Emellett az elkövetkező években várhatóan a régióban több bio-

masszára alapozott energiatermelő rendszer beruházás történik, melynek alapanyag szükséglete csak így biztosítható.

Cél:

Alacsony termőképességű mezőgazdasági területek termelésbe vonása, ezáltal a hatékonyság és piacképesség növekedése

Feladatok:

- mezőgazdasági vállalkozók figyelmének felkeltése a lehetőségre,
- gazdálkodók együttműködése, hogy nagyobb, egybefüggő területek legyenek felhasználhatók e célra,
- gyepterületek művelésbe vonása,
- közös termeltetési-értékesítési megállapodás a felvásárlóval.

Célcsoport:

Biomasszát felhasználó energia-előállító vállalkozások, jelenleg a térségben Pannon-Power Rt.

Megvalósítók:

A kistérség mezőgazdasági vállalkozásai, erdőbirtokosok, erdőtársulások.

A megvalósítás költségei:

A felvásárló igényeinek felmérése és az együttműködés kidolgozása után tervezhetők.

A megvalósítás tervezett ideje:

2006. évtől folyamatosan a felvásárlói, termeltetői igényeknek megfelelően.

A finanszírozás forrásai:

- vállalkozások saját forrása,
- FVM és Strukturális Alapok AVOP támogatásai,
- mezőgazdasági hitelek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások száma,

- **Eredményindikátor:** A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekttulajdonosok száma (az összes %-ában), a mezőgazdasági tároló és feldolgozó kapacitás növekedése,
- **Hatásindikátor:** 18 hónap után még működő új mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után,

1.2.2.1.2. Gyümölcs- és szőlőtermesztési területek növelése

Indoklás:

A kistérségben a szőlőtermesztés hagyományosan is jelen lévő mezőgazdasági ág. Az Úniós csatlakozás következtében az egész országra jellemzően nőni fog a szántóföldi termelésből kivont területek aránya, így a hagyományos szántóföldi növénytermesztési lehetőségek szűkülnek. A kistérség déli fekvése, környezeti adottságai, valamint a szántóföldi növénytermelésből kivont területek növekvő arányban történő rendelkezésre állása indokolja, hogy a gazdálkodók a szőlő- és gyümölcsstermesztés irányába váltsanak. A szőlőtermesztésnek a kistérségben komoly hagyományai is vannak. Ezt a szőlőtermesztést a minőségi szőlőfajták termesztésének irányában kellene továbbfejleszteni, mely alapot adhat a minőségi, egyedi ízvilágot kínáló bortermelés számára.

A gyümölcs és szőlőtermesztés kisgazdaságokban történő megvalósításával a Balaton háttértérségeként minőségi friss gyümölcsellátást biztosíthatnának a kisgazdaságok, de emellett a szomszédos kistérségben működő szőlő és gyümölcsfeldolgozó beszállítójává is válhatnának.

Cél:

Minőségi borszőlő fajták elterjesztése, a bortermelés minőségének javítása érdekében,

Mezőgazdaság jövedelemtermelő képességének fokozása piacképes mezőgazdasági termékek előállításával.

Feladatok:

- termeltetési-felvásárlási kapcsolat kiépítése a tágabb térségben lévő fel dolgozó bevonásával,
- gazdálkodók figyelmének felkeltése, együttműködésük a nagyobb területek művelésbe állítására.

A projekt célcsoportjai:

A kistérség lakói, a kistérségbe érkező turisták, a kereskedelem révén megtalált fogyasztók.

Megvalósítók:

Mezőgazdasági vállalkozások, családi gazdálkodók

A megvalósítás költségei:

A gazdák egyedi telepítési terveinek függvényében határozható meg.

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-től folyamatosan a piaci igények és igénybe vehető támogatások függvényében.

A finanszírozás forrásai:

- gazdálkodó saját ereje,
- Strukturális alapok AVOP operatív programjának támogatási lehetőségei,
- 2007-től a Nemzeti Agrár és Vidékfejlesztési Terv alapján meghirdetett támogatási lehetőségek
- támogatott mezőgazdasági hitelek

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A gyümölcsstermesztésben dolgozó vállalkozások száma, a gyümölcsstermesztő vállalkozások együttműködéséből létrejött TÉSZ-ekben dolgozó vállalkozások száma,

- **Eredményindikátor:** A gyümölcsstermesztő vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)
- **Hatásindikátor:** 18 hónap után még működő új gyümölcsstermesztő vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után,

1.2.2.1.3. Energia erdők termesztése

Indoklás:

Az erdőknek a faiparban, papíriparban, valamint a vadgazdálkodásban hagyományosan betöltött szerepén túl a jövőben az energiatermelésben is jelentős jövedelemtermő képessége lehet. Az energianövény termesztésnél már említettek szerint a biomasszában jelentős súlyt képvisel az erdészeti hulladékfa, valamint a kifejezetten energia előállítás céljából termesztett, gyorsnövekedésű energiaerdő. Ez a piaci lehetőség indokolhatja az erdőgazdálkodás átgondolását, új gyorsnövekedésű fafajták telepítését kifejezetten az energiaipar részére.

500 000 ha energia erdő 0,8-1,0 millió tOE bio-tüzelőanyagot jelent.

A tágabb értelemben vett agrártermelési ágazatok (mezőgazdaság, erdőgazdaság, elsődleges élelmiszer- és fafeldolgozás, mezőgazdasági iparok stb.) megújuló energiaforrásokat termelő képessége közel négyszerese az ugyanezen ágazatok kereskedelmi (fosszilis) energiaszükségletének, vagyis az agrártermelés hosszútávon potenciális energiatermelő ágazattá válhat.

Cél:

Az erdők (főként rosszabb minőségű) többcélú hasznosítása, energiaerdők létesítésével a rossz termőképességű területek művelésbe vonása

Feladatok:

- Erdőtulajdonosok, erdőtársulások, figyelmének felkeltése a lehetőségre,
- gazdálkodók együttműködése, hogy nagyobb, egybefüggő területek legyenek felhasználhatók e célra,
- közös termeltetési-értékesítési megállapodás a felvásárlóval.

Célcsoportok:

Biomasszát felhasználó energia-előállító vállalkozások, jelenleg a térségben Pannon-Power Rt.

Megvalósítók:

a kistérség mezőgazdasági vállalkozásai, erdőbirtokosok, erdőtársulások.

A megvalósítás költségei:

A projekt tervezésekor kerül felmérésre, figyelembe véve a felvásárló igényét.

A megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól az Erőmű igényeinek függvényében.

A finanszírozás forrásai:

- vállalkozások saját forrása,
- FVM támogatások,
- mezőgazdasági hitelek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az erdőgazdálkodásban dolgozó vállalkozások száma,
- Eredményindikátor: A erdőgazdálkodó vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)
- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új erdőgazdálkodó vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után,

1.2.2.1.3. Biogazdálkodás kistérségi elterjesztése

Indoklás:

A biogazdálkodás fogalmának különböző értelmezését elkerülendő az EU Bizottság külön kiadványban határozta meg az egyetemes érvényű irányelveket. Maga az elnevezés országoként változik (organikus, ill. szerves, biológiai, ökológiai stb.), lényegében azonban ugyanazt jelenti: olyan gazdálkodási rendszereket határoz meg, amelyek tilalmazzák vagy korlátozzák a műtrágyák és egyéb vegyszerek használatát. Termelésük egyik fontos eleme a vetésváltás, a környezet védelmével karöltve, általában a fenntartható mezőgazdaság kibontakozásának elősegítése. Célul tűzték ki kiváló minőségű, szermaradványoktól mentes termékek előállítását, továbbá olyan módszerek bevezetését, amelyek a vegyi készítmények alkalmazása nélkül is megőrzik, sőt javítják a talaj termékenységet. A kistérségben elsősorban a családi gazdaságok részére, vagy alternatív jövedelemkiegészítő tevékenységként javasolható a biogazdálkodás elterjesztése. Ebben a termelési méretben piacképesse válhatna a kistérség turizmusát biotermekekkel kiszolgálva.

Cél:

A bio gazdálkodás tárgyi, személyi feltételeinek megvalósítása a kistérségben, Alternatív jövedelemtermelő képesség fokozása.

Feladatok:

- mezőgazdasági vállalkozók figyelmének felkeltése a lehetőségekre
- azért, hogy nagyobb, egybefüggő területeket lehessen erre a célra hasznosítani a gazdálkodók megnyerése az együttműködésre
- termeltetési- értékesítési szerződés a felvásárlóval

Célcsoportok:

A térség lakói, turisták, kereskedelem

Megvalósítók:

mezőgazdasági vállalkozók, családi gazdaságok

A megvalósulás költségei:

Az egyedi projektekre készült tervek és előzetes költség kalkulációk alapján.

A finanszírozás forrásai:

Vállalkozások saját forrásai

FVM támogatások

Mezőgazdasági hitelek

Strukturális Alapok AVOP pályázatok

2007-től a Nemzeti Agrár és Vidékfejlesztési Terv alapján meghirdetett támogatási lehetőségek

A megvalósítás kezdetének tervezett időpontja:

2006. évtől folyamatosan

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A mezőgazdaságban dolgozó vállalkozások száma, a mezőgazdasági vállalkozások együttműködéséből létrejött TЭСZ-ekben dolgozó vállalkozások száma,
- Eredményindikátor: A mezőgazdasági vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)
- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új mezőgazdasági vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után,

Az alprogramhoz kapcsolódó projektjavaslat:

- Kötcei biofarm továbbfejlesztése

1.2.2.3. alprogram: Mezőgazdaság értékesítő rendszerének fejlesztése

Indoklás:

A kistérségi mezőgazdasági termékek értékesítése jelenleg összehangolatlan, a termelők alacsony jövedelmezőségi szinten tudnak termelni. A közösen történő értékesítéssel erősíthető a termelők piaci helyzete, csökkenthető a kiszolgáltatottságuk.

Somogy megyében 3 TÉSZ alakult meg, de ezek belső -és dél somogyi területeken. A Balaton déli partjának térségeiben jellemző az éghajlati adottságok miatt a zöldség-gyümölcs termesztés, ezért ezen szövetkezet nem csak a kistérség termelésére kellene alapozni, hanem a nagyobb Balaton déli részén és háttértérségeiben lévő gazdálkodók értékesítését kellene összefogni.

Az ágazat számára a piacra jutás zálogává a termelői értékesítő szövetkezetek válhatnak. Ezek a szervezetek ma Magyarországon még nem terjedtek el. Alapításukat a termelői oldal részéről a szövetkezéstől való félelmek, az évtizedes megszokás, az igénytelenség mellett a jelenlegi helyzethez kötődő érdekekkel is magyarázhatók. Az ilyen típusú regionális szövetkezetek azonban megerősíthetnék a családi gazdaságokat, az egyéni termelőket, hogy megfelelhessenek a jövő évtized kihívásainak:

- az értékesítési folyamat elősegítése mellett ezen formák keretei lehetnek az integrált gyümölcsstermesztés elterjesztésének;
- a TÉSZ-ek a klasszikus szövetkezeti alapelvek gyakorlati megvalósításával hozzájárulhatnak a tagok egyéni eredményes működéséhez, mindemellett a kölcsönös segítségnyújtással elősegíthetik a térségek lakosságának megtartását;
- egy-egy gazdasági régió összetartó erejét képezhetik;
- az EU csatlakozás utáni időszakban támogatások elérésének csatornái lehetnek;

a TÉSZ-ek meghatározott feltételek mellett részt vehetnek, és segítséget nyújthatnak tagjaik technológiai fejlesztéseiben, beruházásaiban és működésének finanszírozásában.

Cél:

A kistérségi mezőgazdasági termékek értékesítési és piacszerzési lehetőségének fokozása, szervezettségének megteremtése

Célcsoportok:

- Balaton menti kistérségek zöldség-gyümölcs termelő kis – és középvállalkozásai

A megvalósítás költségei:

A költségeket a vállalkozások együttműködésének kidolgozása után lehet meghatározni.

A megvalósítás tervezett ideje:

2006 –tól folyamatosan a gazdálkodók termelési és piacrajutási szándékának megfelelően.

A finanszírozás forrásai:

- gazdálkodók saját forrása,
- Jelenleg AVOP támogatások,
- 2007-től a Nemzeti Agrár és Vidékfejlesztési Terv alapján meghirdetett támogatási lehetőségek

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A mezőgazdaságban dolgozó vállalkozások száma, a mezőgazdasági vállalkozások együttműködéséből létrejött TÉSZ-ekben dolgozó vállalkozások száma,
- Eredményindikátor: A mezőgazdasági vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)

- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új mezőgazdasági vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után,

1.2.3. ÉLELMISZER FELDOLGOZÓ IPAR FEJLESZTÉSE OPERATÍV PROGRAM

A kistérségben az ipari tevékenység elenyésző, ezért az iparfejlesztési elképzelések csak a kistérségben valamikor jelen lévő élelmiszeripar felélesztésére, valamint a szőlő- és gyümölcstermesztésre alapozott feldolgozás jellegű ipari tevékenységre korlátozódhat. Más jellegű ipar a kistérségben a környezetterhelés megakadályozása érdekében nem fejleszthető.

1.2.3.1. alprogram: Szőlőfeldolgozás fejlesztése

Indoklás:

A kistérségben jelenleg is jelentős nagyságú mezőgazdasági területen folyik szőlőtermesztés, melynek fejlesztése és e terület növelése várható. A nagyobb térséget tekintve ezek a termőterületek a Balatonboglári borúthoz tartoznak. Balatonbogláron évtizedekig jelentős volt a szőlőfeldolgozás a Balatonboglári Borkombinát révén. Ez a feldolgozó borfeldolgozási tevékenységét megszüntette, így jelenleg a térségben termelt szőlő nagyüzemi feldolgozása és palackozása megoldatlan.

Szóládon az elmúlt években 2 jelentős szőlőtermelő cég ért el a szőlőtermelésben kiváló eredményeket, akiknek kezdeményezése révén tőke, vagy befektető bevonásával egy Dél-Balaton Borkombinát jöhetne létre. Ezzel azon kisterme-

lők szőlői is helyben kerülhetnének feldolgozásra, akik az önálló feldolgozást és piacra jutást nem tudják megvalósítani.

Cél:

A kistérségben és tágabb térségben termelt szőlő hatékony, nagyüzemi feldolgozásának biztosítása.

Feladatok:

- Borfeldolgozó létesítés lehetőségének felmérése,
- Szakmai vagy pénzügyi finanszírozó felkutatása,
- Termelők együttműködésének megteremtése,
- Tervek elkészíttetése, beruházás megvalósítása.

Célcsoport:

Hazai és külföldi borfogyasztók, turisták, kereskedelem.

Megvalósítók:

A kistérség nagyobb szőlőtermesztéssel foglalkozó vállalkozásai

Megvalósítás költségei:

A borfeldolgozóra vonatkozó tervek kidolgozásakor határozható meg. A költségeket befolyásolja, hogy a kistérségben lévő jelenleg termelésen kívüli borfeldolgozók infrastruktúráját fejlesztik tovább vagy új beruházást valósítanak meg.

Finanszírozás forrásai:

Megvalósítók saját ereje,

Strukturális Alapok AVOP pályázat támogatási lehetőségei,

Szakmai befektetők bevonása,

Regionális Fejlesztési Holding Rt. tőkebefektetése,

Projekt hitelek felvétele.

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-2009 évek.

Indikátor muatatók:

- Output indikátor: A mezőgazdasági feldolgozóiparban dolgozó vállalkozások száma, a kistérségben feldolgozott szőlő és gyümölcs mennyiségének aránya (%),
- Eredményindikátor: A mezőgazdasági vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában)
- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új mezőgazdasági vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után)

1.2.3.2.alprogram: Élelmiszer-logisztikai és csomagolóipari fejlesztések

Indoklás:

A kistérség hagyományosan mezőgazdasági termeléssel foglalkozó térség, ahol elsősorban szántóföldi növénytermesztés folyik volt. A lakosság jelentős részének még ma is ez jelenti a jövedelemforrást. A termelésük és fejlesztéseik gátját elsősorban az önálló piacra jutási lehetőségek képezik. A térség kis és középvállalkozásainak logisztikai-értékesítési helyzetén elsősorban a termelői-értékesítői szövetkezetekbe integrálódás segíthet. Ez a forma ajánlható a kisüzemi szőlő- és gyümölcsstermesztést választó gazdaságoknak is. Itt egy programkapcsolódási pont a mezőgazdasági termékszerkezet piacképességét növelő programhoz, ahol előtérbe kerül a jövőben a szőlő és gyümölcsstermesztő területek művelésbe vétele.

Emellett egy komolyabb agrárlogisztikai beruházás hatása a térségben már rövid távon növelné a szektor piaci esélyeit.

Jó példa erre a nagy tömegáru-kezelést igénylő intervenciós gabonafelvásárlás, mely komoly raktárkapacitásra épülő logisztikai bázisok létrehozását indokolja. Emellett a kistérség adottságait kihasználó gyümölcstermesztés is akkor tud hatékonyan a piacra lépni, ha termékei feldolgozásra, vagy csomagolásra való felvásárlása és elosztása biztosított. A termelőkre jellemző, hogy általában raktározási gondokkal küzdenek, valamint a termékeik értékesíthetőségét elősegítő csomagoló gépek olyan drágák, hogy a termelők egyénileg nem tudják finanszírozni és hatékonyan üzemeltetni azt. A piacra lépéshez viszont a hosszú távú minőségi tárolás és a csomagolás a termelők részére alapvető követelmény. A termőterületeket és az infrastruktúrát összehangolva ezt a fejlesztést ideálisan Szólád és Balatonszárszó között az M7-es mentén kellene megvalósítani.

Cél:

A kistérség agrártermékeinek piacra jutásának elősegítése.

Feladatok:

- Agrárlogisztikai bázis létrehozási lehetőségének vizsgálata
- Szakmai befektető felkutatása,
- Termelők szervezése
- Beruházás tervezése, megvalósítása.

Célcsoport:

A kistérség és a szomszédos térségek mezőgazdasági termelői, logisztikai-agrárkereskedelmi vállalkozások.

Megvalósítók:

Logisztikai, csomagolóipari befektetők, vállalkozások

Megvalósítás költsége:

A konkrét projekt kidolgozásakor a tervek ismeretében határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Megvalósítók saját forrása,

Jelenleg Strukturális Alapok AVOP támogatásai,

Strukturális Alapok GVOP pályázatok logisztikai támogatásai,
2007-től a Nemzeti Agrár és Vidékfejlesztési Terv alapján meghirdetett támogatói lehetőségek,
Munkahelyteremtő pályázatok támogatási lehetőségei,
Projekt hitelek.

Megvalósítás tervezett ideje:

2010-2011 évek a szőlő- és gyümölcsstermesztés fejlesztésének megfelelően.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A mezőgazdasági tároló és feldolgozó vállalkozások száma,
- Eredményindikátor: A mezőgazdasági vállalkozások eladási forgalmának többlete, közvetlen magánberuházás a pénzügyileg támogatott vállalkozásba, a magánprojektekből a női projekt tulajdonosok száma (az összes %-ában), a mezőgazdasági tároló és feldolgozó kapacitás növekedése,
- Hatásindikátor: 18 hónap után még működő új mezőgazdasági vállalkozások túlélési rátája (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában, a cégek forgalmának növekedése két év után,

1.2.4. SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE OPERATÍV PROGRAM

A harmadik, vagy szolgáltató szektor foglalkoztatja napjainkban a legtöbb embert a legfejlettebb gazdaságokban és a nemzeti összterméken belül a legna-

gyobb aránnyal képviselteti magát. A kistérségben a jelentős idegenforgalom miatt szerepe még jelentősebb.

A szolgáltatások kistérségi fejlesztésének legfontosabb területei:

- Pénzügyi szolgáltatások
- Kereskedelem és vendéglátás

1.2.4.1. alprogram: Pénzügyi szolgáltatások fejlesztése

Indoklás:

A pénzügyi szolgáltatások tekintetében hosszú távot tekintve a technikai fejlődés szerepe lesz a meghatározó, a modern pénzügyi szolgáltatási módok, az elektronikus ügyintézés még szélesebb körű elterjedése.

A kistérségnek két saját pénzügyintézete van a Balatonföldvár és Vidéke Takarékszövetkezet és a Balatonszárszó és Vidéke Takarékszövetkezet. A takarékszövetkezetek nyújtotta pénzügyi szolgáltatások mellett az országos bankok pénzautomatáinak elhelyezésének gazdaságosságát és célszerűségét is meg kell vizsgálni a kistérségi településeken. Ezek fokozottan szükségesek a turizmus kiszolgálására is.

Szintén a turizmusra alapozva szükséges a pénzváltó vállalkozások számának és üzleteinek növelése.

Célok:

A modern pénzügyi szolgáltatások biztosítása a kistérségben.

Konkrét feladatok:

- A pénzügyi szolgáltatások teljes körének biztosítása
- Pénzautomaták elhelyezése
- Pénzváltó vállalkozások tevékenységének fokozása

Célcsoport:

Kistérség lakossága és a térségbe érkező turisták.

Megvalósítók:

Pénzintézetek, vállalkozók

Megvalósítás költsége:

A pénzintézetek és vállalkozások tervei alapján határozhatók meg.

Finanszírozás forrása:

Megvalósítók saját ereje.

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-2008 évek

Indikátor muatatók:

- Output indikátor: A létrehozott új szolgáltatások száma
- Eredményindikátor: A nyújtott szolgáltatások száma, a szolgáltatásokkal elégedett egyének és vállalkozások %-a
- Hatásindikátor: A hozzáadott érték növekedése 18 hónap után, az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után, a létrehozott vagy megőrzött munkahelyek férfi/nő aránya,

1.2.4.2. alprogram: Kereskedelmi - vendéglátási szolgáltatások fejlesztése

Indoklás:

A kereskedelem és a vendéglátás fejlesztési lehetőségeit szintén a nyári szezonban jelentős idegenforgalom gerjesztheti. Hozzá kell tennünk azonban, hogy nagy a jelenlegi érdeklődés alapján nagy kereskedelmi láncok üzletalapítása a kistérségben nem várható, mert a rövid szezonon kívüli csekély forgalom ezt nem tenné gazdaságossá.

A kereskedelemben elsősorban a most meglévő kis üzletek minőségi fejlesztésére, áruválasztékának bővítésére kell törekedni. Ezenkívül továbbra is életben kell tartani a szezonálisan üzemelő kereskedelmi egységeket.

A vendéglátás fejlesztéseit szintén a szezonális határozza meg, de itt is meg kell felelni az uniós előírásoknak a minőségbiztosítás terén és a HACCP rendszert be kell vezetni. Az ehhez szükséges felújításokat és eszközbeszerzéseket az üzemeltetőknek végre kell hajtani.

Cél:

A kistérségben a kereskedelem és vendéglátás minőségi színvonalának emelése

Feladatok:

- A szezonális üzletek folyamatos felújítása.
- Az üzletek minőségbiztosításának megteremtése, HACCP rendszernek való megfeleltetése
- Az állandó jelleggel üzemelő üzletek korszerűsítése, választékbővítése

Célcsoport:

Kistérség lakossága és turisták

Megvalósítók:

Kereskedelmi és vendéglátó vállalkozások

Megvalósítás költsége:

A minőségbiztosítási rendszerek kidolgoztatása üzletenként 500-1.000 e. Ft.

A felújítások és eszközvásárlások költségét az üzemeltetők elképzelései határozzák meg.

Finanszírozás forrása:

Vállalkozók saját ereje

Strukturális Alapok GVOP pályázati támogatások,

Hitelek.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor muatatók:

- Output indikátor: A létrehozott új szolgáltatások száma

- **Eredményindikátor:** A nyújtott szolgáltatások száma, a szolgáltatásokkal elégedett egyének és vállalkozások %-a
- **Hatásindikátor:** A hozzáadott érték növekedése 18 hónap után, az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után, a létrehozott vagy megőrzött munkahelyek férfi/nő aránya,

14./ A 2.1. „Az életkörülmények javítása” stratégiai program

Az 2.1. stratégiai program rendszerének felépítése

2.1.1. OPERATÍV PROGRAM: TELEPÜLÉSRENDEZÉS

2.1.1.1. alprogram: Településfejlesztési koncepciók és rendezési tervek elkészíttetése,

2.1.1.2. alprogram: Építésre és befektetésre alkalmas területek kialakítása

2.1.2. OPERATÍV PROGRAM: VONZÓ TELEPÜLÉSI ARCULAT KIALAKÍTÁSA

2.1.2.1. alprogram: Településkép javítása

2.1.2.2. alprogram: Műemlékek, helyi védett épületek felújítása, fejlesztése

2.1.2.3. alprogram: Szabadidős létesítmények fejlesztése

2.1.3. OPERATÍV PROGRAM: EGÉSZSÉGÜGYI SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE

2.1.3.1. alprogram: Egészségügyi ellátás infrastruktúrális fejlesztése

2.1.3.2. alprogram: Házi szociális ellátás fejlesztése

2.1.4. OPERATÍV PROGRAM: KULTÚRA LEHETŐSÉGEINEK FEJLESZTÉSE

2.1.4.1. alprogram: Hagyományőrzés fejlesztése

2.1.4.2. alprogram: Faluházak fejlesztése

2.1.4.2. alprogram: Kistérségi sportélet fejlesztése

2.1.1. OPERATÍV PROGRAM: TELEPÜLÉSRENDEZÉS

A tudatos, hosszú távú tervezés alapvető feltételét képezi annak, hogy a települések megfelelő összképe, arculata kialakulhasson. Ennek eszközéül szolgálnak

a Településfejlesztési koncepciók (melyekről a Gazdasági fejlesztéseket szolgáló településfejlesztési operatív programban már szó esett), valamint a most rendkívül aktuális Településrendezési tervek. A települések rendezése a tervek elkészítésén túl magában foglalja az építési telkek kijelölését, és az elhanyagolt belterületek rehabilitációját is, mint a közeljövőben megvalósítandó feladatokat. Mindezek alapján az operatív program 2 fő eleme:

- Rendezési tervek elkészítése
- Építésre és befektetésre alkalmas területek kialakítása

2.1.1.1. alprogram: *Településfejlesztési koncepciók és rendezési tervek elkészítése*

Indoklás:

A településrendezés feladata, hogy a település területének, telkeinek felhasználására és beépítésére vonatkozóan helyi szabályok kialakításával:

- meghatározza a település összehangolt, rendezett fejlődésének térbeli-fizikai kereteit
- a település adottságait és lehetőségeit hatékonyan kihasználva elősegítse annak működőképességét a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése mellett
- biztosítsa a település megőrzésre érdemes jellegzetes, értékes szerkezetének, beépítésének, építészeti és természeti arculatának védelmét.

A balatonföldvári kistérség településein jelenleg aktuális a településfejlesztési koncepciók és területrendezési tervek felülvizsgálata vagy új elkészítése.

A településrendezési tervek mind a települési gazdaság, mind az életkörülmények, életminőség fejlesztése szempontjából meghatározó jelentőséggel bírnak, és számos kapcsolódási pont található a területfejlesztési program egyes intézkedései és a településrendezési tervek között.

Célok:

- A települések területfelhasználásának és infrastruktúra hálózatának kialakítása
- Az építés helyi rendjének szabályozása
- A környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme
- A tervek elkészítése során a térségi, települési és magánérdekek összhangjának megteremtése
- Az erőforrások kíméletes hasznosításának elősegítése
- A települések fejlesztési irányának meghatározása.

Feladatok:

- A településfejlesztési koncepciók elkészítése
- A településrendezési tervek elkészítése

Célcsoport:

A kistérség mindazon települései, melyek nem rendelkeznek még településrendezési tervvel

Megvalósítók:

Helyi önkormányzatok, az intézkedés szempontjából meghatározó települési szereplők bevonásával

Megvalósítás költség:

3-4 millió Ft.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje,
TRFC pályázatok támogatási lehetőségei.

Megvalósítás tervezett ideje:

2005. év

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A településfejlesztési tervvel rendelkező települések száma

- **Eredményindikátor:** A településeken létrejövő új vállalkozói telephelyek száma, új lakóterületek létrejöttének aránya %-ban,
- **Hatásindikátor:** A hozzáadott érték növekedése 18 hónap után, az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után, a létrehozott vagy megőrzött munkahelyek férfi/nő aránya,

2.1.1.2. alprogram: Építésre és befektetésre alkalmas területek kialakítása

Indoklás:

A kistérségben a népességszám megtartásához illetve növeléséhez szükség van arra, hogy az itt megtelepedni vágyók számára a települések közművesített építési telkeket tudjanak nyújtani. Az interjúkon történt felmérés alapján megállapítható, hogy a településeknek a balaton törvény miatt a belterületbe vonási lehetőségük nagyon csekély, ezért ezen a módon a lakótelkek száma nem növelhető.

Elsősorban a rendezési tervvel összehangolva településen belüli átminősítéssel, eddig más célú akár magántulajdonú területek átsorolásával lehet a telekalakítás és gazdasági célú ingatlankialakítás lehetőségét megteremteni.

Emellett szorgalmazni kell a magántulajdonban lévő használaton kívüli területek értékesítését.

Célok:

- Lehetőség nyújtása a kistérségben való letelepedésre, ház építésére
- Vállalkozások letelepedésének elősegítése, telephely kialakításra alkalmas területek kínálata

Feladatok:

- Rendezési tervekben átminősítések végrehajtása
- Telkek kijelölése
- Közművesítés

Célcsoport:

Kistérségi települések, ahol lakótelkek kijelölése nem történt meg.

Megvalósítók:

Helyi önkormányzatok, telek tulajdonosok

Megvalósítás költsége:

A telkek közművel ellátása csatlakozási lehetőségektől függően 500 e. – 1.000 e. Ft/telek.

Finanszírozás forrása:

Magántulajdonú területek esetén csak saját forrásból, esetleg hitelből finanszírozható, önkormányzat esetén a saját erő mellett BM pályázati támogatás egészítheti ki.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. évtől folyamatosan.

Indikátormutatók:

- Output indikátor: Új építési és vállalkozási telkek száma növekszik,
- Eredményindikátor: A településeken létrejövő új vállalkozói telephelyek száma, új lakóterületek létrejöttének aránya %-ban,
- Hatásindikátor: A települések lakosság száma növekszik, a vállalkozások száma és az új munkahelyek száma növekszik,

2.1.2. OPERATÍV PROGRAM: VONZÓ TELEPÜLÉSI ARCULAT KIALAKÍTÁSA

Az operatív program azokat a konkrét intézkedéseket foglalja magába, melyek közvetlenül szolgálják egy élhetőbb, komfortosabb lakókörnyezet kialakítását. Az egységes, rendezett településkép nemcsak a település lakóinak közérzete, de a turizmus szempontjából is elsőrendű fontossággal bír. Az egyes intézkedések

végrehajtásának eredményeként esztétikusabb településkép jön létre, így a kistérség központja és falvai az ápoltsággal, épületekkel olyan arculatot tudnak sugározni, hogy az itteni emberek szeretnek igényes körülmények között élni, és ezért meg is tesznek mindent.

2.1.2.1. alprogram: Településkép javítása

Indoklás:

A parkok létesítése nemcsak otthonosabbá teheti a települést, de megteremtheti a lehetőséget és a megfelelő színteret a településen élők találkozására. Az új parkok létrehozása mellett azonban szükséges a már meglévők fenntartása is. Emellett a virágos településképek kialakítása is hozzájárulhat az itt élők és az ide látogatók jó közérzetéhez. Emellett a települések temetői lényeges elemei a településképnek, ezért felújításuk, kegyeleti parkká alakításuk elengedhetetlen része a településkép javításnak.

Célok:

Településeken belül a zöldfelületek növelése, zöld területek ápolása és fejlesztése,
Elhanyagolt területek új funkcióval való megtöltése,
Sajátos, vonzó települési környezet kialakítása,
Temetők rendbentartása, szolgáltatási színvonaluk emelése, használaton kívüli temetők kegyeleti parkká alakítása.

Feladatok:

- Tervezett parkok helyén a terület rendezése
- Szükséges növények, tárgyak (padok, hulladékgyűjtők) beszerzése, elhelyezése
- A települések közterületein virágosítás, a lakók ösztönzése kertjeik szépítésére

- Települési központok rendezése, utca jelző táblák kihelyezése,
- Temetők ravatalozók felújítása, használaton kívüli temetők parkosítása.

Célcsoport:

Települések lakossága és turisták.

Megvalósítók:

Települések önkormányzatai, lakosság társadalmi munkája.

Megvalósítás költsége:

A zöldterületi és közterületi tervek ismeretében határozható meg. Az egyszeri megvalósításon túl a települések virágosítása, parkok fenntartása folyamatos költséget jelent az önkormányzatoknak.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje,

Strukturális Alapok AVOP támogatási lehetősége.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-2007 évek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A felújított falusi terek / utak m^2 – ben, a renovált épületek száma
- Eredményindikátor: A renovált térségek (1 km-nél kisebb) körzetében élő lakosok száma, a támogatott térségekben létrehozott vállalkozások / üzletek száma
- Hatásindikátor: Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a következő 5 évben a térségben maradni kívánó lakosok aránya %-ban

2.1.2.2. alprogram: Műemlékek, helyi védett épületek felújítása, fejlesztése

Indoklás:

A kistérségi épített illetve műemléki örökség fejlesztési potenciál hordozója, a védelmére fordítandó összeg mind szellemi, mind anyagi értelemben megtérülhet, különösen igaz ez akkor, ha sikerül megtalálni a jelenleg kihasználatlanul álló, vagy nem megfelelően kihasznált épületek funkcióját is. A funkcióval megtöltés a turizmus vonzásának egyik eszközei is lehet.

Általános célok:

Kistérségi építészeti értékek megóvása

Feladatok:

- Felújítási, állagmegóvási munkálatok,
- Új funkció létesítése esetén tervek készítése, beruházás megvalósítása

Célcsoport:

A kistérség lakossága , turisták

Megvalósítók:

Az épületek tulajdonosai, kezelői

Megvalósítás költsége:

Az épületek jelenlegi állapotának meghatározása és a funkciótelepítések függvényében határozhatók meg. Felül kell vizsgálni a településeken található védett templomok, kúriák, magtárak állapotát.

Finanszírozás forrása:

A tulajdonosok saját ereje,

Nemzeti Kulturális Örökségvédelmi Hivatal pályázati támogatási lehetőségei

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-2010 évek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A felújított falusi terek / utak m² – ben, a renovált épületek száma
- Eredményindikátor: A renovált térségek (1 km-nél kisebb) körzetében élő lakosok száma, a támogatott térségekben létrehozott vállalkozások / üzletek száma

- Hatásindikátor: Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a következő 5 évben a térségben maradni kívánó lakosok aránya %-ban

2.1.2.3. alprogram: Szabadidős létesítmények fejlesztése

Indoklás:

A kistérség önkormányzatainál végzett felmérés alapján elmondható, hogy szinte valamennyi település tervezi a szabadidő kultúrált eltöltését szolgáló létesítmények fejlesztését. Ezek nagyobb szabású tervek esetén a turizmus vonzására is szolgálnak, kisebb fejlesztési elképzelések esetén csak a saját lakosság igényét elégítenék ki.

A turizmus célját is szolgáló szabadidős létesítményt tervez:

- Kereki Község a vár környezetében,
- Szárszó az M7-es leágazónál.

Kisebb tervek általában a jelenleg is meglévő sportpálya további fejlesztését szolgálnák.

Cél:

Szabadidő eltöltés lehetőségének fejlesztése.

Feladatok:

Projektek kidolgozása, tervek készítése, fejlesztések megvalósítása

Célcsoport:

Lakosság és turisták.

Megvalósítók:

Önkormányzatok és a nagyobb projektek esetében befektetők.

Megvalósítás költsége:

A projektek kidolgozásakor határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Megvalósítók saját ereje,

Strukturális alapok ROP 1.1. támogatási lehetőségei,
Sporthivatal támogatási lehetőségei.

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-2011 évek

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új turisztikai előadások és rendezvények száma
- Eredményindikátor: Az ügyfelek elégedettségi rátája (férfiak / nők %-a), egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma, az éves látogatók átlagos száma,
- Hatásindikátor: Az évente előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

2.1.3. OPERATÍV PROGRAM: EGÉSZSÉGÜGYI SZOCIÁLIS ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE

Az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása az Önkormányzatok részére kötelező feladat. Emellett azonban az orvosi ellátás tekintetében is szükséges az alapellátáson túli orvosi szolgáltatások kistérségi vonzása is. Ezt a magánorvosi rendelők biztosíthatják.

A szociális ellátás tekintetében figyelembe véve a kistérségben élő nagyszámú nyugdíjas korú lakosságot, kiemelten fontos az otthoni segélynyújtás lehetőségének fejlesztése.

2.1.3.1. alprogram: Egészségügyi ellátás fejlesztése

2.1.3.1.1. Házi orvosi rendelők infrastruktúrájának javítása

Indoklás:

A kistérség körzeti rendelőiben biztosítani kell az orvosi ellátáshoz szükséges megfelelő infrastruktúrális és műszerezettségi állapotot. Mivel a kistérségben nincs kórház, ezért a körzeti rendelők nagyobb műszerezettséget igényelnek a kisebb esetek azonnali ellátására.

Az orvosi rendelőke az önkormányzatok tulajdonát képezik, így felújításukról, korszerűsítésükről és oly sürgető akadálymentesítésükről nekik kell gondoskodniuk. A lakosság egészségi állapotának javításában a szűrések szerepe tovább fokozódik, ezért az ehhez szükséges alap eszközellátottságot a rendelőkben is biztosítani kell.

Cél:

A kistérség településein az alaporvosi ellátás minőségi színvonalának javítása.

Feladatok:

- Településeken az orvosi rendelők felújításának elvégzése,
- A rendelők akadálymentesítésének megvalósítása,
- A rendelők műszerállományának bővítése.

Célcsoport:

A település lakossága.

Megvalósítók:

A kistérség azon települési önkormányzatai, ahol a rendelők felújításra és akadálymentesítésre szorulnak.

A műszerezettség javításában az orvosok véleményének kikérése elengedhetetlen.

Megvalósítás költsége:

A felújítás és akadálymentesítés a felújításra vonatkozó tervek kidolgozásakor határozható meg.

A műszerek beszerzési költségét az orvosokkal egyeztetett lista alapján lehet meghatározni.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje,

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-2008. évek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrejött közösségi egészségügyi központok száma
- Eredményindikátor: A támogatott infrastruktúrát / szolgáltatásokat igénybe vevők számának növekedése (%)
- Hatásindikátor: Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a nők munkaerőpiaci aktivitási rátájának növekedése (%)

2.1.3.1.2. Magánorvosi rendelők és magánklinika létrehozása*Indoklás:*

A kistérségben jelenleg minimális a magánorvosi rendelők száma. Ezek létesítését így mind a lakosság kereslete, mind a nyári időszakban jelentős idegenforgalom ellátása is indokolná.

Emellett az országban a magánklinikák létesítésének alapszempontja az egészséges, különleges természeti szépséggel rendelkező területek keresése, melynek a kistérség tökéletesen megfelel.

Cél:

A szakorvosi ellátás magánrendelők révén történő szélesítése, magánklinika létesítése.

Feladatok:

- Magánorvosok érdeklődésének felkeltése,
- Magánklinikák létesítésére alkalmas területek, jelenleg elhagyott ingatlanok ajánlása a befektetők részére.

Célcsoport:

A kistérség lakossága, turisták, valamint a magánklinikák esetében a Dunántúl lakossága képezheti a célcsoportot.

Megvalósítók:

Magánorvosok, szakmai befektetők

Megvalósítás költsége:

A megvalósítók fejlesztési elképzeléseinek ismeretében határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Megvalósítók saját ereje,

Hitelek.

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-től folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrejött magán egészségügyi központok száma
- Eredményindikátor: A támogatott infrastruktúrát / szolgáltatásokat igénybe vevők számának növekedése (%)
- Hatásindikátor: Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a nők munkaerőpiaci aktivitási rátájának növekedése (%)

2.1.3.2. alprogram: Házi szociális ellátás fejlesztése

Indoklás:

A kistérségben a lakosság nagyobb része időskorú egyedül élnek és sok esetben a mindennapi életükhöz segítségre van szükségük.

Az önkormányzatok természetesen most is biztosítják ellátásukat a gondozói rendszer működtetésével. A veszélyt számukra az jelenti, ha egy váratlan rosz-

szullét, vagy bármely más probléma felmerülésekor nem tudnak azonnali segítséget kérni.

Ezt szolgálná egy elektronikus házi segítségnyújtó rendszer kiépítése, mely az időskorúak lakásában elhelyezett kis készülék segítségével, valamint a csuklójukra felcsatolható riasztóval bármikor segítséget kérhetnének a gondozói központból.

A rendszer több kistérségben már kiépítésre került és lehetőséget nyújt arra, hogy a kistérség települései ilyen módon közösen 1 központban tartsák fenn ezt az ügyeletet. A másik nagy előnye, hogy a rendeletben meghatározott normatív támogatásból finanszírozható a létesítése.

Cél:

Kistérségi házi elektronikus segítségnyújtó központ létrehozása

Feladatok:

- Kapcsolat felvétel a készülék forgalmazójával és rendszer kiépítőjével.
- A rendszer és központ megtervezése,
- A rendszer kiépítése.

Célcsoport:

A kistérség azon lakosai, akik házi szociális ellátásra szorulnak.

Megvalósítók:

A kistérség önkormányzatai közösen, akár a többcélú kistérségi társulás.

Megvalósítás költsége:

Kb. 70. e. Ft/ellátott.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok normatív támogatás alapján.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-2007 év.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrejött szociális egészségügyi központok száma

- **Eredményindikátor:** A támogatott infrastruktúrát / szolgáltatásokat igénybe vevők számának növekedése (%)
- **Hatásindikátor:** Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a nők munkaerőpiaci aktivitási rátájának növekedése (%)

2.1.4. OPERATÍV PROGRAM: KULTÚRA LEHETŐSÉGEINEK FEJLESZTÉSE

2.1.4.1. alprogram: Hagyományörzés fejlesztése

Indoklás:

A hagyományörzés rendkívüli jelentőséggel bír mind az egyes települések közösségi- és civil életének szempontjából, mind pedig turisztikai szempontból tekintve. A hagyományokhoz való ragaszkodás és azok felhasználásával rendezvények szervezése nagymértékben növelheti az egyes települések vonzerejét – s nem csupán a turisták, de a helyben lakók számára is. A népszokások felújításának vonzereje mellett, növelheti az adott település, kistérség összetartozástudatát, erősíti az identitást.

Cél:

Népi hagyományok megőrzése, e kultúra terjesztése a fiatalok számára

Feladatok:

- Népszokások felelevenítése
- Civil szervezetek szerepének növelése
- Helytörténeti állandó kiállítások összeállítása
- Hagyományörzésen alapuló kulturális programok szervezése

Célcsoport:

Kistérség lakossága, turisták.

Megvalósítók:

Önkormányzatok, helyi civil szervezetek.

Megvalósítás költsége:

A szervezett konkrét program vagy kiállítás ismeretében határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok, civil szervezetek saját forrása,

Lakosság hozzájárulása,

Balaton Fejlesztési Tanács támogatása,

NKÖM támogatása.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006 –től folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Az új hagyományőrző előadások és rendezvények száma
- Eredményindikátor: Az ügyfelek elégedettségi rátája (férfiak / nők %-a), egy ottlét / tartózkodás átlagos költsége (euró / fő), az egy napra jutó látogatók átlagos száma, az éves látogatók átlagos száma,
- Hatásindikátor: Az évente előállított hozzáadott érték (%), az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában)

Az alprogramhoz tartozó projektjavaslatok:

- A kistérség valamennyi településén hagyományőrző napok, vagy nyári programsorozat megvalósítása,
- Helytörténeti kiállítás létrehozása: Pl: Telki községben.
- Meglévő kiállítások, emlékházak felújítása: Balatonszárszón József Attila múzeum felújítása.
- Régi magtárak helyén mezőgazdaság történeti kiállítóhelyek berendezése

2.1.4.2. alprogram: Faluházak fejlesztése

Indoklás:

A faluházak a települések kulturális életének központját kellene, hogy jelentség. A legtöbb faluház azonban mára funkcióját veszítette, így újraélesztésük szükséges.

A faluházak ma már többfunkciósak kell legyenek. A fiatalok, és időskorúak kikapcsolódási lehetőségét egyaránt kell, hogy szolgálják, valamint egy információs központként célszerű, ha teleházak, könyvtárak is itt üzemelnek. Emellett a civil szervezetek települési elérhetőségét is itt kell biztosítani.

Ezzel a településeken a faluházak működését hatékonyabbá is lehet tenni, ha e több funkció egybevonása megtörténik.

Cél:

A faluházak többfunkciós fejlesztése és a települések kulturális központjává tétele.

Feladatok:

- A szükséges funkció összevonások végrehajtása,
- Faluházak infrastruktúrális és eszközellátottságának fejlesztése,
- Folyamatos programszervezés, állandó klubbok létesítése: nyugdíjas klub stb.

Célcsoport:

A kistérség lakossága.

Megvalósítók:

Önkormányzatok, civil szervezetek.

Megvalósítás költsége:

A faluházak jelenlegi állapotának és funkciójának felülvizsgálatát követően határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok, civil szervezetek saját ereje,
Strukturális Alapok AVOP pályázati lehetőségei.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A felújított falusi terek / utak m^2 – ben, a renovált épületek száma
- Eredményindikátor: A renovált térségek (1 km-nél kisebb) körzetében élő lakosok száma, a támogatott térségekben létrehozott vállalkozások / üzletek száma
- Hatásindikátor: Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a következő 5 évben a térségben maradni kívánó lakosok aránya %-

2.1.4.2. alprogram: Kistérségi sportélet fejlesztése

Indoklás:

Napjainkban egyre nagyobb hangsúly helyeződik az egészséges életmódra, amelyben fontos szerepet tölt be a rendszeres testedzés, sportolás is. A kis települések, falvak esetében is szükséges ehhez a helyszín biztosítása. A sportpályák emellett a csapatjátékok (elsősorban labdarúgás) helyszíneként a közösségi élet fontos színterei, és a gyerekek, fiatalok szabadidejének eltöltéséhez is jó lehetőséget biztosítanak.

A sportpályák kialakításán, felújításán túl nem szabad elfeledkezni az iskolával, tornateremmel nem rendelkező településeken a kultúrházakban, szabadidő központokban kialakítandó edző- és/vagy konditermekről sem.

A helyszín mellett szinte ugyanilyen fontosságú maga a sport rendezvény megszervezése is. Javasoljuk kistérségi olimpia lebonyolítását, mely továbbfejleszhető megyei szintre is.

Célok:

Egészséges életmódhoz lehetőség nyújtása

Sportolási lehetőségek bővítése, azokhoz a helyszínek megteremtése

A helyi lakosság, különösen a fiatalok számára vonzóbbá tenni a településeket

Feladatok:

- A meglévő sportpályák rendezése, felújítása
- Új sportpályák kialakítása, mellette öltözők létesítése
- A szükséges eszközök beszerzése, elhelyezése
- Csoportos edzésekhez helyszín biztosítása a településeken,
- Kistérségi olimpia megszervezése

Megvalósítók:

Önkormányzatok, sportegyesületek, iskolák.

Megvalósítás költsége:

A sportlétesítmények felújítási és továbbfejlesztési igénye határozza meg.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzat és egyesületek saját forrása,
Strukturális Alapok ROP támogatási lehetőségei,
Ifjúsági és Sportminisztérium támogatási lehetőségei.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A létrejött vagy felújított sportlétesítmények száma
- Eredményindikátor: A támogatott infrastruktúrát / szolgáltatásokat igénybe vevők számának növekedése (%)
- Hatásindikátor: Az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után (abszolút szám és az összes állás %-ában), a nők munkaerőpiaci aktivitási rátájának növekedése (%)

15./ 2.2. „Kistérségi kohézió és kapcsolatrendszer fejlesztése” stratégiai program

2.2. Stratégiai program rendszerének felépítése

2.2.1. OPERATÍV PROGRAM: ELEKTRONIKUS KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE

2.2.1.1. alprogram: Szélessávú Internet elérhetőség teljes kistérségi kiépítése

2.2.1.2. alprogram: Kistérségi portál létrehozása

2.2.1.3. alprogram: Kistérségi kábel TV létrehozása

2.2.2. OPERATÍV PROGRAM: EGYÜTTMŰKÖDÉSEK FEJLESZTÉSE

2.2.2.1. alprogram: Kistérségi Koordinációs Tanács létrehozása

2.2.1. OPERATÍV PROGRAM: ELEKTRONIKUS KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE

A lakosság többségét érintetlenül hagyta az információs korszakváltás, az információs társadalom ideája egyenlőre nem vált közismert, elfogadott és izgalmas jövőképpé. Mindez azzal is összefügg, hogy nem jelentek meg és nem terjedtek még el azok az elektronikus tartalmak és szolgáltatások, amelyek révén az információs társadalom előnyei kézzelfoghatóvá válhatnának. Az EU-ban már jellemzőnek mondhatóak, az elektronikus úton elérhető közszolgáltatások - csekély kivételtől eltekintve – nálunk nem léteznek. Az állampolgárok számára

nyújtott közcélú tartalomszolgáltatások száma és igénybevétele csak igen lassan nő.

2.2.1.1. alprogram: Szélessávú Internet elérhetőség teljes kistérségi kiépítése

Indoklás:

A szélessávú infrastruktúra fejlettsége Magyarországon mind sűrűség, mind technológiai szempontból egyenetlen területi leosztású. Jelenleg a magyarországi települések önkormányzatainak túlnyomó többsége nem rendelkezik szélessávú infrastruktúrával az intézményei között, amelyen keresztül költség hatékonyan végezhetné feladatait. A hátrányos helyzetű térségekben a szélessávú elektronikus hírközlési szolgáltatások hozzáféréseinek lehetősége korlátozott és költségeinek finanszírozására az intézmények számára nincs lehetőség. Ezen területeken a lakosság többsége nem ér el semmilyen szélessávú hálózatot, ami azt jelzi, hogy a szélessávot célzó magánberuházások a fejletlen régiókban nem elegendőek. Emellett a kistérség gazdasági tevékenységének fejlesztéséhez is elengedhetetlen, hogy a vállalkozások a szélessávban rejlő adattovábbítási lehetőségeket kihasználhassák.

Cél:

A szélessávú internet-ellátottság növelése.

Feladatok:

- A lehetséges üzemeltető kiválasztása, szerződéskötés és pályázat benyújtása,
- Kivitelezés megvalósítása

Célcsoport:

A kistérség önkormányzatai, lakossága, vállalkozásai.

Megvalósítók:

Kistérség önkormányzatai, többcélú kistérségi társulás.

Megvalósítás költsége:

A gerincvezeték építési szükséglet függvényében kb. 200 millió Ft.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje, melyet az üzemeltetési jog átengedéséért járó összegből tudnak fedezni az Önkormányzatok.

Strukturális Alapok GVOP 4.4.2. pályázat támogatási lehetősége.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006 év.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Digitális telefonvonalak , sáv szélesség növekedése
- Eredményindikátor: Információtechnológiai szolgáltatók száma, információtechnológiai szolgáltatások száma,
- Hatásindikátor: A foglalkoztatás javulása, férfi/nő arány-esélyegyenlőség, népességmegtartó képesség növekedése.

2.2.1.2. alprogram: Kistérségi portál létrehozása*Indoklás:*

Az intézkedés egy kistérségi portál létrehozását célozza meg, melyhez a kistérség – lehetőség szerint – összes települése csatlakozik a rendelkezésre álló infokommunikációs eszközökön keresztül. Jelenleg a térségen belül az információhoz jutás esetleges csatornákon folyó, nem hatékony folyamat. Ennek rendszerré formálása az információgyűjtés és az információszolgáltatás zavartalanságának biztosításához alapkövetelmény. A portál adatkörei felölelik a térség tudásvagyonát, azaz kulturális, turisztikai értékeit, tematikusan összefogja a vállalkozói, szolgáltatói szférát, kivonatos hírlevél biztosítja az egyes adatkörök legfontosabb híreit.

Célok:

Egy korszerű, a kistérség valamennyi települését bekapcsoló információs hálózat alapjainak megteremtése

Térségi kommunikáció, a külső információkhoz való hozzáférés, valamint az információnyújtás lehetőségeinek kialakítása

Feladatok:

- Egységes portálszoftver létrehozása
- Szegmentált adatkezelő modul, mely biztosítja minden település hozzáférését
- Adatfeltöltés
- A frissítést végző személyek oktatása

Célcsoport:

Kistérség lakossága, ország lakossága.

Megvalósítók:

Kistérségi társulás.

Megvalósítás költsége:

50-100 e. Ft igénytől függően.

Finanszírozás forrása:

Saját erő,

Strukturális Alapok GVOP pályázati lehetőségei.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006. év.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Új honlap létrehozása
- Eredményindikátor: Információtechnológiai szolgáltatók száma, információtechnológiai szolgáltatások száma, honlap-látogatók száma
- Hatásindikátor: A foglalkoztatás javulása, férfi/nő arány-esélyegyenlőség, népességmegtartó képesség növekedése.

2.2.1.3. alprogram: Kistérségi kábel TV létrehozása

Indoklás:

A szélessávú Internet infrastruktúra kistérségi kiépítése lehetővé fogja tenni, hogy a kistérségben más elektronikus hírközlési szolgáltatók is igénybe vegyék a rendszert a szolgáltatásaik kistérségi elérhetőségére.

A kistérség településeinek méretét tekintve kicsik ahhoz, hogy gazdaságosan településenként kábel TV-t üzemeltessenek. Ezért célszerű lenne a kistérségi Többcélú társulásnak egy kistérségi közös Tv adást létrehoznia.

Cél:

Helyi információ szolgáltató lehetőségek bővítése.

Feladatok:

- A társulásnak meg kell teremteni a kistérségi TV üzemeltetés szervezeti kereteit.
- Megegyezés a szélessávú Internet hálózat üzemeltetőjével
- Tv stúdió infrastruktúrájának létrehozása.

Célcsoport:

A kistérség lakossága

Megvalósító:

Többcélú kistérségi társulás

Megvalósítás költsége:

A projekt kidolgozását követően határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Kistérségi saját erő

Megvalósítás tervezett ideje:

2007-2008 évek.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: Digitális TV hálózat kiépítése, sáv szélesség növekedése
- Eredményindikátor: Információtechnológiai szolgáltatók száma, információtechnológiai szolgáltatások száma,
- Hatásindikátor: A foglalkoztatás javulása, férfi/nő arány-esélyegyenlőség, népességmegtartó képesség növekedése.

2.2.2. OPERATÍV PROGRAM: EGYÜTTMŰKÖDÉSEK FEJLESZTÉSE

A partnerkapcsolatok jelentőségét a helyi szereplők (vállalkozások, befektetők, közösségi szféra, civil szervezetek, állampolgárok) erőforrásainak elaprózottsága és szűkössége, valamint a fejlesztés mögötti közös érdek indokolja. A települési, valamint a térség egészét átfogó, egymáshoz kapcsolódó fejlesztési feladatok megvalósításában a helyi szereplők sokasága érdekelt. Sok fejlesztésnek csupán a kommunikáció hiánya, a helyi érdekek egyeztetése szab gátat.

A kistérségen belüli együttműködésnek a 2007-2013-as tervezési időszakban kiemelt jelentősége lesz, mivel az elképzelések szerint a kistérségek a Regionális Operatív Program bizonyos területein önálló finanszírozási és döntési jogszíntvényhoz jutnak.

2.2.2.1. alprogram: Kistérségi Koordinációs Tanács létrehozása

Indoklás:

Az új uniós programozási időszakra tervező II. NFT fejlesztési elképzelései a jelenlegi Regionális Operatív Program döntési szintjének megváltoztatására készül. A terv szerint a kistérségek is nagyobb önállósághoz jutnának a fejlesztési döntésekben és bizonyos kereteken belül az ehhez szükséges támogatásról is dönthetnének.

Ez a döntéshozó és pályáztató szervezet a Kistérségi Koordinációs Tanács lenne.

Cél:

A kistérségi fejlesztéseket koordináló szervezet létrehozása

Feladatok:

- Kistérségi Koordinációs Tanács megalakítása

Célcsoport:

Az egész kistérség.

Megvalósítók:

Kistérség által delegált tanács.

Megvalósítás költsége:

Jelenleg az operatív program erre vonatkozó része a 2007-2013-as időszakra országos szinten nem kidolgozott.

Finanszírozás forrása:

Jelenleg még az operatív programok kidolgozatlansága miatt nem ismert.

Megvalósítás tervezett ideje:

A Tanács megalakítása az új programozási időszak kezdő évében, 2007-ben szükséges.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A szervezet létrehozása legalább három új munkahely létesítésével
- Eredményindikátor: A nyújtott szolgáltatások száma, a szolgáltatásokkal elégedett vállalkozások %-a
- Hatásindikátor: A hozzáadott érték növekedése 18 hónap után, az új vagy megőrzött állások bruttó / nettó száma 2 év után, a létrehozott vagy megőrzött munkahelyek férfi/nő aránya,

16./ A 2.3. „ Környezet és tájvédelem” stratégiai program

Környezetvédelem: elsődleges célja az ember egészségének és fennmaradásának biztosítása, a megfelelő életkörülmények kialakítása és védelme, illetve a környezet fejlesztése révén. Fontos része a természet- és tájvédelem. A mesterséges környezet (pl. település) védelmével is foglalkozik: célja elsősorban a környezeti ártalmak (hulladék, zaj, káros sugárzások, por stb.) kiküszöbölése, másodsorban a környezetszennyezések megszüntetése. Feladata a természeti kincsekkel (víz, levegő, energiaforrások) való ésszerű gazdálkodás is.

A 2.3. stratégiai program rendszerének felépítése:

2.3.1. OPERATÍV PROGRAM: HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

2.3.1.1. alprogram: Szelektív hulladékgyűjtés kistérségi megvalósítása

2.3.1.2. alprogram: Illegális szemétkerakók felszámolása

2.3.2. OPERATÍV PROGRAM: TERMÉSZETVÉDELEM ÉS TÁJFENNTARTÁS

2.3.2.1. alprogram: A Balaton vízminőségének megóvása

2.3.2.2. alprogram: Tájvédelem fokozása

2.3.2.3. alprogram: Környezeti nevelés elterjesztése

2.3.1. OPERATÍV PROGRAM: HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A hulladékgyűjtés és szállítás a kistérség minden településén megoldott. A környezet védelme azonban megköveteli a hulladékgyűjtés továbbfejlesztését és a szelektivitás biztosítását.

Természetesen a szelektív gyűjtés csak abban az esetben teljesíti be feladatát, ha a szétválogatott hulladékok tovább feldolgozása biztosított.

A hulladékgyűjtés rendszeressége mellett még mindig előfordulnak a kistérségben illegális hulladéklerakók, melyeket a legrövidebb időn belül fel kell számolni.

2.3.1.1. alprogram: Szelektív hulladékgyűjtés kistérségi megvalósítása

Indoklás:

A szelektív hulladékgyűjtés mind környezetvédelmi mind a hulladékmegsemmisítés hatékonysága szempontjából egyre inkább országosan megoldandó feladat. Ennek előkészítése a kistérségben is megindult, hiszen egyes településeken a „hulladékudvarok” már kijelölésre kerültek.

A megvalósításhoz azonban több külső tényezőre is szükség van. Elengedhetetlen a lakosság szemléletváltozása ez irányban, valamint a szétválogatott hulladékok hasznosításának tágabb térségi megoldása.

Cél:

A hulladékok újrahasznosítási alapjainak megteremtése, környezet védelme.

Feladatok:

- Hulladékudvarok kijelölése,
- Szelektív gyűjtés települései megszervezése,
- Lakosság ösztönzése a szelektálásra.

Célcsoport:

Kistérség lakossága, hulladék újrafeldolgozók.

Megvalósítók:

Önkormányzatok.

Megvalósítás költsége:

Az önkormányzatoktól viszonylag kis ráfordítást igényel, a nagyobb költség az újrahasznosítás megoldása.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje.

Megvalósítás tervezett ideje:

2010-2013 közti időszak.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A hulladék-szállító és –feldolgozó eszközök kapacitásának javulása (%-os növekedés)
- Eredményindikátor: A települési szilárdhulladék gyűjtésébe bevont háztartások száma (a népesség arányában (%))
- Hatásindikátor: A feldolgozási céllal gyűjtött szilárd-hulladék mennyisége (tonna / év) egy év elteltével, az újrahasznosítási céllal feldolgozott szilárdhulladék aránya (%)

2.3.1.2. alprogram: Illegális szemétklerakók felszámolása

Indoklás:

A kistérségben lefolytatott beszélgetésekből kiderült, hogy ma is vannak még a kistérségben elsősorban külterületen illegális hulladéklerakók. Ezeket a lehető legrövidebb idő alatt fel kell számolni.

Cél:

Környezet védelme, egészséges települési környezet.

Feladat:

- Illegális lerakók megszüntetése,
- Amennyiben szükséges a terület kármentesítése.

Célcsoport:

Kistérség lakossága.

Megvalósítók:

A kistérség azon önkormányzatai, ahol felleltek illegális lerakókat.

Megvalósítás költsége:

Az elszállítás költségét tartalmazza, mely függ a hulladék mennyiségétől, valamint a helyreállítás költségét.

Finanszírozás forrása:

Önkormányzatok saját ereje.

Megvalósítás tervezett ideje:

2005-2006 évek

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A hulladék-szállító és –feldolgozó eszközök kapacitásának javulása (%-os növekedés)
- Eredményindikátor: A települési szilárdhulladék gyűjtésébe bevont háztartások száma (a népesség arányában (%)), az engedély nélkül működő lerakóhelyek közül bezártak / újjáélesztettek aránya (%)
- Hatásindikátor: A feldolgozási céllal gyűjtött szilárd-hulladék mennyisége (tonna / év) egy év elteltével, az újrahasznosítási céllal feldolgozott szilárdhulladék aránya (%)

2.3.2. OPERATÍV PROGRAM: TERMÉSZET- ÉS TÁJVÉDELEM

A kistérség erősségeként többször is hangsúlyoztuk a gyönyörű természeti környezetet és az Európában kiemelkedő jelentőségű Balatont. Ezért a kistérség fejlesztési programjából nem hiányozhatnak azok a tervek, melyek a természeti környezet megóvását szolgálják.

2.3.2.1. alprogram: A Balaton vízminőségének megóvása*Indoklás:*

Jelenleg a Balaton vízminősége jó. Az előző évek azonban a vízszint csökkenése sok gondot okozott a Balaton parti településeknek és az egész balatoni idegenforgalomnak.

A vízszint csökkenése mellett szinte minden évtizedben bekövetkezett a különféle szennyezések okozta halpusztulás, mely jelentős károkat okozott a Balaton

elővilágában. Mindezek megelőzésére és kezelésére fokozott figyelmet kell fordítani a Balaton parti Önkormányzatoknak és környezetvédelmi hatóságoknak.

Cél:

A Balaton jó vízminőségének folyamatos biztosítása, vízszennyezés megakadályozása.

Feladatok:

- Amennyiben az időjárási viszonyok szükségessé teszik, a mederkotrásokat a strandi részeken el kell végezni.
- A vízminőséget folyamatosan ellenőrizni kell.
- Az esetlegesen fellépő szennyezéseket azonnal meg kell szüntetni, és a károkat helyre kell állítani.

Célcsoport:

A Balaton teljes lakossága és a turisták.

Megvalósítók:

Önkormányzatok, környezetvédelmi hatóságok, Balatoni Limnológiai Intézet.

Megvalósítás költsége:

A felmerülő probléma: szennyezés, mederkotrási terület alapján határozható meg.

Finanszírozás forrása:

Állami költségvetés, Önkormányzatok saját forrása,

Balaton Fejlesztési Tanács támogatási lehetőségei

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A környezetbarát technológiák bevezetéséhez vagy az ökotermékek kifejlesztésének száma
- Eredményindikátor: Az új vagy javított hálózattal ellátott háztartások száma (népesség aránya %-ban), Az elégtelen ellátás napjainak száma (1000 háztartásra vetítve)

- Hatásindikátor: Pontszerű forrásokból származó, azonosított szennyező anyagok meghatározott szintű csökkenését mutató szennyezőanyag-minták aránya (%)

2.3.2.2. alprogram: Talajvédelem fokozása

Indoklás:

Az intenzív termelés valóban megnövelte a termésmennyiséget, azonban ez a növekedés nem állt arányban a bevitt energiamennyiséggel, és a mennyiségi növekedés a minőség jelentős rovására ment. Magyarországon a hatvanas évek elejétől másfél évtized alatt ötszörösére növelték a búzatermesztéshez felhasznált műtrágyamennyiséget, viszont ez csupán kétszeres termésmennyiséget eredményezett, ugyanakkor a sikértartalom kétharmad részre esett vissza. A műtrágyák és növényvédőszeres használata elszennyezi vizeinket, földjeinket, károsan hat a lakosság egészségi állapotára. A kistérségben is van már kezdeményezés a biogazdálkodásra, melynek további terjedése kívánatos lenne.

A talajba bevitt vegyszerek csökkenése mellett meg kell akadályozni a termőterületek láposodását, elmocsarasodását. Ez gátolja hasznosíthatóságukat, valamint gondozatlanságot eredményez a területen.

Cél:

A talajok termőképességének megőrzése, a vegyszerbevitel csökkentése

Feladatok:

- A talajokba a mezőgazdasági tevékenység során a vegyszerbevitel csökkentése,
- Biogazdálkodás fejlesztése
- A mezőgazdasági területek folyamatos hasznosítása, gondozatlanság felszámolása.

Célcsoport:

A kistérségben termelt termékek fogyasztói, kistérség lakossága

Megvalósítók:

A kistérségben mezőgazdasági termelést folytató gazdaságok, kistermelők, egyéni gazdálkodók.

Megvalósítás költsége:

A gazdálkodás folyamatát és technológiáját kell megváltoztatni, ami nem feltétlenül jár költségnövekedéssel.

Finanszírozás forrása:

Gazdálkodók saját ereje,

Eszközbekszerezések a Strukturális Alapok AVOP pályázataiból támogatható.

Hitelek.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutatók:

- Output indikátor: A környezetbarát technológiák bevezetéséhez vagy az ökotermékek kifejlesztésének száma
- Eredményindikátor: Az új vagy javított hálózattal ellátott háztartások száma (népesség aránya %-ban), Az elégtelen ellátás napjainak száma (1000 háztartásra vetítve)
- Hatásindikátor: Pontszerű forrásokból származó, azonosított szennyező anyagok meghatározott szintű csökkenését mutató szennyezőanyag-minták aránya (%), a környezeti hatás a szennyezőanyag-kibocsátás (CO₂, SO₂, NO_x, stb.) csökkenésével kifejezve (%)

2.3.2.3. alprogram: Környezeti nevelés elterjesztése

Indoklás:

Ma már egész életünket át kell hassa a környezeti szempontok szem előtt tartása.

A felnőtt népesség hajlamos ezt nem figyelembe venni. A felnövekvő nemzedék

nevelését már úgy kell irányítanunk, hogy tudatában legyenek a környezet megóvásának fontosságával. A programban bemutatott a környezet védelme érdekében tervezett fejlesztések is csak akkor érik el céljukat, ha a lakosság, a gazdaság helyi szereplői tudatosan tesznek a megvalósulásért.

Ezért a programban javasoljuk, hogy a kistérség iskoláiban az oktatók valósítsák meg a gyerekek környezettudatos nevelését.

Cél:

A kistérségben felnövő gyermekek környezeti szemléletformálása

Feladatok:

Ezek környezeti nevelési célokban fogalmazódnak meg, melyek:

- Igényes környezeti kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső térében, az iskola körül. (Funkcionális és aktuális dekoráció, derűs hangulatú, virágokkal díszített belső terek, ápoltság kialakítása.)
- A helyes fogyasztási szokások kialakítása (étkezési, vásárlói szokások felmérése, megfigyelése, módosítása).
- Takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, papír újrahasznosítása, komposztálás stb.).
- A természeti és mesterséges környezet esztétikumának alakítása.
 - A lakókörnyezet és a közeli természeti környezet adottságainak megismerése.
 - Meghatározott terület rendszeres ellenőrzése, rendbetétele az iskolában és az iskola körül.

Célcsoport:

A kistérség fiatalkorú lakossága.

Megvalósítók:

A kistérség iskoláiban oktatók.

Megvalósítás költsége:

Külön költséget nem igényel.

Finanszírozás forrása:

Finanszírozást nem igényel.

Megvalósítás tervezett ideje:

2006-tól folyamatosan.

Indikátor mutató:

- Output indikátor: Átképzési tanfolyamok száma, az új on-line szolgáltatások száma, a képzési órák száma (óra x hallgató)
- Eredményindikátor: A felhasználók / hallgatók száma, a felhasználók / hallgatók elégedettségi rátája (%)
- Hatásindikátor: Pontszerű forrásokból származó, azonosított szennyező anyagok meghatározott szintű csökkenését mutató szennyezőanyag-minták aránya (%), a környezeti hatás a szennyezőanyag-kibocsátás (CO₂, SO₂, NO_x, stb.) csökkenésével kifejezve (%)

Felhasznált irodalmi források:

- A kistérség települési Önkormányzataival folytatott interjúk anyaga,
- Települések kérdőíves felmérése
- KSH évkönyv 2003. év,
- Somogy Megyei Munkaügyi Központ elemzése 2005.
- Somogy Megye Kézikönyve 2004
- Országos Területfejlesztési Konceptió 2005.
- „Tegyük sikeressé Magyarországot” országstratégia előkészítő dokumentum 2005.

- Dél-Dunántúli Régió stratégiai célrendszere (2007-2015)